

Rúbí Tani Lúkà dré tìsìle dhi

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Licence - Creative Commons CC:BY-NC-ND

Rúbí Tani Lúkà dré tisìle dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Lúkà 'i. Akódhi nda tá àpóstolò 'i ko. Dì, akódhi tá ína móndí tà Yésu dré 'òle ìndì tadhálé dhi ki ndàlepi nìle dóro lavúlé, ngóró dhya tà nda ki nobhá mì sè dhi ì dré titílé drá dhi tñi dhi 'i (Lúkà 1:1-4).

Akódhi tá kókpa Pólò ni atsíamu ki àlo 'i (Tà 'òle dhi ì 16:10, àruka ni íbe).

Kònìdhi búkù ni àlo búkù rì Lúkà dré tisìle dhi ì kòfalé dhi 'i. Búkù kònìdhi léna dhi, akódhi adré Yésu ni lídrì ni tà àzì ni íbe dhi ki tití kòdhya. Akódhi ni búkù ni rì rú be «Tà àpóstolò ì dré 'òle dhi ì» dhi léna dhi, adré Èkèlézyà ni tà tití kòdhya.

Búkù kònìdhi léna dhi, Lúkà adré tadhá dhi, Yésu Gìká ni Mvágó 'i, ìndì Mèsíyà Gìká dré tá lazílé gò amùzoá kitswálé móndyá tití dhi ki tidrí dhi 'i. Lúkà adré tisìá dhi, Gìká ni Tirí zì tá Yésu nda alìle Rúbí Tani longó móndyá lemerè ro dhi ì dré (4:18). Tà bàti ró dhi, Yésu adré Gìká ni lèle tadhá móndyá tití tà yàya dhi íbe dhi ì dré: lemerèbhá ì, dràbhá ì, móndyá adrélé mì p̄òle dhi ì, tàkonzìbhá ì, tsàle móndyá tití togó be ànzimvá kya tñi dhi íbe. Tà kàdrì àruka à dré adrélé kisúlé búkù kònìdhi léna dhi ì, tà kòni 'i: Tirí Lólo ni àzì, tà zìma Gìká tí dhi, Yésu ni lèle tadhama tòkó ì dré dhi, móndí ki tàkonzì trìma, ìndì Yésu ni ka'ìbhá ki kólénzé.

Búkù su Rúbí Tani ni tà dri dhi ì kòfalé dhi, à adré tà àruka ki kisú ngbà 'í Lúkà ni búkù kònìdhi léna: Yòwánì Bátisimò fèlepi ni tìma, tà àruka Yésu ni tìma ni tà dri dhi ì, Yésu ni lìma tépelò na mvámvá ro dhi, pídihígó Sàmàríyà agó dóro dhi ni tà dri dhi, pídihígó mvágó avìlepi dhi ni tà dri dhi, àruka ni íbe.

Lúkà adré búkù kònìdhi ni tisì agó àlo rú be Tèyòfilè dhi dré. Akódhi nda dré tá adrélé Yúdà mvá 'i ko dhi sè dhi, Lúkà adré Yúdà ànzì ki tà bí àyi ki labhi íbe dhi ki àndu ngì. Tà nda sè dhi, móndyá ándrò dhi ki kitswá Rúbí Tani Lúkà dré tisìle kònìdhi ni na, àndu ni ni nìzo dóro lavúlé.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Tà Lúkà dré Rúbí Tani tisìzo ásà dhi (1:1-4)
- 2) Yòwánì Bâtísimò fèlepi ni tìma, Yésu ni tìma, ìndì akódhì ni anzì ni tà (1:5–2:52)
- 3) Yòwánì Bâtísimò fèlepi ni àzí (3:1-20)
- 4) Yésu ni bātísimò dōma, ìndì akódhì ni tabhìma (3:21–4:13)
- 5) Yésu ni àzí bvò Gāliláyà àdhya na dhi (4:14–9:50)
- 6) Yésu ni atsí ngàzo Gāliláyà lésè lile Yèrúsalmà na dhi (9:51–19:27)
- 7) Yésu ni pòsò kùdù, ìndì akódhì ni dràma (19:28–23:56)
- 8) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi, ìndì akódhì ni mbàma bhù na dhi (24:1-53)

1

Tà Lúkà dré Rúbí Tani tisìzo ásà dhi

¹ Atálágó Tèyòfìlè, ngóro mí dré nìle be dhi tìni dhi, mómí bí dhi ì tabhì tà ru 'obhá àma kòfalé dhi ki tisìle. ² Ì tisì ngóro dhya tà nda ki nobhá mì sè kidhoma ni lésè gò, ì dré atsázó Gìkà ni kúlí longóbhá ì ró dhi ì dré títílé tayílé àma dré dhi tìni. ³ Di, atálágó, má dré tà títí nda ki ndàle nìle kyá àyi ki kidhoma lésè dhi sè dhi, má mìlèsè dhi tá kpà dóro má dré tà nda ki tisìle mí dré mìbhalé tí dhi. ⁴ Má adrè 'òá kònìni, mí kòkìswáro nìà tàle dhi, tà tadhálé mí dré dhi ì tà bàti 'ì dhi be.

Ángéló longó Yòwánì ni tìma ni tà

⁵ Lókyá Èròdè dré tá adrèrà'a ópí ro bvò Yùdáyà àdhya drìle dhi 'á dhi, kòwánà àlo rú be Zàkàríyà dhi tá be. Akódhì nda tá kòwánà angábhá Àbíyà ni sùrú lésè dhi ki àlo 'ì. Akódhì ni tòkó rú be Èlizàbètè dhi angá tá kpà Àrónà atú adrélèpi kòwánà ki kàdrì ro dhi ni sùrú lésè. ⁶ Àyi rìti dhi ki tà tá gyăgya Gìkà mìlèsè. Ì adrè tá tà títí Mírì ni tátítrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi ki 'o, tà àlo tivì àko ró. ⁷ Di, àyi tá àyikya mvá àko. Tàko ko, Èlizàbètè tá kóndó 'ì, ìndì àyi rìti dhi ki kóná lavú tá dre.

⁸ Kìtú àlo dhi, Zàkàríyà nda adrè tá àzí 'o kòwánà ro Gìkà kandrá. Àngyá ko, lókyá nda tá lókyá kòwánà akódhì ni sùrú lésè dhi ì dré adrézó àzí 'o dhi 'ì.

⁹ Ànzyà gà kòwánà ì dré adrélé 'òle dhi t́ni dhi, ì kipè tá akódhi dzègé sè, file béndélé za Mírì ni tépelò na dhi kòdha. ¹⁰ Di akódhi dré tá adrérà'a béndélé za dhi 'á dhi, móndyá zyandre títi dhi ì adré tá tà zi Giká tí kivì na.

¹¹ Gò ángéló Mírì àdha dré ngàzo agalé Zàkàríyà kandra, áyi totó adrélé àlètárì adrézó béndélé za dhi ni dríagó lésè. ¹² Zàkàríyà kònò akódhi dre dhi, akódhi ni drì dré abízó nyinyi gò, tirì dré gàzo akódhi léna bí. ¹³ Di, ángéló nda dré ína tàzoá drá dhi: «Zàkàríyà, mí ro ngá ko! Tàko ko, Giká yi tà mí dré zìle í tí dhi dre. Ámi tòkó Èlìzàbètè ni mváagó ti mí dré gò, mí dré rú ni ni zizo Yòwánì.

¹⁴ Akódhi ni arí fe mí dré kólénzé íbe. Móndí bí dhi ki kókpà lenzé akódhi ni tìma sè. ¹⁵ Tàko ko, akódhi ni tà ni adré kàdrì Mírì mìlésè. Akódhi kitswá tàdzí vínò 'ì yà, kó ngalè wá àtsí 'ì yà dhi ni mvu ko. A ni ga Tirí Lólo sè bí, kidhólé í dré adrérà'a áyi andre lé dhi 'á. ¹⁶ A ni Ísèrèlè ànzi bí dhi ki adrì agòle Mírì àyi ki Giká véle. ¹⁷ A ni adhé alìle Mírì kandra, Tirí Lólo atú adrélépi pròfètà Èlìyà le dhi ni rìnyí sè, kitswálé ànzi ki atá ki togó adzá àyi ki ànzi ì véle, ìndì móndyá adrèbhá ligílé dhi ki togó adzá móndyá gyägya ki tògyá véle, kitswázó móndí ki tivó adrélé gànzi ró Mírì dré be dhi bvó.»^a

¹⁸ Di, Zàkàríyà dré ángéló nda ni lizízó tàzoá dhi: «Má ni niá ngalè tà kòdhi ni ru 'o bàti dhi ngíni? Àngyá ko, ma màlìga 'ì, ìndì áma tòkó ni kóná lavú dre.»

¹⁹ Ángéló logó drá dhi: «Ma Gàbèrèyélè 'ì. Má adré áma totó Giká kandra, adrélé akódhi ni àzì 'o. Akódhi amù ma alìle mí véle, rúbí tani kòdhi ni longó mí dré.

²⁰ Di, mí yi rè ká! Mí ni adré ábhábhá ro tà ta àko ró, tsàle kítú tà nda dré dra ru 'òzo dhi tú. Tàko ko, mí ka'ì mína áma kúlí ì ko, tágba kúlí nda ì dré dra ru 'òzo àyi ki lókyá sè dhi.»

²¹ Lókyá nda sè dhi, móndyá zyandre nda ì adré tá Zàkàríyà ni letè gò, àyi ki líndrí dré adrézó gàle, dré tá adrélé gile tépelò na tò dhi sè. ²² Di, kàpfò lásà dre dhi, kitswá tá ína tà ta àyi véna bwà ko. Gò ì dré atógyàzoá dhi, ngá agá tá akódhi mi toróbí t́ni tépelò na dre. Àngyá ko, akódhi atsá tá ína ábhábhá ro, adrélé tà ta àyi dré dríagó sè. ²³ Akódhi ni lókyá adrézó àzì 'o tépelò na dhi kàkí dre dhi, dré

^a1:17 À kònò Màlákì 3:23-24.

nzìzo í bhàna.

²⁴ Àmvolàsà dhi, akódhi ni tòkó Èlìzàbètè dré 'a kisúzó gò, dré áyi zùzo 'a nda be mbă nzi. Adré tá kisúá í léna dhi: ²⁵ «Mírì 'o má dré tà adrélépi dóro í mìlésè dhi kòdhya. Lókyá kònìdhi sè dhi, tìngá má rúsè tà adrélépi tá kanyò fe má dré móndí í mi dhi dre.»

À longó Yésu ni tìma ni tà

²⁶ Èlìzàbètè ni mbă ni nzi-drì-àlo sè dhi, Gìká dré ángéló Gàbèrèyélè ni mùzo lìle bhàandre rú zile Nàzàrètà bvò Gàlìláyà àdhya lé dhi na, ²⁷ kyánzi àlo rú be Màrìyà, àgo tà nìlepi rè ko dhi véna. À zì tá Màrìyà nda agó àlo rú be Yòséfà, angálépi ópí Dàwídì ni sùrú lésè dhi dré tòko ró. ²⁸ Ángéló nda kòfi Màrìyà véna dre dhi, dré tàzoá dhi: «Mì Mírì dré áyi togó tani bhàzo mí rú ni, mòdo mí dré! Mírì túmání mí be!» ²⁹ Dì Màrìyà ni drì dré abízó nyñyi kúlí nda sè gò, dré adrézó kisúá í léna ngalè mòdo nda tá àdho mòdo kárá 'i ya dhi.

³⁰ Dì, ángéló nda dré ína tàzoá drá dhi: «Màrìyà, mí ro ngá ko! Tàko ko, mì Gìká ni togó tani íbe mí rú. ³¹ Mí yi rè ká! Mí ni 'a kisú gò, mí dré mváagó tìzo, rú ni ni zìzo Yésu. ³² Akódhi ni tà ni adrè kàdrì, ìndì à ni akódhi ni zi Gìká kurú na bhù na dhi ni Mvágó ro. Mírì Gìká ni akódhi ni bha adrélé ópí kàdrì ro, ngóró akódhi ni tábhí Dàwídì tìni. ³³ Akódhi ni òpì nya Ìsèrélè ànzi í dri kóná vésè kólyá.^b Bàti, akódhi ni òpì ni adrè kùdù àko.»

³⁴ Dì Màrìyà dré ángéló nda ni lizízó tàzoá dhi: «Tà kòdhi ni ru 'o ngíni? Tàko ko, má nì rè agó àlo ni tà ko.» ³⁵ Dì ángéló nda logó drá dhi: «Tírì Lólo ni así mí dri gò, Gìká kurú na bhù na dhi ni rìnyí dré ámi asózó. Ásà dhi, à ni mvámvá lólo mí dré dra tìle nda ni zi Gìká ni Mvágó ro. ³⁶ Dì mí yi rè ká! Ámi aró Èlìzàbètè kisú ína 'a dre. Adré mváagó letè, tágba dré adrézó màlìga 'i dhi. Kònìdhi, akódhi tá adrélé zile kóndó ro nda ni mbă ni nzi-drì-àlo dhi 'i. ³⁷ Tàko ko, Gìká mìlésè dhi, tà àlo kítswálé 'òle bwà ko dhi yókódhó.» ³⁸ Dì Màrìyà gò tàà dhi: «Ma Mírì

^b1:33 À kònò 2 Sàmùwélè 7:12, 13, 16; Èsáyà 9:6; Dànyélè 7:14. Gìká ni Kúlí tìsìle Gírìkì ti sè dhi adrè tàà «Yàkòbhò ni dzó» kònwa. Kòdhi adrè làá tàle dhi «Ìsèrélè ànzi í».

ni màràbà 'i. Tà nda kò'o ru má dré ngóró mí dré tàle dhi t́ni.» Gò ángéló nda dré akódhi ni tayízó.

Màríyà l̀ Òlìzàbétè ni no

³⁹ Lókyá nda sè dhi, Màríyà dré ngàzo l̀le sírí bhàandre àlo bvò kòngo ró Yùdáyà àdhya lé dhi na. ⁴⁰ Dré tsàzo f̀le Zàkàríyà ni dzó na gò, mòdo fe Òlìzàbétè dré. ⁴¹ Di Òlìzàbétè dré Màríyà ni mòdo nda ni yirà'a dhi, mvámvá dré ngàzo lána gò, Òlìzàbétè dré gàzo Tírí Lólo sè b́. ⁴² Dré yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi: «Gìká bhà tà tani mí dri tòkó àruka títí dhi kya ki lavú dre. Bhà kókpà tà tani mvámvá mí dré dra t̀le dhi dri dre. ⁴³ Ma tá àdhi 'i, áma Mírì ni andre dré al̀zo má véle ni? ⁴⁴ Mí nò rè ká! Ámi mòdo ni kúlí dré adhéra'a má b́lé dhi 'á dhi, mvámvá nga má léna arí dré. ⁴⁵ Kólénzé mí dré, mí dré ka'ile tàle dhi, Mírì ni dra tà í dré tàle mí dré dhi ni 'o káyà dhi sè.»

Longó Màríyà àdhya

⁴⁶ Di Màríyà dré t̀zoá dhi:

«Má adré áma Mírì ni tà bha kuru.

⁴⁷ Áma togó adré lenzélé Gìká áma tidr̀lépi dhi ni rú sè.

⁴⁸ Tàko ko, akódhi bhe mì áyi màràbà tàko ni ni no.

Kidhólé nyànomvá dhi, mónnyá lókyá títí i sè dhi ki áma zi kólénzé líyí ro.

⁴⁹ Àngyá ko, Gìká r̀nyí líyí ro dhi 'o tà kàdr̀ri lavúlé dhi má dré dre.

Akódhi ni rú lólo.

⁵⁰ Adré áyi togó dóro tadhá mónnyá lókyá títí i sè adrébhá áyi ro dhi i dré.

⁵¹ 'O tà kàdr̀ri i áyi dr̀gá r̀nyí ró dhi sè dre.

Lapé mónnyá tà kisùkisù f̀be dr̀kàdr̀ri ro dhi i.

⁵² Tírí ópí kàdr̀ri i àyi ki lír̀rà adrézó òpì nya dhi i dr̀lèsè gò, mónnyá tàko ki tingázó kuru.

⁵³ Fè ngá dóro i mónnyá tàbirí f̀be dhi i dré nyàle gò, ngábhá ki logózo nz̀le dr̀gálé sè.

⁵⁴⁻⁵⁵ Al̀i áyi màràbà, Ìsèrèlè ànzi ki ledé.

Tiv̀i kpà áyi togó dóro tadhama Àbàràrà i dré ànzi ni f̀be kóná vèsè kólyá dhi

ko,

ngóró dré tá lazílé àma kí tábhí í dré dhi t́nì.»

⁵⁶ M̀aríyà dré adrézó Èlìzàbètè bhàna mbă na gò, dré gòzo nzìle í bhàna.

Yòwánì ní tìma

⁵⁷ Èlìzàbètè ní lókyá tìzo dhi kòkìtswá dre dhi, dré mváagó tìzo. ⁵⁸ Akódhi ní bhàzì í aró ní íbe dhi í kòyi tàle dhi, Mírì tadhá tá áyi togó dóro drá dhi dre dhi, í dré ngàzo adrélé lenzélé tùmání akódhi be.

⁵⁹ Mvámvá nda ní kítú ní nzi-drì-na akódhi ní tìma àmvolésè dhi sè dhi, í dré lizo akódhi ní 'o lwàle. Móndí í adré tá 'òle akódhi ní atá, Zàkàríyà ní rú fe drá ká.

⁶⁰ Dì, andre ní dré ína t̀azoá dhi: «Kóko, à ní akódhi ní rú zi Yòwánì.» ⁶¹ Í tà drá dhi: «Móndí rú be kònìni dhi ámi sùrú na dhi yó.» ⁶² Gò í dré mvámvá nda ní atá ní lizízo drígá sè, nìzoá ngalè akódhi lè à kòzi mvámvá nda ní rú àdhi ya dhi.

⁶³ Dì Zàkàríyà dré ngá adrézó ngá tìsì dríá dhi ní zìzo gò, tìsìzoá dhi: «Akódhi ní rú Yòwánì.» Gò áyi títí dhi kí líndrì dré g̀azo tà nda sè. ⁶⁴ Gbă kòdhwa, Zàkàríyà ní kúlí dré f̀uzo gò, dré kidhózo adrélé tà ta, adrézó Giká ní rú bha kùle. ⁶⁵ Dì tirì dré g̀azo áyi kí bhàzì títí dhi í léna b́. Gò à dré adrézó tà nda kí títí bvò kòngo ró Yùdáyà àdhya 'àsè wáyi. ⁶⁶ Móndyá títí tà nda kí yibhá dhi í adré tá tà nda kí kisù, adrézó lizíá áyi kòfalésè dhi: «Mvámvá kòdhi ní atsá àdhi ró?» Tàko ko, Mírì ní r̀inyí tá mvámvá nda íbe bàti.

Longó Zàkàríyà àdhya

⁶⁷ Zàkàríyà, mvámvá nda ní atá dré g̀azo Tirí Lólo sè b́ gò, dré ngàzo Giká ní kúlí longó pròfètà àdhya t́nì kònìni:

⁶⁸ «Rúku kàdré Mírì, Ìsèrélè ànzi kí Giká dré,
dré alìle áyi móndyá kí lomí, áyi kí apázó dhi sè.

⁶⁹ Tàko ko, akódhi 'o dhya r̀inyi ró dra àma kí tidrìlépi dhi apfòle,
áyi m̀arábà Dàwídì ní sùrú lésè dre.

⁷⁰ 'O kònìni ngóró dré tá lazílé kínó lésè,
áyi pròfètà lólo dhi í tí dhi t́nì.

⁷¹ Lazí tá dhi, í ní àma kí tidrì àma kí k̀arìbhá í drígásè,

ìndì mónnyá tíí adrèbhá togó kònzì bha àma rú dhi ì drígàsè.

⁷² Ásà dhi, tadhá áyi togó dóro àma kí tábhí ì dré dre.

Tìvì kpà tà lólo í dré bhàle ru yìzo mónnyá ína íbe dhi ko.

⁷³ Tàko ko, sè tá mòndrà lazízóá àma kí tábhí Àbàramà dré dhi,

⁷⁴ í ní àma kí apá àma kí kàribhá ì drígàsè,

mà kàdréro áyi tà 'o tirì àko,

⁷⁵ ngóro móndí lólo ìndì gyăgya í mìlèsè dhi ì tíni, àma kí lókyá wáyi sè.

⁷⁶ Dì mì, áma mvá ro ní, à ní ámi zi Gìká kurú na bhù na dhi ní pròfètà ro.

Àngyá ko, mí ní dhe lile Mírì kandrána, kitswálé láti ledé akódhi dré.

⁷⁷ Mí ní longóá akódhi ní mónnyá ì dré dhi,

akódhi ní àyi kí tàkonzì kí tri, àyi kí tidrízó.

⁷⁸ Àma kí Gìká ní 'òá kònìni áyi togó dóro ìndì yàyà dhi sè.

Ásà dhi, a ní ngádra amù àma dré bhù lésè

ngóro kítú ní apfòapfò tíni,

⁷⁹ kitswálé ngá kazá mónnyá adrèbhá lírílé tínímvá na dhi ì dré,

ìndì àyi adrèbhá lírílé líndrí dràdrà àdhya zàle dhi ì dré,

kitswálé kpà àma kí tidrì láti tà kèdríkèdri àdhya 'ásè.»^c

⁸⁰ Dì mvámvá nda adré tá mbàle rúbhá sè ìndì tògyá sè. Adré tá adrélé duku na tsàle lókyá dré apfòrà'a Ìsèrélè ànzi ì kandrá dhi 'á.

2

Yésu ní tìma

(À kònò kpà Mátáyò 1:18-25)

¹ Lókyá nda sè dhi, Rómà kí ópí kàdrì, Kàyìsàrà Àwùgústò dré tòlí fèzo tàzoá dhi, à kòtisì mónnyá wáyi Rómà kí òpì zàle dhi kí rú búkù na. ² Rú tisìma drìdrì nda tá lókyá Kìrìníyò dré tá adrérà'a gùvèrènerè ro bvò Síríyà àdhya drìle dhi 'á.

³ Gò móndí àlo àlo tíí dhi ì dré ngàzo lile àyi kí rú 'o tisìle àyi kí tàndì kí

^c1:79 À kònò Èsáyà 9:1.

bhàandre ì 'ásè.

⁴ Di Yòséfa dré kpà ngàzo bhàandre Nàzàrétà àdhyà bvò Gàlìláyà àdhyà lé dhi lésè, lile bhàandre ópí Dàwídì àdhyà rú zìle Bètèlémè, bvò Yùdáyà àdhyà lé dhi na. Tàko ko, angá tá ína Dàwídì ní sùrú lésè. ⁵ Ì lî tá kònàle àyi kî rú 'o tìsìle tùmání Màríyà, tòkó zìle akódhi dré mòle dhi be. Màríyà nda tá 'a be

⁶ Ì dré tá adrérà'a Bètèlémè na dhi 'á dhi, Màríyà ní lókyá tìzo dhi dré kítswázó. ⁷ Di dré àyi mváagó kàyo ró dhi ní tìzo, akódhi ní lambézó kítá sè, làle ayílé àrà kà'wá ì dré tá adrézó ngá nya lána dhi na. Tàko ko, àrà ì dré kítswázó ayílé kùmú kî dzó na dhi tá yókódhó.

Ángéló agá kábilígyà líkíbhá ì kandrà

⁸ Bvò nda na dhi, kábilígyà líkíbhá àruka ì adré tá ayílé mbì na, adrélé àyi kî kábilígyà kî líkí ngátsi sè. ⁹ Di ángéló Mírì àdhyà dré ngàzo agalé àyi kandrà, Mírì ní lagulagu dré ngá kazázó àyi làgàsè kúrú gò, ì dré lyàzo kwàkwà tirì dré.

¹⁰ Di, ángéló nda dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì ro ngá ko! Mì yi rè ká! Má alì rúbí tani longó àmi dré. Di mónnyá tíí dhi kî lenzé ásà tò. ¹¹ Àndrò, ngátsi kònìdhi sè dhi, à ti àmi dré dhya dra móndí kî tídrílépi dhi bhàandre Dàwídì àdhyà na dre. Akódhi nda Mèsíyà 'ì, ìndì Mírì 'ì. ¹² Mì ní akódhi ní ní tà kònìdhi sè: Mì ní mvá kùrí kǎ lambélé kítá sè dhi ní kîsú, adrérà'a ayílé àrà kà'wá ì dré adrézó ngá nya lána dhi na.»

¹³ Gbǎ kòdhwa, ángéló lizólizo bhù lésè dhi ì dré agázó ángéló nda làga, adrélé Giká ní rú bha kùle, adrézó tàá dhi:

¹⁴ «Mìlanzilanzì kàdré Giká dré kurú na bhù na!

Tà kìdríkìdri kàdré kpà bvò dri mónnyá akódhi ní togó dré adrézó kìnìlé ásà dhi ì dré!»

Kábilígyà líkíbhá ì lî Bètèlémè na

¹⁵ Ángéló ì kònga kábilígyà líkíbhá nda ì vélésè gòle bhù na dre dhi, àyi nda ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Mà kòlì di Bètèlémè na, tà ru 'òlepi gò Mírì dré tà ní ní longózó àma dré kòdhi ní no wà!» ¹⁶ Di ì dré ngàzo lile sírí Bètèlémè na gò, ì dré Màríyà kî kîsúzó Yòséfa íbe, ìndì mvá kùrí kǎ adrélépi tá ayílé àrà kà'wá ì dré

adrézó ngá nya lána dhi na nda be. ¹⁷ Ì kònò mvámvá nda dre dhi, ì dré ngàzo tà ángéló dré tá tàle àyi dré akódhi ni tà sè dhi ni tíí móndí bí dhi ì dré. ¹⁸ Móndyá tíí tà nda ni yibhá dhi ki líndrí dré gàzo, tà kábilígyà líkíbhá nda ì dré tàle àyi dré dhi ni tà sè. ¹⁹ Dì, Màríyà dré ína tà tíí nda ki zùzo áyi togó na, adrézó àyi ki kisù. ²⁰ Gò kábilígyà líkíbhá nda ì dré gòzo gòle, Gìká ni mì bhabe lanzìle, ìndì akódhi ni rú bhabe kùle, tà tíí ì dré yìle ìndì nòle ngóro tá longólé àyi dré dhi tíni dhi ki tà sè.

Yésu ni fèma Gìká dré dhi

²¹ Mvámvá nda ni kítú ni nzi-drì-na akódhi ni tìma àmvolésè dhi sè dhi, à dré akódhi ni lwàzo gò, akódhi ni rú zìzo Yésu, ngóro ángéló dré tá tàle àkò akódhi ni andre kisú rè 'a ko dhi 'á dhi tíni.

²² Gò Yòséfà ì Màríyà be dhi ì dré àyi ki temvézó mvámvá nda ni tìma àmvolésè, ngóro Mósè ni tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tíni.^d Lókyá nda kàkí dre dhi, ì dré mvámvá nda ni dòzo lizo ába Yèrúsalmà na, kitswálé akódhi ni fe Mírì dré dhi bvó. ²³ Tàko ko, Mírì ni tátírítrí kúlí adré tàá dhi: «Lè à kàdré ànzìagò tíí kàyo ró dhi ki fe adrélé lólo Mírì dré.»^e ²⁴ Kòdhi íbe dhi, ì lì kitswálé ngá fe Mírì dré, ngóro akódhi ni tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tíni: «À kàdré kòbhòlà rì dhi 'ì yà, kó ngalè kòbhòlà ngbòlò rì dhi 'ì yà dhi ki fe.»^f

Sìmèyónà longó kúlí pròfétà àdhya tíni

²⁵ Lókyá nda sè dhi, agó àlo rú be Sìmèyónà dhi tá Yèrúsalmà na. Akódhi nda tá móndí gyàgya, adrélépi tròle Gìká ni tà rú dhi 'ì. Adré tá Mèsíyà ni letè alìle ìsèrélè ànzi ki tidrí. Akódhi tá kpà Tírí Lólo íbe í dri. ²⁶ Tírí Lólo nda longó tá drá dhi, kitswá rè dràle drìdrì dré Mírì ni Mèsíyà ni nòzo dhi kandrá dhi ko. ²⁷ Dì kítú nda sè dhi, Tírí Lólo drì tá akódhi lìle fìle tépelò na. Yésu ni tibhá ì kàfí kitswálé akódhi ni fe Gìká dré ngóro tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tíni dre dhi,

^d2:22 À kònò Lèvìtíkè 12:3, 6.

^e2:23 À kònò Pfòma 13:2, 12.

^f2:24 À kònò Lèvìtíkè 12:8.

²⁸ Sìmèyónà dré mvámvá nda ni adózó í drígá gò, Gìká ni rú bhàzo kùle, tàzoá dhi:

²⁹ «Mírì rúku ró ni, nyànomvá dhi, mí ni kítswá ámi màràbà ni tayí dràle tà kìdríkìdri na,

ngóro mí dré tá lazílé má dré dhi t́ni.

³⁰ Tàko ko, má nò dhya mí dré dra móndí ki tídrízó ni áma mì sè dre.

³¹ Mí bhà tá akódhi ni tà drìdrì, kòkítswá ró ámi tà 'o móndyá tíí i mi.

³² Akódhi ngádra dra ámi 'òlepi sùrú tíí dhi ì dré nìle dhi 'i.

A ni kpà ámi mìlanzìlanzì tadhá ámi sùrú Ìsèrélè ànzì i dré.»

³³ Mvámvá nda ni atá i andre ni be dhi ki líndrí dré gàzo, tà tàle akódhi ni tà dri nda ki tà sè. ³⁴ Dì Sìmèyónà dré tà tani zizo Gìká tí àyi dri gò, tàzoá Màríyà, Yésu ni andre dré dhi: «Mí nò rè ká! Mvámvá kònìdhi atsá kítswálé Ìsèrélè ànzì bí dhi ki 'o ledhélé, ìndì àyi bí dhi ki 'o ngàle. Akódhi ni tà ni kpà adrè tà adrézó tà ta rúá kònzi dhi 'i, ³⁵ kítswálé tà móndí zyandre dhi ì dré adrélé kisùle dhi ì kàpfòró ngádra 'á be dhi bvó. Dì mi ró dhi, kizà ni kpà ámi tàndi ni togó so ngóro sápfí t́ni.»

Ánà ni kúlí pròfétà àdhya t́ni dhi

³⁶ Lókyá nda sè dhi, pròfétà àlo tòko ró rú be Ánà dhi tá kpà tépelò na. Akódhi nda tá Fànùwélè, Àsèrà ni sùrú lésè dhi ni zapi 'i. Akódhi agà tá tà tàndi ró. Ì gi tá agó dré tá mòle áyi kyanzì lókyá 'á dhi be ngbà 'í kóná nzi-drì-rì. ³⁷ Agó ni ni dràma àmvolésè dhi, adrè tá ngbú tàytòko ró tsàle áyi kóná dré tsarà'a nyadhi-su-drì-su dhi 'á. Adrè tá ngbú adrélé tépelò na, adrélé Gìká ni líndrì bha, adrézó tàbirí mvo, adrézó tà zi akódhi tí kítú vésè, ìndì ngátsi vésè. ³⁸ Dì lókyá Yésu ni tibhá ì dré tá adrèrà'a akódhi ni fe Gìká dré dhi 'á dhi, Ánà nda dré áyi kisízó ànyi àyi làga gò, kidhólé adrélé àwoyà fe Gìká dré mvámvá nda ni tà sè. Dì dré ngàzo adrélé akódhi ni tà ta móndyá tíí adrèbhá tá Yèrúsalmà ni apama letè dhi i dré.

Yòséfà ì nzi Nàzàrétà na

³⁹ Yòséfà i Màríyà be dhi ì kò'o tà tíí Mírì ni tátrítrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o

dhi i akílé dre dhi, ì dré gòzo nzìle Yésu be bvò Gàliláyà àdhya na, tsàle àyi ki bhàandre Nàzàrètà na. ⁴⁰ Kònàle dhi, mvámvá nda adré tá mbàle rìnyí sè, adrélé kpà lí'wálé tògyá na. Akódhi tá kpà Giká ni togó tani íbe í rú.

Yésu mvámvá ro dhi tépelò na

⁴¹ Kóná àlo àlo tíí dhi i sè dhi, Yésu ni tihá ì adré tá lile Yèrúsalmà na gwányá Pásikà àdhya ni tà sè. ⁴² Di Yésu ni kóná kòtsa mudrí-drì-rì dre dhi, ì dré ngàzo lile akódhi be gwányá nda na, ànzyà gà ì dré adrélé 'òle dhi tíni. ⁴³ Gwányá nda kàkí dre dhi, ì dré láti dòzo nzìzo. Di, Yésu mvámvá ro nda gò ína adrélé Yèrúsalmà na, àyi tihá ì dré atógyà àko ró. ⁴⁴ Ì adré tá àyikya kisúá dhi, Yésu tá àyi ki atsìamu i kòfalé. Ì kòto atsí kítú ndìle dre dhi, ì dré kìdhózó akódhi ni nda àyi ki aró i kòfalé, àyi ki arúpi íbe. ⁴⁵ Di, ì kòndà akódhi tí dre dhi, ì dré gòzo àyi ki tapí gòle akódhi ni nda Yèrúsalmà na. ⁴⁶ Kítú na àmvolésè dhi, ì dré akódhi ni kisúzó tépelò na. Lírí tá tà tadhábhá i kòfalé adrélé àyi ki yi, adrézó tà lizí àyi tí. ⁴⁷ Àyi tíí nda ì adré tá akódhi ni yi síbhálé be ngbo, akódhi ni tògyá ni tà sè, ìndì kúlí dré tá adrélé logólé dhi ki tà sè. ⁴⁸ Di akódhi ni tihá ì kònò akódhi dre dhi, àyi ki líndrí dré gàzo bhwăbhwa gò, andre ni dré akódhi ni lizízó: «Áma mvá, mí 'o tsì àma kònìni àdho tà sè? Mí nò rè ká! Àma ámi atá be dhi, mà adré tá ámi nda togó be lanzìlanzi.» ⁴⁹ Di, Yésu logó àyi dré dhi: «Mí adré tá áma nda àdho tà sè? Mí nì tá ko tàle dhi, lè tá má kàdré áma Atá ni dzó na dhi?» ⁵⁰ Di, tà dré tàle nda ni àndu dré ína fizo àyi drina ko.

⁵¹ Gò Yésu ì dré gòzo nzìle túmání àyi íbe Nàzàrètà na. Kònàle dhi, akódhi adré tá àyi bha àyi ki rìnyí zàle. Di andre ni adré tá ína tà tíí nda ki zu tayílé àyi togó na. ⁵² Yésu adré tá mbàle rúbhá sè ìndì tògyá sè, adrélé lile drìdrì. Akódhi ni tà tá kpà dóro Giká mìlésè ìndì móndí i mìlésè.

3

Yòwánì Bâtísimò fèlepi ledé láti Mírì Yésu dré

(À kònò kpà Mátáyò 3:1-12; Márokò 1:1-8; Yòwánì 1:19-28)

¹ Kàyìsàrà Tìbèrìyò nì kóná nì mudrì-drì-nzi adrézó Rómà kì ópí kàdrì ro dhi sè dhi, Pòtíyò Pìlátò tá gùvèrènére bvò Yùdáyà àdhya drìle dhi 'i. Èródè tá ína ópí bvò Gàlìláyà àdhya drìle dhi 'i. Akódhi nì adrúpi, Filípò tá ína ópí bvò Ìtùráyà àdhya drìle ìndì Tràkònítì àdhya drìle dhi 'i. Lisàníyà tá ína ópí bvò Àbilénè àdhya drìle dhi 'i. ² Di lókyá Ánà i Kàyáfà be dhi ì dré tá adrérà'a kòwánà kì kàdrì i ró dhi 'á dhi, Gìkà nì kúlí dré tsàzo Yòwánì, Zàkàríyà nì mvá véna duku na. ³ Gò akódhi nda dré ngàzo tatsílé bvò wáyì Yòròdánè làgàsè dhi 'àsè longóába móndí i dré dhi, ì kòladzá àyi kì togó gò, bàtìsimò dòzo, Gìkà kòtrìró àyi kì tàkonzì i be dhi bvò. ⁴ Di tà nda kòdhi 'o tá ru ngóro pròfétà Èsáyà dré tá tisìle àyi búkù na dhi tìni:

«Dhya àlo adré kúlí loyó duku na, adrézó tàá dhi:

«Mì kòledé láti Mírì dré alìzo!

Mì kòlotó láti atsálé pyà akódhi dré!

⁵ À nì yábhu títí dhi kì lutú,

kòngó títí kàdrìkàdrì ro ìndì tsàtsà ro dhi kì lasézó.

À nì láti gòdhógòdho dhi kì lotó atsálé pyà,

láti bhúrobhúro dhi kì lutúzó atsálé kpàkpà.

⁶ Di móndyá títí dhi kì tà Gìkà dré 'òle àyi kì tidrízó dhi nì no.»^g

⁷ Di Yòwánì adré tá tàá móndyá zyandre adrèbhá apfòle bàtìsimò do í véle dhi i dré dhi: «Àmi, nì àtrá kì àrèbhá nì i, àdhi tadhá àmi dré dhi, mì kòlapá Gìkà nì kombà adrélépi alìle dhi sílèsè dhi nì? ⁸ Lè mì kàdré tà adrèbhá tadhá dhi, mì ladzá àmi kì togó dre dhi kì 'o kòdhya. Mì kòbhà àmi adrélé kisùá àmi léna dhi «Àma àmakya Àbàràrà nì ànzi 'i» dhi ko. Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Gìkà rìnyí íbe kítswázó ànzi 'o topfòle Àbàràrà dré kírà kòni i lésè. ⁹ À ga kùbalú fa kómvo i rú dre. Di à nì fa títí adrèbhá lò'wa dóro 'a ko dhi kì togá lebhélé àtsí na.»

¹⁰ Di móndyá zyandre nda ì adré tá lizíá akódhi tí dhi: «Lè mà kàdré di àdho tà 'o kòdhya?» ¹¹ Di Yòwánì adré tá logóá àyi dré dhi: «Lè dhya adrélépi kítá agá

^g3:6 À kònò Èsáyà 40:3-5.

lésè dhi fbe rì dhi kòfè àlo ni dhya àkoá dhi dré. Dhya adrélépi mányàngá fbe dhi kàdré kpà lanzíá móndí tàbirí fbe dhi i dré be.»

¹² Mèdáyì lagíbhá ì dré kpà alizo bàtísimò do gò, ì dré akódhi ni lizízó tàzoá dhi: «Tadhálépi, mà kàdré àmakya àdho tà 'o kòdhya?» ¹³ Yòwánì logó àyi dré dhi: «Mì kòzi móndí ki làfa mèdáyì sè làgí ñòle dhi ni lavú dhi ko.»

¹⁴ Gò sòdá àruka ì dré kpà akódhi ni lizízó tàzoá dhi: «Mà kàdré di àmakya àdho tà 'o?» Akódhi logó àyi dré dhi: «Mì kòtopá dhya àlo ni làfa ko. Mì kàsíkì kpà dhya àlo kinzò sè ko. Àmi ki togó kàdré kinfélé làfa adrélé fèle àmi dré àmi ki àzì sè dhi sè.»

¹⁵ Mòndyá tíí nda ì adré tá Yòwánì ni tà letè nòle, adrézó lizíá àyi léna ngalè akódhi tá ína Mèsíyà 'i yà dhi. ¹⁶ Di Yòwánì dré tàzoá àyi tíí i dré dhi: «Má adré mána bàtísimò fe àmi dré yí sè. Di, dhya àlo áma lavúlépi rinyí sè dhi adré ína alìle. Má kitswá akódhi nda ni lindrì sè ko. Má kitswá ndìndì akódhi ni kámókà bã trì bwà ko. Akódhi ni ína bàtísimò fe àmi dré Tirí Lólo sè, ìndì àtsí sè.

¹⁷ Akódhi ndàkpá fbe í drígá kitswázó ngánò awá àyi àngbó drìna, lò'wa ni ni lomvózó dàle àyi kòbhó na gò, kúyí ni ni kùzo zàle àtsí adrélépi adrálé ko dhi na.» ¹⁸ Yòwánì adré tá kpà Rúbí Tani longó mónnyá nda i dré, adrézó àyi ki kodzó kúlí àruka i sè bí.

¹⁹ Kòdhi fbe dhi, Yòwánì adré tá ópí Èròdè ni ndrì, dré tá adrúpi ni ni tòkó Èròdíyà ni dòle mòle dhi sè, ìndì dré tá tà kònzì àruka bí dhi ki 'òle dhi sè. ²⁰ Gò Èròdè dré ína tà kònzì kòndhi ni bhàzo àyi tà kònzì àruka tíí dhi i dri: 'o Yòwánì rùle bhèle bãdzó na.

Yésu ni bàtísimò dòma

(À kònò kpà Màtáyò 3:13-17; Márokò 1:9-11)

²¹ Yòwánì ni rùma kandrá, akódhi dré tá adrérà'a bàtísimò fe mónnyá tíí i dré dhi 'á dhi, Yésu dré kpà alizo bàtísimò do. Dré tá adrérà'a tà zi Giká tí dhi 'á dhi, bhù dré ru lanzízó gò, ²² Tirí Lólo dré asízó rúbhá be sùle kòbhòlà àdhya tíni adhéle akódhi dri. Gò kúlí dré apfòzo bhù lésè tàá dhi: «Mì áma Mváagó má dré lèle tò dhi 'i. Áma togó adré kinfélé àmi tà sè tò.»

Yésu ni kómvó

(À kònò kpà Mátáyò 1:1-17)

²³Lókyá Yésu dré áyi àzì kidhózó dhi sè dhi, akódhi ni kóná tá ànyíànyi nyadhi-àlo-drì-mudrí. À adré tá akódhi ni ni Yòséfà ni mvá ro. Yòséfà tá ína Éli ni mvá 'i, ²⁴Éli, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Lévi ni mvá 'i, Lévi, Mèlíkì ni mvá 'i, Mèlíkì, Yànáyi ni mvá 'i, Yànáyi, Yòséfà ni mvá 'i, ²⁵Yòséfà, Mátátíyà ni mvá 'i, Mátátíyà, Àmósà ni mvá 'i, Àmósà, Nàwúmà ni mvá 'i, Nàwúmà, Èsíli ni mvá 'i, Èsíli, Nàgáyì ni mvá 'i, ²⁶Nàgáyì, Mátà ni mvá 'i, Mátà, Mátátíyà ni mvá 'i, Mátátíyà, Sèmèyínà ni mvá 'i, Sèmèyínà, Yòséka ni mvá 'i, Yòséka, Yódà ni mvá 'i, ²⁷Yódà, Yòwànanà ni mvá 'i, Yòwànanà, Résà ni mvá 'i, Résà, Zòròbàbèlè ni mvá 'i, Zòròbàbèlè, Sàlàtíyélè ni mvá 'i, Sàlàtíyélè, Néri ni mvá 'i, ²⁸Néri, Mèlíkì ni mvá 'i, Mèlíkì, Ádì ni mvá 'i, Ádì, Kòsámà ni mvá 'i, Kòsámà, Èlámàdámà ni mvá 'i, Èlámàdámà, Èrè ni mvá 'i, ²⁹Èrè, Yòsúwà ni mvá 'i, Yòsúwà, Èlìyèzèrè ni mvá 'i, Èlìyèzèrè, Yòrímà ni mvá 'i, Yòrímà, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Lévi ni mvá 'i, ³⁰Lévi, Sìmèyónà ni mvá 'i, Sìmèyónà, Yúdà ni mvá 'i, Yúdà, Yòséfà ni mvá 'i, Yòséfà, Yònámà ni mvá 'i, Yònámà, Èlìyàkímà ni mvá 'i, ³¹Èlìyàkímà, Mèléyà ni mvá 'i, Mèléyà, Ménà ni mvá 'i, Ménà, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Nàtánà ni mvá 'i, Nàtánà, Dàwídì ni mvá 'i, ³²Dàwídì, Yésè ni mvá 'i, Yésè, Yòbédè ni mvá 'i, Yòbédè, Bòwésà ni mvá 'i, Bòwésà, Sálà ni mvá 'i, Sálà, Nàsónà ni mvá 'i, ³³Nàsónà, Àmìnàdábà ni mvá 'i, Àmìnàdábà, Àdìmínà ni mvá 'i, Àdìmínà, Àrínì ni mvá 'i, Àrínì, Èsèrómà ni mvá 'i, Èsèrómà, Fàrésà ni mvá 'i, Fàrésà, Yúdà ni mvá 'i, ³⁴Yúdà, Yàkóbhò ni mvá 'i, Yàkóbhò, Ìsákà ni mvá 'i, Ìsákà, Àbàrámà ni mvá 'i, Àbàrámà, Tàrà ni mvá 'i, Tàrà, Nàkórà ni mvá 'i, ³⁵Nàkórà, Sèrúkà ni mvá 'i, Sèrúkà, Ràgáwù ni mvá 'i, Ràgáwù, Fàlékà ni mvá 'i, Fàlékà, Èbèrè ni mvá 'i, Èbèrè, Sálà ni mvá 'i, ³⁶Sálà, Kàyínámà ni mvá 'i, Kàyínámà, Àràfàkàsádà ni mvá 'i, Àràfàkàsádà, Sémè ni mvá 'i, Sémè, Nówè ni mvá 'i, Nówè, Lámékè ni mvá 'i, ³⁷Lámékè, Mátúsàlà ni mvá 'i, Mátúsàlà, Ènókà ni mvá 'i, Ènókà, Yàrétà ni mvá 'i, Yàrétà, Málèlélè ni mvá 'i, Málèlélè, Kàyínámà ni mvá 'i, ³⁸Kàyínámà, Ènósà ni mvá 'i, Ènósà, Sètè ni mvá 'i, Sètè,

Àdámà ni mvá 'i, ìndì Àdámà tá ína Gìká ni mvá 'i.

4

Dzáborò tabhì Yésu ni litílé duku na

(À kònò kpà Mátáyò 4:1-11; Márokò 1:12-13)

¹ Àmvolásà dhi, Yésu gàlepi Tírí Lólo sè dhi dré agòzo Yòròdánè lésè. Gò Tírí nda dré akódhi ni drizo lizo ába duku na. ² Kònàle dhi, Dzáborò dré akódhi ni tabhizo litílé kítú nyadhi-rì. Lókyá nda sè dhi, Yésu nya ngá àlomvá ko. Dì kítú nda ì kòlavú dre dhi, tàbirí dré akódhi ni 'òzo.

³ Gò Dzáborò nda dré tàzoá drá dhi: «Mí kàdré Gìká ni Mvágó 'i bàti dhi, mí kòtà kírà kònìdhi dré dhi, kòladzá ru atsálé mápà ro.» ⁴ Dì, Yésu logó drá dhi: «Gìká ni Kúlí adré tàá dhi: «Móndí adré ngbà 'í adrélé lídrì íbe mápà sè ko.»^h»

⁵ Gò Dzáborò dré akódhi ni drizo mbàzo ába àrà kurú na dhi na, òpì wáyì bvò àdhya ki tadházó drá gbà lókyá nda 'á. ⁶ Dré tàzoá drá dhi: «Má ni rìnyí fe mí dré rúku íbe adrézó òpì kòdhi ì drìle títi. Àngyá ko, à tayí tà nda kòdhi ì má drígá, má kòkìswáró fèá dhya ángùdhi má dré adrézó làá fèle drá dhi dré. ⁷ Dì mí kòtitì ámi kórókó má kandrà áma lindrì bhàzo dhi, tà nda ki adré títi mí dré.» ⁸ Yésu gò logóá drá dhi: «Gìká ni Kúlí adré tàá dhi: «Lè mí kàdré ngbà 'í Mírì ámi Gìká ni lindrì bha kòdhya. Mí kàdré kpà lèsámbò 'o ngbà 'í akódhi ni rú sè kalóma.»ⁱ»

⁹ Gò Dzáborò dré akódhi ni drizo lizo ába Yèrúsalmà na, akódhi ni bha tépelò ni drì kàkú na. Dré tàzoá drá dhi: «Mí kàdré Gìká ni Mvágó 'i bàti dhi, mí wa dhèle bvò dri. ¹⁰ Àngyá ko, Gìká ni Kúlí adré tàá dhi:

«Gìká ni tòlí fe áyi ángéló ì dré ámi tà sè,
ì kàdréro sùle mí rú be dhi bvó.

¹¹ Àyi nda ki ámi ko kító,

^h4:4 À kònò Dùtèrònómè 8:3.

ⁱ4:8 À kònò Dùtèrònómè 6:13.

mí kòdheró ámi pá si kírà dri ko.›^j»

¹² Dì Yésu gò logóá drá dhi: «Gìká ni Kúlí adré kókpà tàá dhi: «Lè mí kòtabhì Mírì ámi Gìká ko.›^k»

¹³ Dì Dzáborò kòtabhì Yésu litílè láti títí i sè kpi dre dhi, dré ngàzo akódhi ni tayí, adrézó lókyá àzya dré kitswázó tà 'o dhi ni letè.

Yésu kídho áyi àzì 'òle bvò Gàliláyà àdhya na

(À kònò kpà Mátáyò 4:12-17; Márokò 1:14-15)

¹⁴ Àmvolásà dhi, Yésu dré gòzo gòle bvò Gàliláyà àdhya na Tírí Lólo ni rinyí be wě. Dì akódhi ni rúbí dré la'úzó bvò wáyí nda 'àsè. ¹⁵ Akódhi adré tá tatsílè tà tadhábe Yúdà ànzi ki lísámbò dzó i 'àsè gò, móndyá títí dhi i dré adrézó akódhi ni rú bha kùle.

Nàzàrétàbhá i gà Yésu rè

(À kònò kpà Mátáyò 13:53-58; Márokò 6:1-6)

¹⁶ Gò Yésu dré lizo tsàle Nàzàrétà, bhàandre í dré tá mbàzo lána dhi na. Sàbátù kàtsá dre dhi, dré fizo Yúdà ànzi ki lísámbò dzó na, ànzyà gà dré adrélé 'òle dhi tìni. Dré ngàzo áyi totó kitswálè Gìká ni Kúlí na móndí i kandrá dhi bvò. ¹⁷ Gò búkù pàle pròfètà Èsáyà àdhya ni fèzo drá. Akódhi kòkinzì búkù nda dre dhi, dré kúlí tísìle kòni ki kisúzó nàle:

¹⁸ «Tírí Mírì àdhya má dri.

Tàko ko, akódhi zì ma alìle Rúbí Tani longó móndyá lemerè ro dhi i dré.

Amù ma longóá móndyá bǎdzó na dhi i dré dhi,

a ni àyi ki tri,

ìndì móndyá mì kùdúkùdu ró dhi i dré dhi,

a ni àyi ki mì nzi.

Amù ma móndyá adrélé mì pfòle dhi ki apá,

¹⁹ ìndì longóá móndyá títí i dré dhi,

^j4:11 À kònò Longó i 91:11-12.

^k4:12 À kònò Dùtèrònómè 6:16.

kóná Mírì dré dra áyi togó dóro tadházó dhi atsá dre.»¹

²⁰ Yésu kònà tà nda ì dre dhi, dré búkù nda ni pàzo logólé ìsámbò dzó nda ni tà likílépi drígá gò, lírízó. Móndyá títi dzó nda 'á dhi ki mì tá akódhi dri. ²¹ Dì dré ngàzo tàá àyi dré dhi: «Ándrò kònìdhi, tà tisìle kòni ì 'o ru, mì dré tà nda ki yirà'a dre.»

²² Àyi títi nda ì adré tá kúlí kìnìkìnì dré tá adrélé tàle dhi ki yi síbhálé be ngbo, adrézó akódhi ni tà ta dóro. Ì adré tá kpà lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi tsi Yòséfà ni mvá 'i ko?» ²³ Dì Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Má ni dóro tàle dhi, mì ni tògyakúlí kònìdhi ni ta má dré: «Kódzó, mí kòtidrí ámi tàndi.» Mì ni kpà tàá má dré dhi: «Mí kò'o tà títi mà dré yìle mí dré 'òle Kàpàrànwúmà na dhi ì kònwa ámi tàndi bha.» ²⁴ Dì má adré tà bàti ta àmi dré: À ka'ì gà pròfétà àlo dhi dòle dóro akódhi ni tàndi bha ko na.

²⁵ Tà bàti ró dhi, pròfétà Èllyà ni lókyá 'á dhi, lókyá Giká dré kozya kikízó kóná na tàlì sè gò, kàràbhò dré dhèzo bvò wáyi 'àsè dhi sè dhi, tàyítókó ì ga tá Ìsèrélè ànzi ki bvò na bí. ²⁶ Dì, tágba dré tá adrézó kònìni dhi, Giká mù tá Èllyà lìle àyi nda ì véna ko. Mù akódhi lìle ngbà 'í tàyítókó àlo Sàrèpátà na, bvò Sìdónà àdhya na dhi véna.^m ²⁷ Kòdhi ìbe dhi, pròfétà Èlísà ni lókyá 'á dhi, móndí kàrí dré rùle Ìsèrélè ànzi ki bvò na dhi ì tá be bí. Dì, tágba kònìni dhi, Giká tidrí tá àyi nda ki àlo ko. Tidrí ngbà 'í Nàmánà angálépi bvò Sìrìyà àdhya lésè dhi kòdhya.»ⁿ

²⁸ Dì móndyá títi ìsámbò dzó nda 'á dhi ì kòyi tà nda ì dre dhi, àyi ki togó dré aswázó tà tàndi ró. ²⁹ Gò ì dré ngàzo akódhi ni dro bhàandre nda 'àsè. Ì dré drìzoá lìzo ába kòngó bhàandre nda ni mòzo dríá dhi ni gòlòko na, kitswálé akódhi ni tikpó dhèle tàbhu ni na dhi bvò. ³⁰ Dì, Yésu dré ína lavúzó àyi kòfalésè lyà gò, lìle.

Yésu dro tírí kònzi agó àlo dhi lésè

¹4:19 À kònò Èsáyà 61:1-2.

^m4:26 Tàyítókó kònìdhi tá Yúdà mvá 'i ko. Akódhi tá móndí sùrú twá ro dhi 'i. À kònò 1 Ópí ì 17:1, 7-16.

ⁿ4:27 À kònò 2 Ópí ì 5:1-14.

(À kònò kpà Márokò 1:21-28)

³¹ Àmvolàsà dhi, Yésu dré lizo tsàle Kàpàrànwúmà, bhàandre àlo Gàliláyà le dhi na. Sàbátù kàtsá dre dhi, dré kidhózó adrélé mónnyá kònàle dhi ki tadhá àyi ki lísàmbò dzó na. ³² Ì adré tá akódhi ni yi síbhálé be ngbo, tà dré adrélé tadhálé dhi ki tà sè. Tàko ko, akódhi ni kúlí i tá lanzìlanzi ro.

³³ Lísàmbò dzó nda 'á dhi, agó àlo tirí kònzi fbe í léna dhi tá be. Di dré ngàzo trèle, yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi: ³⁴ «Á! Yésu Nàzàrétà lésè ni, tsítsi àma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'i? Mí alì àma ki tà 'o akílé? Má ni mi àdhi 'i ya dhi be. Mi Dhya lólo Gìká àdhya 'i!» ³⁵ Gò Yésu dré ngàzo ligílé tirí kònzi nda be, tàzoá dhi: «Mí atsú ámi ti! Mí pfò agó kònìdhi lésè!» Di tirí nda dré agó nda ni bhèzo kìní mi mónnyá títi i kòfalé gò, pfòzo lásà akódhi ni tayí líná. ³⁶ Mónnyá títi nda ki línrí dré gàzo bhwǎbhwa gò, ì dré adrézó tàá àyi kòfalésè dhi: «Kònìni ni àdho kúlí lanzìlanzi ìndì rinyi ró dhi 'i? Akódhi adré ndìndì tòlí fe tirí kònzi i dré gò, ì dré adrézó topfòle!» ³⁷ Di Yésu ni rúbí dré la'úzó bvò wáyí nda 'ásè.

Yésu tidrí dràbhá bí dhi i

(À kònò kpà Mátáyò 8:14-17; Márokò 1:29-34)

³⁸ Yésu kàpfò lísàmbò dzó nda lésè dre dhi, dré lizo Sìmonà ni dzó na. Di, Sìmonà ni àdrá adré tá ína kizà nya, akódhi ni rúbhá dré tá adrélé àtsi ró lavúlé dhi sè. Gò Yésu ni ti lizízó, kòtidríró tòkó nda be dhi bvó. ³⁹ Di dré tandizo akódhi drìle, ligílé rúbhá àtsí nda dri gò, rúbhá àtsí nda dré pfòzo rúásà. Gbǎ kòdhwa, tòkó nda dré ngàzo kidhólé ngá fe àyi dré nyàle.

⁴⁰ Kítú kòndì dre dhi, à dré dràbhá títi drà twátwa fbe dhi ki adzízó Yésu vélé. Di akódhi dré drígá bhàzo àyi àlo àlo títi dhi i dri, àyi ki tidrízó. ⁴¹ Tirí kònzi ì dré kpà topfòzo móndí bí dhi i lésè, adrélé loyóába dhi: «Mí Gìká ni Mvágó 'i!» Di, akódhi adré tá ína ligílé àyi fbe, adrézó kúlí logá àyi dré, ì dré nìle akódhi Mèsíyà 'i dhi be dhi sè.

Yésu longó Gìká ni kúlí Yúdà ànzi ki lísàmbò dzó i 'ásè

(À kònò kpà Márokò 1:35-39)

⁴²Ngá kòwa dre dhi, Yésu dré pfòzo lile àrà mómí àko dhi na. Mómí zyandre dhi ì dré kidhózó adréle akódhi ni nda gò, ì dré akódhi ni kisúzó. Ì adré tá akódhi ni le kikílé, kòtayíró àyi ko. ⁴³Di, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Adré leá dhi, má kòlongó kpà Rúbí Tani Giká ni Òpì àdhya bhàandre àruka títi dhi ì 'àsè be. Tàko ko, tà nda tà Giká dré áma amùzo 'òá dhi 'i.» ⁴⁴Gò dré gòzo adréle tatsíle Giká ni kúlí longóbe Yúdà ànzi ki lisámbò dzó àyi ki bvò le dhi ì 'àsè.^o

5

Yésu kidhó àyi lebhá ki azí

(À kònò kpà Mátáyò 4:18-22; Márokò 1:16-20)

¹Kítú àlo dhi, Yésu totó tá ì adréle Giká ni kúlí longó tápáriandre Gènèsàrètè àdhya mìle.^p Mómí zyandre àyi ki kimóbhá akódhi làgàsè kúrú dhi ì adré tá àyi ki tribe rúásà, ì kòkitswáró Giká ni kúlí yi be dhi bvó. ²Yésu dré mì bhèzo kòlongbò rì dhi ki no yìandre nda mìle. Kosyá bhebhá ì así tá kòlongbò nda ì lésè, adréle àyi ki kimbá ki mì dzi. ³Gò Yésu dré mbàzo kòlongbò nda ki àlo adrélepi Simónà àdhya ró dhi na gò, tàá drá dhi, kòkisí kòlongbò nda vwàle tsà yí gàrà rúsè. Dré lirízó lána gò adréle mómí zyandre nda ki tadhá.

⁴Kòtà tà akíle dre dhi, dré tàzoá Simónà dré dhi: «Mí kisí kòlongbò tálí na, mì kòbheró àmi ki kimbá ì kosyá rùzo.» ⁵Simónà logó drá dhi: «Mírì, mà bhe kimbá ì ngá wàle tà wóyá, mà kisú ngá àlo ko. Di, mí dré tàle mì dhi sè dhi, má ni go kimbá nda ki bhe tódhyá.» ⁶Di ì kòbhe dre dhi, ì dré kosyá rùzo zyandre ró gò, kimbá nda ì dré kidhózó adréle tikíle. ⁷Gò ì dré àyi ki arúpi kòlongbò àzya na dhi ki agózó, ì kàlìró drígá bha àyi véle. Ì kàtsá dre dhi, àyi títi dhi ì dré kosyá lomvózó gàle kòlongbò rì nda ì sè bíbi, tsàle kòlongbò nda ì dré adrézó 'òle aríle na tíni ká. ⁸Simónà Pétèró kònò tà nda dre dhi, dré adhézó àyi kórókó titi Yésu kandrá, tàzoá dhi: «Mírì, mí kisí mi má làgàsè. Ma tàkonzì líyí 'i!» ⁹Tà tá kònini

^o4:44 À kitswá kpà kúlí «àyi ki bvò» kòni ki ladzá: «bvò Yúdáyà àdhya».

^p5:1 Rú «Gènèsàrètè» kònndhi tá rú àzya tápáriandre Gàliláyà àdhya dré dhi 'i.

tàko ko, àyi arúpi ni íbe dhi ki líndrí ga tá gagà, kosyá zyandre ì dré tá rùle dhi ki tà sè. ¹⁰Tà nda tá kókpà kònìni akódhi ni àzízí, Yàkóbhò i Yòwánì be, Zèbèdáyò ni ànzì i dré. Dì, Yésu dré tàzoá Sìmonà dré dhi: «Mí ro ngá ko. Kìdhólé nyànomvá dhi, mí gò véle adrélé kosyá ru ko. Mí ni go adrélé móndí ki nda kòdhya.» ¹¹ Dì ì dré àyi ki kòlóngbò nda ki logózó yí gàrà 'a, àyi ki ngá wáyi dhi ki tayízó gò, ì dré ngàzo adrélé Yésu ni lebè.

Yésu tídrí agó àlo kàrí dré rùle dhi

(À kònò kpà Mátáyò 8:1-4; Márokò 1:40-45)

¹² Kìtú àlo, Yésu dré tá adrérà'a bhàandre àlo na dhi 'á dhi, agó àlo kàrí dré rùle lavúlé dhi atsá tá àrà nda 'á. Kònò Yésu dre dhi, dré adhézó àyi mìbhalé bha kìnì mi gò, akódhi ni ti lizízó tàzoá dhi: «Mírì, mì rìnyí íbe kitswázó áma temvé tídrílé, mí kòlè dhi.» ¹³ Dì Yésu dré àyi drígá kídžìzo akódhi ni tabè gò, tàzoá dhi: «Má lè 'í. Mí kàdré kemve kpírìkpírì wà!» Gbã kòdhwa, kàrí drà nda dré ngàzo rúásà.

¹⁴ Gò Yésu dré lazízóá dríá dhi: «Mí kòlongó tà kòdhi dhya àlo dré ko. Be ró dhi, mí lè mína ámi tadhá kòwánà dré nòle, ìndì mí fè ngá mòbòmà ro Giká dré ámi temvema sè ngóro Mósè ni tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tìni, tadházóá móndí i dré dhi, mí adrí dre káyà dhi.»

¹⁵ Dì, Yésu ni rúbí adré tá ína la'úlélè lèle drìdrì. Móndí zyandre lavúlé dhi ì adré tá alíle akódhi ni kúlí yi, kòtìdríró kpà àyi àyi ki drà i lésè be dhi bvó. ¹⁶ Dì, vèsè be bí, Yésu adré tá ína pòle kalóma, kitswálé tà ta Giká be àrà móndí àko dhi na.

Yésu tídrí agó àlo pá be àbvò ro dhi

(À kònò kpà Mátáyò 9:1-8; Márokò 2:1-12)

¹⁷ Kìtú àlo, Yésu dré tá adrérà'a móndí ki tadhá dzó àlo na dhi 'á dhi, Fàrisáyò i tátírítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì lírí tá adrélé akódhi làga. Àyi nda ì angá tá bhà tíí bvò Gàliláyà àdhya lé dhi i lésè, bvò Yùdáyà àdhya lésè, ìndì Yèrúsalmà lésè. Yésu tá rìnyí Mírì àdhya kitswázó dràbhá ki tídrí dhi íbe. ¹⁸ Dì móndí àruka ì dré agó àlo pá be àbvò ro dhi ni adózó kíndri dri alìzo ába. Ì adré tá láti nda kitswázó íle ába dzó nda na, akódhi ni bha Yésu kandrà dhi bvó. ¹⁹ Dì, móndyá zyandre

nda ki tà sè dhi, ì kitswá tá àyíkya láti kisú fizo ába bwà ko. Di ì dré ngàzo mbàle ába dzó nda drina gò, dzó nda ni drì awú, akódhi ni tirízó síle kíndri dri Yésu kandrà móndyá zyandre nda ì kòfalé. ²⁰ Di Yésu kònò àyi ki tà ka'ika'ì dre dhi, dré tàzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Áma arúpi, à trì ámi tàkonzì ì dre.»

²¹ Gò Fàrisáyò nda ì tatrítrí kúlí tadhábhá nda íbe dhi ì dré dhèzo adrélé kisùá àyi léna dhi: «Dhya kòndi tá àdhi 'ì, adrélé Gìká ni dha kònìni ni? Àdhi ni kitswá tàkonzì tri nì, kàdré ngbà 'í Gìká 'ì kalóma ko dhi?» ²² Yésu dré tà ì dré adrélé kisùle nda ni nìzo kyá gò, tàzoá dhi: «Mì adré àmíkya tà kisù kònìni àdho tà sè?

²³ Tà kitswálé tàle mbèlè agó pá be àbvò ro kònìdhi dré dhi, ángùdhi 'ì: «À trì ámi tàkonzì ì dre» dhi, kó ngalè, «Mí nga, mí kídhó atsí to» dhi? ²⁴ Má adré lèá mì kònì dhi, Móndí ni Mv́à rìnyí íbe adrézó tàkonzì tri bvò dri.» Di dré tàzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Má adré tàá mí dré dhi: Mí nga, mí do ámi kíndri, ìndì mí nzi mí bhàna!» ²⁵ Gbá kòdhwa, agó nda dré ngàzo móndyá tíí ì misè, áyi kíndri í dré tá ayízó driá dhi ni do gò, nzìzo í bhàna Gìká ni rú bhabe kùle. ²⁶ Di móndyá tíí nda ki líndrì dré gàzo bhwábhwa gò, ì dré ngàzo adrélé Gìká ni rú bha kùle. Àyi ki togó adré tá kpà gàle tirì sè bí gò, ì dré adrézó tàá dhi: «Ándrò, mà nò tà líndrìga ró dhi ì dre!»

Yésu azí Lévi

(À kònò kpà Mátáyò 9:9-13; Márokò 2:13-17)

²⁷ Àmvolásà dhi, Yésu dré pfòzo gò, mèdáyì lagílépi àlo rú be Lévi dhi ni no adrérà'a lírìlé mèdáyì lagíra na. Dré tàzoá drá dhi: «Mí lebè ma!» ²⁸ Di Lévi nda dré ngàzo áyi ngá tíí dhi ki tayí gò, kídhózó adrélé Yésu ni lebè.

²⁹ Bvóá dhi, Lévi dré gwányá kàdrì dhi ni 'òzo Yésu dré áyi dzó na. Gò ì dré lírìzó mísá làgàsè adrélé ngá nya túmánì mèdáyì lagíbhá zyandre dhi íbe, ìndì móndí àruka íbe. ³⁰ Di, Fàrisáyò ì túmánì tatrítrí kúlí tadhábhá Fàrisáyò ro dhi íbe dhi ì dré dhèzo adrélé kúlí tí Yésu ni lebèbhá ì rú, adrézó tàá àyi dré dhi: «Mì adré ngá nya adrézó ngá mvu túmánì mèdáyì lagíbhá íbe ìndì tàkonzìbhá íbe àdho tà sè?» ³¹ Di Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Móndyá rúbhá be dóro dhi ì ndà gá kódzó ko na. Be ró dhi, móndyá drà ro dhi ì adré àyíkya ndàá àyi. ³² Má alì

móndyá adrèbhá àyi ki no gyägya dhi ki azí kòdhya ko. Be ró dhi, má alì mána tàkonzìbhá ki azí kòdhya, ì kòladzáró àyi ki togó agòzo Gìká vélé.»

À lizí Yésu tàbirí mvòma ni tà dri

(À kònò kpà Mátáyò 9:14-17; Márokò 2:18-22)

³³ Gò Fàrisáyò nda ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Yòwánì ni lebèbhá ì Fàrisáyò kya ìbe dhi ì adré tàbirí mvo rä, adrézó tà zi Gìká tí. Di, ámi lebèbhá ì adré àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu.» ³⁴ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì ni kitswá tsì móndyá azilé gwányá lámó àdhya lé dhi ki 'o tàbirí mvo, ì dré adrèrà'a tùmání tòkó líyí be dhi 'á? Tàdzí ko! ³⁵ Di, lókyá adrélèpi alìle dhi sè dhi, à ni tòkó líyí nda ni tingá àyi kòfalésè gò, ì dré kidhózó adrélè tàbirí mvo lókyá nda sè.»

³⁶ Yésu dré kpà adrézó tà ta àyi dré kúlí alaala sè, adrézó tàá dhi: «Dhya àlo kàdré kítá àku ró lasílepi dhi ìbe dhi, asì kìgá kítá tídhí ro dhi rúsè, kítá àku nda ni lebhézó ásà ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, lasí kítá tídhí nda dre, ìndì kítá tídhí ni kìgá nda kitswá ína ru amú kítá àku nda be dóro ko.

³⁷ Kòdhi ìbe dhi, dhya àlo dà vínò tídhí ro dhi kíní dhìle adrézó vínò líkí, akùbhá dre dhi ì léna ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, vínò tídhí nda ni abhò kíní àku nda ki lasí gò, vínò dré kutúzó, gò kíní nda ì dré abízó tíí. ³⁸ Ásà dhi, à adré vínò tídhí ro dhi ni da kíní tídhí ro dhi ì léna.

³⁹ Tùmání ába dhi, dhya àlo vínò àku ró dhi ni mvùlepi dhi gò ína vínò tídhí ro dhi ni le mvùle ko na. Àngyá ko, adré tàá dhi: «Vínò àku ró dhi adré kíníle tídhí ro dhi ni lavú.»»

6

Yésu Mírì sàbátù àdhya ì

(À kònò kpà Mátáyò 12:1-8; Márokò 2:23-28)

¹ Sàbátù àlo dhi, Yésu ì adré tá lavulé amvú ngánò àdhya ì 'ásè. Di akódhi ni lebèbhá ì dré kidhózó adrélè ngánò lò'wa vu, adrézó nyíà àyi drígá, adrézó tsíá.

² Gò Fàrisáyò àruka ì dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré àmikya tà àma ki tátrítrí kúlí

dré adrélé logalé sàbátù tú dhi ni 'o àdho tà sè?»³ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì nà rè tàdzí tà Dàwídì dré tá 'òle ì dré adrérà'a tàbirí fbe akódhi ni arúpi fbe dhi 'á dhi ko?»⁴ Akódhi fì tá Gìká ni dzó kàdrì na, mápà fèle Gìká dré dhi ni adó nyàle gò, dré kpà fèzoá àyi arúpi ì dré nyàle. Tákò àma ki tátrítrí kúlí adré tá ína mápà nda ni nyàma logá àyi dré. Ngbà 'í kòwánà ki tá kitswá nyàá dhi àyi.»⁵ Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Móndí ni Mv́, Mírì sàbátù àdhya 'i.»

Yésu tídrí agó àlo dhi sàbátù tú

(À kònò kpà Mátáyò 12:9-14; Márokò 3:1-6)

⁶ Sàbátù àzuya tú dhi, Yésu dré fizo Yúdà ànzi ki lísámbò dzó na gò, adrélé móndí ki tadhá. Kònàle dhi, agó àlo dríagó ni dré 'yòzo 'yo'yò dhi tá be.

⁷ Fàrisáyò ì tátrítrí kúlí tadhábhá fbe dhi ì adré tá tà ì dré kitswázó Yésu ni asíkì ásà dhi ni nda. Di ì adré tá akódhi ni mì ga, nòzoá ngalè akódhi ni agó nda ni tídrí sàbátù tú yà dhi. ⁸ Di, Yésu dré ína tà ì dré tá adrélé kisùle nda ki nìzo kyá gò, tàzoá agó dríagá be à'yo ró nda dré dhi: «Mí nga ámi totó móndyá títi dhi ki kító 'á.» Di akódhi nda dré ngàzo àyi totó. ⁹ Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Má adré lizíá àmi tí dhi: Àma ki tátrítrí kúlí adré tà ángùdhi ni ka'ì sàbátù tú dhi kòdhya: adrélé tà dóro 'o dhi, kó ngalè adrélé tà kònzi 'o dhi? Adrélé móndí tídrí dhi, kó ngalè adrélé móndí pfu dràle dhi?» ¹⁰ Di Yésu dré móndyá í làgàsè kúrú nda ki nòzo títi gò, tàzoá agó nda dré dhi: «Mí kidzì ámi dríagá.» Akódhi dré kidzìzoá gò, dríagá ni nda dré adrízó. ¹¹ Di àyi nda ki togó dré aswázó lavúlé gò, ì dré ngàzo adrélé tà ta àyi kòfalésè, nìzoá ngalè ì ni 'òá Yésu ni tà sè ngíni ya dhi.

Yésu kípè móndí mudrí-drì-rì dhi ì adrélé àpóstolò ì ró

(À kònò kpà Mátáyò 10:1-4; Márokò 3:13-19)

¹² Kítú nda ki àlo sè dhi, Yésu dré lizo mbàle kòngó àlo drìna gò, tà ta Gìká be ngá wàle tà. ¹³ Ngá kòwa dre dhi, dré àyi lebèbhá ki azízó gò, móndí mudrí-drì-rì dhi ki kípèzo àyi kòfalé, àyi ki zizo àpóstolò ì ró. ¹⁴ Àyi nda ì tá: Sìmonà (dré rú zile Pétèro dhi), adrúpi ni Àndréya, Yàkòbhò, Yòwánì, Fìlípò, Bàràtòlòmáyò, ¹⁵ Mátáyò, Tòmá, Yàkòbhò Àlàfáyò ni mv́, Sìmonà (adrélé zile dhya àtsi ró àyi

súrú ni tà sè dhi ró dhi), ¹⁶ Yùdàsì Yàkóbhò ni mvá, ìndì Yùdàsì Ìsìkàrìyótà (dra Yésu ni lefèlepi kàribhá i drígá dhi).

Yésu tídrí mómí zyandre dhi i gò, tà tadházó àyi dré

(À kònò kpà Mátáyò 4:23-25)

¹⁷ Yésu ì kàsì àyi nda íbe kòngó nda drílèsè dre dhi, akódhi dré áyi kíkízó àrà kpàkpà na. Mómí zyandre lavulé adrèbhá akódhi ni lebè dhi i tá kònàle, tùmání mómí ìzólìzo angábhá bvò wáyi Yùdáyà àdhyà lésè, Yèrúsalémà lésè, ìndì bvò yíandre mìle, Tírè i làga Sìdónà be dhi lésè dhi íbe. ¹⁸ Ì alì tá kitswálé Yésu ni yi, kòtidrírò kpà àyi àyi ki drà i lésè be dhi bvò. Mómí tírì kònzi ì dré tá adrélé lagùle dhi i alì tá kpà gò, Yésu dré adrézó àyi ki tídrí. ¹⁹ Dì mómí zyandre títi nda ì adré tá láti nda kitswázó akódhi ni tabè. Tàko ko, rìnyí adré tá apfòle lásà, adrélé àyi ki tídrí títi.

Tà adrézó lenzélé ásà dhi i

(À kònò kpà Mátáyò 5:1-12)

²⁰ Gò Yésu dré mì bhèzo áyi lebèbhá i véna, tàzoá dhi:

«Kólénzé àmi adrèbhá lemerè ro ni i dré.

Tàko ko, Giká ni Òpì àmikya 'i!

²¹ Kólénzé àmi adrèbhá tàbirí íbe nyànomvá ni i dré.

Tàko ko, mì ni ngá nya pìzo!

Kólénzé àmi adrèbhá àwó ngo nyànomvá ni i dré.

Tàko ko, mì ni arí gu!

²² Kólénzé àmi dré, mómí ì kàdré togó kònzi bha àmi rú,

adrézó àmi ki ga, adrézó àmi ki lodhá,

adrézó àmi ki rú ta kònzi Mómí ni Mv́a ni tà sè dhi.

²³ Mì kàdré lenzélé lókyá nda sè, adrézó ngá to arí sè! Tàko ko, làgí múrúngú adré àmi ki letè bhù na. Àyi ki tábhí ì adré tá kpà pròfétà atú dhi ki 'o kònzi kònini.»

Tà adrézó kizà ro ásà dhi i

²⁴ «Dì, kizà àmi ki ngá 'i, àmi ngábhá ró ni i.

Tàko ko, m̀̀ kisú àmikya tà àmi ki togó tindrilepi dhi dre!

²⁵ Kizà àmi ki ngá 'i, àmi adrèbhá ngá nya pìzo nyànomvá ni i.

Tàko ko, m̀̀ ni adrè tàbirí íbe!

Kizà àmi ki ngá 'i, àmi adrèbhá arí gu nyànomvá ni i.

Tàko ko, m̀̀ ni àwó ngo, adrézó tongólé!

²⁶ Kizà àmi ki ngá 'i, mónnyá tí tí dhi ì kàdré àmi ki rú ta dóro dhi.

Tàko ko, àyi ki tábhí ì adrè tá kpà pròfétà atú kinzò ro dhi ki rú ta dóro
kònni!»

Dhya ki kàribhá ki lèma

(À kònò kpà Mátáyò 5:38-48; 7:12a)

²⁷ «Di, má adrè mána tàà àmi adrèbhá áma yi ni i dré dhi: Lè m̀̀ kàdré àmi ki kàribhá ki le. M̀̀ kàdré mónnyá adrèbhá togó kònzì bha àmi rú dhi ki 'o dóro.

²⁸ M̀̀ kàdré kpà tà tani zi Giká tí mónnyá adrèbhá àmi ki tatrí dhi ì dri. M̀̀ kàdré kpà tà zi Giká tí mónnyá adrèbhá àmi ki 'o kònzì dhi ì dré. ²⁹ Dhya àlo kòsa ámi kóbhólé àlo dhi dhi, mí kògò àzya ni ni alá akódhi dré kpà sàle. Dhya àlo kòtopá ámi kítá kidhì àdhyà dhi, mí kòtayí kpà akódhi ámi kítá agá lésè dhi ni do. ³⁰ M̀̀ kàdré ngá fe dhyà ángùdhi adrélèpi ngá zi mí tí dhi dré. Dhya àlo kòkàrí ámi ngá dhi, mí kògò zìá tíá ko. ³¹ M̀̀ kàdré tà 'o mónní ì dré ngóró m̀̀ dré adrélé lèle ì kò'o àmi dré dhi tíni.

³² M̀̀ kàdré ngbà 'í mónnyá adrèbhá àmi ki le dhi ki le kòdhya dhi, m̀̀ ni àdho tà dóro kisú ásà kòdhya? Ndìndì tàkònzìbhá ì adrè mónnyá adrèbhá àyi ki le dhi ki le. ³³ M̀̀ kàdré ngbà 'í tà dóro 'o mónnyá adrèbhá tà dóro 'o àmi dré dhi ì dré dhi, m̀̀ ni àdho tà dóro kisú ásà? Ndìndì tàkònzìbhá ì adrè 'oà kònni. ³⁴ M̀̀ kàdré ngbà 'í ngá fe màri ró mónnyá kitswábhá màri nda ni logó àmi dré dhi ì dré dhi, m̀̀ ni àdho tà dóro kisú ásà? Ndìndì tàkònzìbhá ì adrè ngá fe màri ró tàkònzìbhá àruka ì dré, àyi nda ì kògòró màri nda ni logó tí tí àyi dré be dhi bvó.

³⁵ Di, m̀̀ kàdré àmikya àmi ki kàribhá ki le, adrézó tà dóro 'o àyi dré. M̀̀ kàdré ngá fe àyi dré màri tà kisú àko ró. Di m̀̀ ni làgí múrúngú kisú ásà. M̀̀ ni kpà adrè Giká kurú na bhù na dhi ni ànzì ì ró. Tàko ko, akódhi adrè àyi togó dóro tadhá

móndyá àwoyà nibhá tàle í dré ko dhi i dré, ìndì móndyá adrèbhá tà kònzì 'o dhi i dré. ³⁶ Mì kàdré dì móndí ki kizà bha, ngóro àmi ki Atá dré adrélé àmi ki kizà bha dhi tìni.»

Móndí ki tàbvó tàma

(À kònò kpà Mátáyò 7:1-5)

³⁷ «Mì kàdré móndí ki tàbvó ta ko, Gìká kòtáro kpà àmi ki tàbvó ko. Mì kàdré tà bha móndí i dri ko, Gìká kòbhàro kpà tà àmi dri ko. Mì kàdré móndí ki tàkonzì tri, Gìká kàdréro kpà àmi ki tàkonzì tri. ³⁸ Mì kàdré ngá fe móndí i dré, Gìká kàdréro kpà ngá fe àmi dré. A ni ngá ko, mùzoá, kosézóá gàle bí gò, dàzoá àmi ki kánzì na. Tàko ko, Gìká ni ngá ko fèle àmi dré, koma mì dré adrézó ngá ko fèle móndí àruka i dré ásà dhi sè.»

³⁹ Yésu dré kpà tà àzya tàzo àyi dré kúlí alaala sè, tàzoá dhi: «Mì kùdúkùdu àlo dhi ni kitswá tsì mì kùdúkùdu àzya se drìle bwà? Kò'o kònìni dhi, àyi rìti nda ki zakó tsì ledhé bhú na? ⁴⁰ Dhya adrélé tadhálé dhi lavú dhya adrélépi áyi tadhá dhi ko. Dì, dhya ángùdhi tà tadhálé í dré dhi ki nìlepi títi dhi ni atsá ína dhya áyi tadhálépi dhi tìni.

⁴¹ Mí adré mína kayísá kórònyá mvá ámi adrúpi mína dhi ni no gò, adrézó fa gú mí mína dhi ni atógyà ko àdho tà sè? ⁴² Mí adré ámi 'o ngíni tàá ámi adrúpi dré dhi «Áma adrúpi, mí 'o má kàpèro kayísá kórònyá mvá mí mìlésè» dhi, tágba mí dré adrézó fa gú ámi tàndì mína dhi ni no ko dhi? Mì túrúpú líyí 'i! Mí kàpè rè zyà fa gú nda mí mìlésè 'íká, gò mí kògòro ngá no dra kitswázó kayísá kórònyá mvá nda ni apè ámi adrúpi mìlésè ndò.»

Fa i lò'wa ni fbe dhi

(À kònò kpà Mátáyò 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Fa dóro 'a gà lò'wa kònzì ko na. Fa kònzì 'a gà lò'wa dóro ko na. ⁴⁴ À adré fa àlo àlo títi dhi ki ni àyi ki tàndì ki lò'wa sè. À ki fígì lò'wa kùtsí sílé ko na. À ki kpà vínò lò'wa áyìdhá sílé ko na. ⁴⁵ Dhya dóro adré tà dóro 'o apfòle tà dóro títi í dré zùle áyi togó na dhi i lésè. Dì, dhya kònzì adré ína tà kònzì 'o apfòle tà kònzì

títí í dré zùle áyi togó na dhi ì lésè. Àngyá ko, akódhi ni ti adré tà adrélépi gàle akódhi ni togó na dhi ki ta kòdhya.»

Dzó ni pá bhàma kírà dri dhi

(À kònò kpà Mátáyò 7:24-27)

⁴⁶ «Mì adré áma zi <Mírì, Mírì!> gò, adrézó tà má dré adrélé tàle àmi dré dhi ki 'o ko àdho tà sè? ⁴⁷ Má ni tadhá àmi dré ngalè dhya adrélépi alìle má véle áma kúlí yi gò adrézó ka'íá 'òle dhi, sù àdhi tìni ya dhi. ⁴⁸ Akódhi nda sù ngóro agó àlo adrélépi tá dzó si gò, bhú ni ni dhizo fìle fìfì, pá ni ni bhàzo kírà dri dhi tìni. Yí dré tìzo áyi tswa dzó nda rú dhi, kitswá ína dzó nda ni wu bwà ko, à dré sile tātā dhi sè. ⁴⁹ Dì, dhya adrélépi áma kúlí yi gò adrézó ka'íá 'òle ko dhi, sù ngóro agó àlo dzó silepi bvò mònyá dri, pá ni ni bha àko ró kírà dri dhi tìni. Yí dré tìzo áyi tswa dzó nda rú dhi, dzó nda dré ndiri arízó aríarí gò, tà ni dré akízó nyñyi.»

7

Sòdá ki kàdrì àlo dhi ka'ì Yésu bàti

(À kònò kpà Mátáyò 8:5-13)

¹ Yésu kòtà tà nda ì mómí zyandre ì dré akílé dre dhi, dré gòzo lile Kàpàrànwùmà na. ² Kònàle dhi, Rómà ki sòdá ki kàdrì àlo dhi ni màrábà dré lèle tò dhi tá drà ro ànyíanyi dràdrà mìle. ³ Dì sòdá ki kàdrì nda kòyi Yésu ni rúbí dre dhi, dré Yúdà ànzi ki bhàgo àruka ki mùzo Yésu ni ti lizí, kàlìró áyi màrábà nda ni tìdrí. ⁴ Áyi nda ì kòtsa Yésu véna dre dhi, ì dré akódhi ni ti lizízó tà tándi ró, tàzoá dhi: «Agó kòdhi kitswá mí dré lizo akódhi ni màrábà tìdrí. ⁵ Tàko ko, akódhi lè àma ki sùrú tò. 'O kpà àma ki lèsámò dzó sile dhi nì.» ⁶ Dì Yésu dré ngàzo adrélé lile àyi íbe.

Dré adrérà'a 'òle tsàle dhi 'á dhi, sòdá ki kàdrì nda dré áyi arúpi ki mùzo tàá drá dhi: «Mírì, mí lagù mí ko. Má kitswá mána ámi lindrì sè ko. Má kitswá ndìndì mí dré afízó áma dzó lé dhi ko. ⁷ Má nò tá kpà dhi, má kitswá tá lile mí véna ko. Dì, mí kòtà ndiri kúlí àlo gò, áma màrábà kàdríró. ⁸ Tàko ko, áma tándi, ma áma

kàdrì kì rìnyí zàle. Ma kpà sòdá ìbe má zàle. Má kàdré tàá àyi kì àlo dré dhi <Mí lè!> dhi, adré lèle. Má kàdré tàá àzya ni dré dhi <Mí alè!> dhi, adré alèle. Má kàdré kó tàá áma màràbà dré dhi <Mí 'o tà kòdhi!> dhi, adré 'òá.»

⁹ Dì Yésu kòyi tà nda dre dhi, akódhi ni líndrí dré gàzo agó nda ni tà sè. Dré áyi alázó tàá mómí zyandre adrèbhá áyi lebè dhi i dré dhi: «Má adré tàá àmi dré dhi: Má kisú rè dhya àlo adrélèpi tà ka'ika'i ìbe kònini dhi Ìsèrélè ànzi i kòfalé ko.»

¹⁰ Dì dhya mùle nda ì kògò tsàle bhà na dre dhi, ì dré kisúzóá dhi, màràbà nda adrí dre.

Yésu tingá tàyítókó àlo dhi ni mvá dràdrà lésè

¹¹ Àmvolàsà dhi, Yésu dré ngàzo adrélé lèle bhàandre àlo rú be Nàyínà dhi na. Akódhi ni lebèbhá i mómí zyandre lavulé dhi ìbe dhi ì adré tá lèle tùmání akódhi be. ¹² Ì kòtsa ànyi bhàandre nda ni zèrìbàti dre dhi, à adré tá àbvò àlo dhi ni adó apfòzo ába lèle mógó na. Dhya dràlepi nda tá tàyítókó àlo dhi ni mváagó àlo kwákwá dhi 'i. Mómí zyandre lavulé bhàandre nda lésè dhi ì adré tá alèle tùmání tòkó nda be. ¹³ Dì Mírì kònò akódhi dre dhi, dré kizà dòzo áyi togó na akódhi ni tà sè gò, tàzoá drá dhi: «Mí tayí àwó.» ¹⁴ Dré áyi kisízó ànyi sèreké tabè. Gò dhya adrèbhá tá àbvò nda ni adó dhi ì dré àyi kì kíkízó. Dré tàzoá dhi: «Kàdhúra, má adré tàá mí dré dhi, mí nga kuru!» ¹⁵ Dì dhya dràlepi nda dré ngàzo lírlé gò, kidhólé tà ta. Gò Yésu dré akódhi ni logózó andre ni drígá.

¹⁶ Dì tirì dré mómíyá tíí nda kì rùzo gò, ì dré ngàzo adrélé Gìká ni rú bha kùle, adrézó tàá dhi: «Pròfétà kàdrì dhi apfò àma kòfalé dre! Gìká atsá ína áyi mómíyá kì lomí!» ¹⁷ Gò Yésu ni rúbí nda dré la'úzó bhà tíí àyi làgàsè dhi i 'ásè, ìndì Yúdà ànzi kì bvò wáyi 'ásè.

Yòwánì Bàtísimò fèlepi amù mómí i Yésu vélé

(À kònò kpà Mátáyò 11:2-19)

¹⁸ Àmvolàsà dhi, Yòwánì ni lebèbhá ì dré tà tíí Yésu dré tá adrélé 'òle nda kì titízó drá. Gò Yòwánì dré áyi lebèbhá rì dhi kì azízó ¹⁹ mùle lèle Mírì véna, kitswálé akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Mì Mèsíyà adrélèpi tá alèle dhi 'i? Kó ngalè,

mà kàdré dhu rè dhya àzya ni letè?»²⁰ Di àyi nda ì kàtsá Yésu vélé dre dhi, ì dré tazoá drá dhi: «Yòwánì Bàtísimò fèlepi amù àma ámi lizí: «Mì dhya adrélépi tá alìle dhi 'ì. Kó ngalè, mà kàdré dhu rè dhya àzya ni letè kòdhya?»»

²¹ Gbã lókyá nda sè dhi, Yésu dré mómí bí dhi ki tídrízó àyi ki drá ì lésè, ìndì àyi ki rúbháaswa ì lésè. Dré kpà tírì kònzì ki dròzo topfòle mómí bí dhi ì lésè. Dré kókpa mì kùdúkùdu bí dhi ki mì nzizo. ²² Gò dré logózóá dhya amùle nda ì dré dhi: «Mì gò tà mì dré nòle ìndì mì dré yìle kòni ki tíí Yòwánì dré: Mì kùdúkùdu ì adré ngá no, mèrèkpè ì adré atsí to, mómí kàrí dré rùle dhi ì adré adrílé, mómí bíbhálé be kùdúkùdu ró dhi ì adré tà yi, mómí dràbhá dre dhi ì adré angálé dràdrà lésè, ìndì à adré Rúbí Tani longó lemerèbhá ì dré. ²³ Kólénzé dhya ángùdhi dra dhèlepi áma tà sè ko dhi dré!»

²⁴ Dhya Yòwánì dré amùle nda ì kòlì dre dhi, Yésu dré kídhózó adrélé Yòwánì ni tà ta mómí zyandre ì dré, adrézó tàá dhi: «Mì lè tá duku na àdho no? Mì lè kòzó lyá dré tá adrélé vùle dhi ni no? ²⁵ Mì lè tá àdho no? Mì lè mómí kítá aveave asólépi í rú dhi ni no? Mì yi rè ká! Mómí adrèbhá kítá làgí be kàdrì dhi ki tosó, adrézó ngá dò nya dhi ì àyikya ópí ki dzó kàdrì ì 'àsè be. ²⁶ Mì lè tá di àdho no? Mì lè pròfétà ni no? Àyíya! Má adré tàá àmi dré dhi: Yòwánì nda lavú pròfétà byá.

²⁷ Tàko ko, akódhi dhya tà kòndhi ni tisizo tà ni dri Giká ni Kúlí na dhi 'ì:

«Mí nò ká! Má ni dhya dra áma kúlí longólépi dhi ni mu lèle mí kandrána.

Akódhi nda ni láti ledé mí dré mí kandrána.»^q

²⁸ Má adré tàá àmi dré dhi: Mómí tíí tòkó dré tile dhi ì kòfalé dhi, dhya àlo kàdrì Yòwánì nda ni lavúlépi dhi yókódhó. Di, tágba dré adrézó kònni dhi, dhya tàko lavúlé Giká ni Òpì na dhi lavú ína akódhi.

²⁹ Mómí tíí, ndìndì mèdáyì lagíbhá, Yòwánì ni kúlí yibhá dhi ì nò tá Giká ni tà nda gyägya gò, ì dré bàtísimò dòzo Yòwánì véna. ³⁰ Di, Fàrisáyò ì tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì gà tá àyikya tà Giká dré tá lèle 'òle àyi dré dhi gò, ì dré kpà bàtísimò dòma Yòwánì véna dhi ni gazo.

³¹ Di má ni kitswá mómí ándrò kòni ki tà tadhá àdho ngá rú? Àyi nda ì sù

^q7:27 À kònò Màlákì 3:1.

àdhibhá i t́ni? ³² Ì sù ngóro ànzimvá lírǐbhá ngá lagírà na, adrélé kúlí loyó àyi kòfalésè dhi i t́ni. Ì adré loyóá dhi:

«Mà tswà lǎrí àmi dré wóyá,
mì to àmíkya lǎrí nda ko.
Mà ngo àwó longó wóyá,
mì ngo àmíkya àwó ko.»

³³ Tàko ko, Yòwánì Bàtísimò fèlepi nda dré alizo dhi, nya tá mápà ko, mvu kpà v́nò ko gò, mì dré adrézó tàá dhi: «Akódhi t́rǐ kònzì fbe í léna.» ³⁴ Dì, ma, Móndí nì Mv́, má dré alizo dhi, má adré mána ngá nya, adrézó kpà ngá mvu gò, mì dré adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi kòvongbolo líyí 'i, wá lǐtsí líyí 'i, ìndì mèdáyè lagǐbhá kǐ arúpi tàkonzìbhá fbe dhi 'i!» ³⁵ Dì, à adré Gíká nì tògyá no gyǎgya, mónnyá adrèbhá tògyá nda nì ka'ì dhi i rú.»

Tòkó àlo zàràbhù ro dhi dà màlásì Yésu pá

³⁶ Kítú àlo dhi, Fàrísáyò kǐ àlo zi tá Yésu lile ngá nya í bhàna. Yésu dré tsàzo fíle Fàrísáyò nda nì dzó na gò, lírǐlé mǐsá làga. ³⁷ Dì tòkó àlo tàkonzì líyí ro adrélèpi bhàandre nda 'á dhi kòyi Yésu adré tá ngá nya Fàrísáyò nda bhàna dhi dre dhi, dré alizo mòlàngì mvá ledélé àlàbàsterè sè, gàlepi màlásì sè bǐ dhi be.

³⁸ Dré àyi kǐsízó ànyi Yésu àmvolésè akódhi nì pá làga. Gò dré ngàzo adrélé ngòle, adrélé mǐndra da akódhi pá, adrézó pá nì kǐ atrì àyi drìbhí sè, adrézó pá nda kǐ kamú gò, adrézó màlásì da driá. ³⁹ Dì Fàrísáyò Yésu nì azílèpi nda kònò tà nda dre dhi, dré dhèzo adrélé kǐsùá í léna dhi: «Kònò dhya kònìdhi kàdré tá pròfétà 'i bàti dhi, a nì tá nǐá ngalè tòkó adrélèpi àyi tabè nì àdhi 'i ya, ìndì adré atsílè ngǐnì ya dhi be. Àngyá ko, akódhi tàkonzì líyí 'i.»

⁴⁰ Gò Yésu dré tàzoá Fàrísáyò nda dré dhi: «Símónà, ma tà fbe tàle mí dré.» Símónà nda tà dhi: «Tadhálèpi, mí tà wà.» ⁴¹ Dì Yésu tà dhi: «Móndí rì dhi ì do tà làfa agó àlo adrélèpi làfa fe màri ró dhi véna. Àlo nì tá màri fbe làfa lò'wa kámá-nzi agó nda véna. Àzya nì tá màri fbe làfa lò'wa nyadhì-rì-drì-mudrì. ⁴² Àyi rìti nda ì dré kǐtswálè màri nda kǐ logó bwà ko dhi sè dhi, agó nda dré màri àyi rú dhi kǐ tà tayízó. Dì àyi kòfalé dhi, dhya ángùdhi nì agó nda nì le lavúlè dhi nì?»

⁴³ Sìmonà logó drá dhi: «Má adré kisùá dhi, dhya adrélépi tá màri kàdrì lavúlé dhi fbe í rú gò, agó nda dré tà ni ni tayízó dhi 'i.» Yésu tà drá dhi: «Mí kisù kyá.»

⁴⁴ Gò dré áyi alázó tòkó nda vélé gò, tàá Sìmonà dré dhi: «Mí adré tòkó kònìdhi ni no? Má dré afízó ámi dzó 'á dhi, mí afè tá má dré yí áma pá dzìzo dhi ko. Di, akódhi dzì ína áma pá áyi mìnndra sè gò, àyi kì atrìzo áyi drìbhí sè. ⁴⁵ Mí kamú tá ma ko. Di, kidhólé má dré afìrà lésè dhi, akódhi tayí ína áma pá kì kamuma ko.

⁴⁶ Mí dà tá dò má dri ko. Di, akódhi dà ína màlásì má pá. ⁴⁷ Di má adré tàá mí dré dhi: À trì akódhi ni tàkonzì zyandre dhi i dre. Ásà dhi, adré áyi lèle kàdrì dhi ni tadhá má dré. Di, dhya ángùdhi tàkonzì ni ni trìzo tsà dhi adré ína áyi lèle tadhá tsà.» ⁴⁸ Gò Yésu dré tàzoá tòkó nda dré dhi: «À trì ámi tàkonzì i dre.»

⁴⁹ Di mónnyá adrébhá tá mísá làgàsè túmání akódhi be dhi ì dré dhèzo adrélé tàá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi tá àdhi 'i, adrélé ndìndì tàkonzì tri ni?» ⁵⁰ Di, Yésu dré gòzo tàá tòkó nda dré dhi: «Ámi tà ka'ika'lì tidrí mi dre. Mí lè togó be kìdrìkìdri.»

8

Tòkó adrébhá tá Yésu ni lebè dhi i

¹ Àmvolásà dhi, Yésu dré ngàzo adrélé tatsílé bhàandre i 'ásè ìndì bhà tsàtsà i 'ásè, Rúbí Tani Giká ni Òpì àdhya ni longóbe móndí i dré. Akódhi ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi i tá kpà túmání akódhi be. ² Tòkó àruka dré tá tirí kònzì kì dròzo àyi lésè dhi i, ìndì àyi dré tá tidrílé drà lésè dhi i tá kpà túmání akódhi be. Àyi nda i tá: Màríyà (adrélé zile Màríyà Màgàdàlénè, dré tirí kònzì nzi-drì-rì dhi kì dròzo topfòle lásà dhi), ³ Yòwánà (Kúzà, ópí Èródè ni dzó ni tà kì likílépi dhi ni tòkó), Sùsánà, tsàle tòkó àruka bí dhi fbe. Ì adré tá Yésu ni ledé akódhi ni lebèbhá fbe àyi kì ngá sè.

Pídhigó agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi

(À kònò kpà Mátáyò 13:1-9; Márokò 4:1-9)

⁴ Kìtú àlo dhi, móndí zyandre lavúlé angábhá bhàandre twátwa i lésè dhi ì alì tá

ru kimó Yésu làga gò, akódhi dré pídhígó kònìdhi ni pìzo, tàzoá dhi: ⁵ «Kitú àlo dhi, agó àlo dhi p̄fò tá lile kórì ri áyi amvú na. Dré tá adrérà'a kórì ri dhi 'á dhi, kórì àruka ì ledhé tá láti mìle gò, atózóá gò, àrì ì dré tetézóá tíí. ⁶ Kórì àruka ì ledhé tá kírà dri gò, ì dré ap̄fòzo ndiri 'yòle, àyi ki kídiri dré yí kisúlé ko dhi sè. ⁷ Kórì àruka ì ledhé tá kùtsí kòfalé gò, kùtsí nda dré mbàzo ába àyi ki amó. ⁸ Di, kórì àruka ì ledhé tá àyikya kiní dóro dri gò, ì dré ap̄fòzo mbàle lò'wa 'a dóro. Àyi àlo àlo tíí dhi ì 'a lò'wa nyadhi-nzi.» Yésu kòtà tà nda dre dhi, dré yòzoá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé fbe tà yìzo dhi kòyi.»

Yésu ngi tà í dré adrézó tà ta móndí ì dré pídhígó sè dhi ni àndu

(À kònò kpà Mátáyò 13:10-17; Márokò 4:10-12)

⁹ Àmvolásà dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré lizízóá akódhi tí, ngalè pídhígó nda adré tá lèá tàle ngíni ya dhi. ¹⁰ Di dré logózóá àyi dré dhi: «Gìká fè àmi dré tògyá áyi Òpì ni tà lùzu ró dhi ki nìzo. Di, móndyá àruka tíí ì dré dhi, má adré tà ta pídhígó sè kitswálé:

«ì kàdré gba ngá no yà dhi,
 ì kàdréro ngá nda ki no dóro ko,
 ìndì ì kàdré gba tà yi yà dhi,
 ì kàdréro tà nda ki àndu ni ko.»^r»

Yésu ngi pídhígó agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi ni àndu

(À kònò kpà Mátáyò 13:18-23; Márokò 4:13-20)

¹¹ Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Pídhígó nda ni àndu kònìdhi 'i: Kórì rìle nda, Gìká ni kúlí 'i. ¹² Móndí àruka ì adré kúlí nda ni ka'ì ngóro kórì rìle ledhélé láti mìle nda ì t́ni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi, Dzáborò adré ndiri atsálé kúlí nda ni t́ngá àyi ki togó lésè, ì kòka'iró adrízó ko dhi bvó. ¹³ Móndí àruka ì adré Gìká ni kúlí ka'ì ngóro kórì rìle ledhélé kírà dri nda ì t́ni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì adré ndiri ka'ía arí sè. Di, ì dré adrélé kúlí nda ni tayí adrélé t́le àyi ki togó na ko dhi sè dhi, ì adré ngbà 'í ka'ía lókyá tsà sè. Lókyá tà dré adrézó àyi ki tabhì dhi kàtsá dre dhi,

^r8:10 À kònò Èsáyà 6:9.

ì adré àyi kɪ tɑ kɑfɪkɑ'ɪ ndɑ nɪ tɑyɪ. ¹⁴ Mɔndɪ ʔruka ì adré Gɪkɑ nɪ kɪlɪ kɑ'ɪ ngɔrɔ kɔrɪ rɪle ledhɛlé kùtsɪ kɔfalé ndɑ ì tɪnɪ. Ì kòyi kɪlɪ ndɑ dre dhi, gɪ ko, tɑ adrébhá àyi kɪ togó 'o lanzile dhi ì, ngá lovó, ìndɪ lovó kɔnzi twátwa lídrɪ kɔndɪ àdhyɑ ì adré kɪlɪ ndɑ nɪ amó gò, ì dré adrézó lí'wálé ko, adrézó kpà lò'wa 'a ko. ¹⁵ Dɪ, mɔndɪ ʔruka ì adré àyikya Gɪkɑ nɪ kɪlɪ kɑ'ɪ ngɔrɔ kɔrɪ rɪle ledhɛlé kɪnɪ dóro dri ndɑ ì tɪnɪ. Àyi ndɑ ì adré kɪlɪ ndɑ nɪ yi togó be gyǎgyɑ ìndɪ dóro, adrézó tròle rúá gò, adrézó lò'wa 'a dóro landè àko ró.»

Tà tadhálé tálà nɪ tɑ rú dhi

(À kònò kpà Mároko 4:21-25)

¹⁶ Yésu gò tɑá dhi: «À dhɪ gɑ tálà bhàle lídrɪ zàna yɑ, kó ngalè lángá zàna yɑ dhi ko na. Be ró dhi, à adré dhɪá bhàle zɑ kuru mɪsá drɪna, kitswálé mɔndyá títɪ adrébhá afɪlé dzó lé dhi ì kàdréró ngádra no be dhi bvó. ¹⁷ Tàko ko, à nɪ tɑ títɪ zùle zùzù dhi kɪ 'o apfòle ngádra 'á. À nɪ kpà tɑ títɪ lùzu ró dhi kɪ 'o mɔndɪ ì dré nɪle dóro. ¹⁸ Dɪ ásà dhi, lè mɪ kàdré àmɪ kɪ líkɪ adrélé tɑ yi dóro. Àngyá ko, dhya ángùdhi tɑ nɪlepi bí dhi dré dhi, à nɪ tɑ dré nɪle ndɑ kɪ drɪ tɪmbà. Dɪ, dhya ángùdhi tɑ nɪlepi ko dhi dré dhi, à nɪ ndɪndɪ tɑ tsà dré kisùle nɪle dhi nɪ tɪngá.»

Yésu nɪ andre ì adrúpi nɪ íbe dhi

(À kònò kpà Mátáyò 12:46-50; Mároko 3:31-35)

¹⁹ Gò Yésu nɪ andre ì adrúpi nɪ íbe dhi ì dré alɪzo kitswálé akódhi nɪ no dhi bvó. Dɪ, mɔndɪ zyandre dhi kɪ tɑ sè dhi, ì kitswá tɑ atsálé rúá bwà ko. ²⁰ Gò tàzoá drá dhi: «Ámɪ andre ì ámɪ adrúpi íbe dhi ì adré àyi kɪ totó kɪvɪ na. Ì adré ámɪ le nòle.» ²¹ Dɪ, Yésu dré logózóá dhi: «Áma andre ì áma adrúpi íbe dhi ì, dhya adrébhá Gɪkɑ nɪ kɪlɪ yi gò ì dré adrézó kɑ'íá 'òle dhi 'ì.»

Yésu kíkɪ lyǎandre

(À kònò kpà Mátáyò 8:23-27; Mároko 4:35-41)

²² Kítú àlo dhi, Yésu tɑ tɑ áyi lebhàhá ì dré dhi: «Mà kòzyɑ tǎpáriandre nɪ tɑ'á na.» Dɪ ì dré tombàzo bwátù na gò, ì dré kídhózó adrélé zyàle. ²³ Ì dré tɑ adrerà'a

zyàle dhi 'á dhi, Yésu dré dhèzo adrélé ayí ko. Gbã kòdhwa, lyãandre gú dhi dré ngàzo adrélé vùle tápáriandre nda mi. Yí dré ngàzo adrélé gàle bwátù na gò, bwátù nda dré adrézó 'òle arílé. Àyi tá ànyìanyì dràdrà mìle. ²⁴ Gò akódhi ni lebèbhá nda ì dré àyi kì kisízó ànyì làgá, akódhi ni toró tazoá dhi: «Mírì, Mírì, mà adré dràle!» Dì Yésu dré ngàzo liglé lyãandre nda dri yí adrélépi ru kãgbá nda be gò, ì dré rìzo gò, ngá dré gòzo bhùle ndiii. ²⁵ Dì Yésu dré áyi lebèbhá kì lizízó tazoá dhi: «Àmi kì tà ka'ika'ì ángwà?»

Tirì dré gàzo àyi léna bí gò, àyi kì líndrí dré gàzo bhwãbhwa. Dì ì dré adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndì tá ína àdhi 'ì, adrélé ndìndì tòlí fe lyãandre ì dré yìandre be gò, ì dré adrézó akódhi ni kúlí ka'ì 'òle ni?»

Yésu tidrí agó àlo tirí kònzì íbe í léna dhi

(À kònò kpà Mátáyò 8:28-34; Márokò 5:1-20)

²⁶ Ì kòzya tápáriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré tsàzo bvò Gèrásà kya na. Bvò nda bvò Gàliláyà àdhya tápáriandre nda ni ta'á lésè dhi kandrá. ²⁷ Yésu kàsí bwátù lésè dre dhi, agó àlo tirí kònzì íbe í léna dhi dré alìzo kítswálé ru kisú akódhi be. Akódhi nda angá tá bhàandre àlo ànyì àyi làga dhi lésè. Dì, lókyá be vwàvwà ro dhi, asó tá véle kítá ko, ayí kpà véle dzó na ko. Adré tá ína ayílé mógó 'ásè. ²⁸ Dì kònò Yésu dre dhi, dré ngàzo trèle, adhézó akódhi pá gò, yòá kúlí 'u'ù sè dhi: «Yésu, Giká kurú na dhi ni Mvágó, àma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'ì? Má adré ngòle mí rú, mí kò'oró ma kònzì ko!» ²⁹ Tà tá kònzìni tàko ko, Yésu tà tá tirí kònzì nda dri dhi, kòpfò agó nda lésè. Àngyá ko, vésè be bí, tirí kònzì nda adré tá akódhi ni ru. Tágba à kàdré akódhi ni drígá kì tífi pá ni íbe nyèrì sè, adrézó akódhi ni líkí dóro yà dhi, akódhi adré tá nyèrì nda kì tikí gò, tirí kònzì nda dré adrézó akódhi ni tíkpó lile duku na. ³⁰ Gò Yésu dré lizízóá tíá dhi: «Ámi rú àdhi?» Akódhi logó drá dhi: «Áma rú <Zyandre>.» Tà tá kònzìni tàko ko, tirí kònzì zyandre dhi ì tífi tá akódhi léna. ³¹ Dì tirí kònzì nda ì dré dhèzo adrélé ngòle Yésu rú, kòmùró àyi lile bhú kùdù àko dhi na ko.

³² Àyi làgana kònzìni dhi, tígá kì pàrí andre adré tá ngá nya kòngó drìna. Dì tirí kònzì nda ì dré Yésu ni ti lizízó, kòtayíró àyi lile tífilé tígá nda ì léna. Gò Yésu

dré ka'izoá. ³³ Di tirí kònzi nda ì dré topfòzo agó nda lésè, lile tiffilé tìgá nda ì léna. Gò tìgá nda ì dré ndizo títi kòngó nda ni gòlòko 'ásè, ledhélé tápáriandre na, yí mvu gò, todràzo.

³⁴ Di tìgá nda kì likíbhá ì kònò tà lavúlèpi nda dre dhi, ì dré ngàzo ràle rúbí ni ni longóbe bhàandre na ìndì gbàbhú 'ásè. ³⁵ Gò móndí zyandre dhi ì dré apfòzo tà lavúlèpi nda ni no. Ì kàtsá Yésu véle dre dhi, ì dré agó tirí kònzi kì dròzo topfòle lásà nda ni kisúzó, adrérà'a lírflé Yésu làga. Akódhi tá kítá íbe í rú ìndì tà kisùkisù íbe dóro. Di tirí dré àyi kì 'òzo lavúlé. ³⁶ Gò dhya tà nda ni nobhá mì sè dhi ì dré agó tá tirí kònzi íbe nda adrí tá ngíni ya dhi ni titízó àyi dré. ³⁷ Di móndyá zyandre títi bvò Gèrásà kya nda 'á dhi ì dré Yésu ni ti lizízó, kòngaró àyi kì bvò 'ásè, tirí dré gàle àyi léna bí dhi sè. Di Yésu dré mbàzo bwátù na kitswálé lile dhi bvó.

³⁸ Gò agó tirí kònzi kì dròzo topfòle lásà nda dré Yésu ni ti lizízó, ì kòlìró túmání. Di, Yésu dré ína akódhi ni logózó, tàzoá drá dhi: ³⁹ «Mí nzi mí bhàna, ìndì mí tití tà títi Giká dré 'òle mí dré dhi ì móndí ì dré.» Di agó nda dré ngàzo lile tà títi Yésu dré 'òle í dré dhi kì longóbe bhàandre nda 'ásè títi.

Yésu tidrí tòkó àlo dhi, ìndì tingá Yàyíró ni mvátòkó dràdrà lésè

(À kònò kpà Mátáyò 9:18-26; Márokò 5:21-43)

⁴⁰ Yésu kàzyá tápáriandre nda ni ta'á lésè agòle dre dhi, móndí zyandre adrèbhá tá akódhi ni letè dhi ì dré akódhi ni ka'izo dòle àyi kòfalé dóro. ⁴¹ Gò agó àlo rú be Yàyíró, Yúdà ànzi kì lísámbò dzó ni kàdrì kì àlo ró dhi, dré alìzo adhéle Yésu pá akódhi ni ti lizí, kòlìró í bhàna. ⁴² Tàko ko, akódhi ni mvátòkó àlo kwákwá, adrélèpi kóná íbe ànyíànyí mudrí-drì-rì dhi tá ànyi dràdrà mìle.

Di Yésu ì dré tá adrérà'a lile dhi 'á dhi, móndí zyandre dhi ì adrè tá akódhi ni amó, adrézó àyi kì tribe rúásà. ⁴³ Di àyi nda ì kòfalé dhi, tòkó àlo kàrí dré adrézó ràle rúásà kóná be mudrí-drì-rì dhi tá be. Akódhi nda kizá tá ngá í drígàsè akílé títi kódzó ì dré wóyá. Di, dhya àlo kitswá tá akódhi ni tidrí bwà ko. ⁴⁴ Di dré àyi kisízó ànyi Yésu àmvolésè gò, akódhi ni kítá ti tabè. Gbã kòdhwa, kàrí adrélèpi ràle rúásà nda dré akízó. ⁴⁵ Gò Yésu dré lizízóá dhi: «Àdhi tabè ma nì?» Di

móndyá títí nda ì dré adrézó tàá dhi, ì 'o tá tà nda àyi ko. Gò Pétèró dré tàzoá dhi: «Mírì, móndyá zyandre kòni ì adré ámi gàrà ki kúrú, adrézó àyi ki tribe mí rúsè.»⁴⁶ Dì, Yésu gò ína tàá dhi: «Dhya àlo tabè ma 'í. Tàko ko, má atógyà má rú dhi, rìnyí pfò má lésè dre.»⁴⁷ Dì tòkó nda kònò, í kitswá vélé áyi zu bwà ko dhi dre dhi, dré alìzo lyabe tirì dré adhéle Yésu pá. Dré titízóá móndyá títí ì kandrà dhi, í tabè tá akódhi àdho tà sè ya, ìndì í adrí gbã lókyá nda 'á ngíni ya dhi.⁴⁸ Dì Yésu dré tàzoá drá dhi: «Áma zapi, ámi tà ka'íka'ì tidrí mi dre. Mí lì togó be kàdríki dri.»

⁴⁹ Yésu dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, dhya àlo angálépi Yàyíró, lísámbò dzó ni kàdrì nda bhàlésè dhi dré atsázó tàá drá dhi: «Ámi zapi drà dre. Mí kògò adrélé dhya tà tadhálépi dhi ni lagù ko.»⁵⁰ Dì, Yésu kòyi tà nda dre dhi, dré tàzoá Yàyíró dré dhi: «Mí ro ngá ko. Mí kòka'ì ngbà 'í ka'íka'ì gò, akódhi kàdríró.»

⁵¹ Yésu kòtsa Yàyíró bhàna dre dhi, dré móndí àzya ka'izo fíle í be dzó nda na ko. Ka'ì ngbà 'í Pétèró, Yòwánì, Yàkóbhò, tsàle mvátòkó nda ni atá ì andre ni be dhi ì kòdhya.⁵² Móndyá títí dzó nda 'á dhi ì adré tá àwó ngo, adrézó tongolé mvámvá nda ni tà sè. Dì, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tayí àwó. Àngyá ko, akódhi drà ko. Adré ína ayí ko.»⁵³ Gò ì dré dhèzo adrélé akódhi ni gu, ì dré nìle mvámvá nda drà tá bàti dhi sè.⁵⁴ Dì, Yésu dré akódhi ni drígá rùzo gò, tàzoá kúlí 'u'ù sè dhi: «Mvámvá, mí nga!»⁵⁵ Gbã kòdhwa, akódhi ni lídrì dré agòzo gò, dré ngàzo kuru. Gò Yésu dré tàzoá dhi, ì kòfè drá ngá nyàle.⁵⁶ Dì mvámvá nda ni atá ì andre ni be dhi ki líndrí dré gàzo bhwãbhwa. Dì, Yésu dré lazízóá àyi dri dhi, ì kòlongó tà ru 'òlepi nda dhya àlo dré ko.

9

Yésu tibhù áyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ì lile àzì na

(À kònò kpà Mátáyò 10:5-15; Márokò 6:7-13)

¹ Àmvolásà dhi, Yésu dré áyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ki azízó gò, rìnyí fèzo àyi dré kitswázó tirí kònzi títí dhi ki dro móndí ì lésè, ìndì kitswázó móndí ki tidrí àyi ki drà ì lésè.² Dré àyi ki tibhùzo lile Giká ni Òpì ni tà longóbe, ìndì dràbhá ki

tidríbe, ³ tazoá àyi dré dhi: «Mì do ngá àlo atsí sè dhi ko. Mì kòdo kùtù fa 'í yà, kòmvo 'í yà, mápà 'í yà, làfa 'í yà, kó ngalè kítá agá lésè dhi ni àzya 'í yà dhi àmi rú ko. ⁴ Dzó ángùdhi mì dré dra fizo lána dhi, mì kàdré ayilé kònàle tsàle kítú mì dré dra ngàzo bhà nda 'ásè dhi tú. ⁵ Bhàandre ángùdhi dra àmi ki ka'izo dòle lána dóro ko dhi na dhi, mì kòpfò 'ásà, ìndì mì kòtowá tàpfulíndrí àmi pásè tadházóá dhi, mì tayí àyi ki tà títí dre.» ⁶ Gò Yésu ni lebèbhá nda ì dré ngàzo adrélé tatsíle bhà àlo àlo ì 'ásè, Rúbí Tani longóbe, ìndì móndí ki tidríbe àrà títí ì 'ásè.

Ópí Èródè ni drì abí Yésu ni tà sè

(À kònò kpà Mátáyò 14:1-12; Márokò 6:14-29)

⁷ Lókyá nda sè dhi, Èródè adrélépi tá ópí ro bvò Gàliláyà àdhyà drìle dhi dré tà títí adrèbhá ru 'o nda ki rúbí yizo gò, akódhi ni drì dré adrézó abíle ásà. Tàko ko, móndí àruka ì adrè tá tàá dhi, Yòwánì Bátisimò fèlepi angá ína dràdrà lésè nì. ⁸ Àruka ni ì adrè tá tàá dhi, Èllyà agá móndí ì kandrà nì. Àruka ni ì adrè kó tá tàá dhi, pròfètà atú dhi ki àlo angá dràdrà lésè nì. ⁹ Dì, Èródè dré tazoá dhi: «Áma tàndì, má 'o Yòwánì ni drì lile dhi 'í. Dì dhyà má dré adrézó rúbí ni ni yi kòdhi àdhi 'í?» Gò dré adrézó Yésu ni nda nòle.

Yésu fè ngá nyàle móndí ngùlù-nzi dhi ì dré

(À kònò kpà Mátáyò 14:13-21; Márokò 6:30-44; Yòwánì 6:1-14)

¹⁰ Àpóstolò Yésu dré tá tibhùle nda ì kàgò dre dhi, ì dré tà títí ì dré 'òle dhi ki títízó drá. Gò akódhi dré àyi ki drìzo lizo àyi pátí tsàle bhàandre rú zìle Bètèsàyídà dhi na. ¹¹ Dì, móndí zyandre dhi ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré ngàzo lile akódhi vésè. Ì kòtsa akódhi véna dre dhi, dré àyi ki ka'izo dòle dóro gò, kidhózó adrélé Giká ni Òpì ni tà ta àyi dré, adrézó àyi adrèbhá tá drà fbe dhi ki tidrì.

¹² Ìndró kàtsá ànyi dre dhi, akódhi ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Áma àrà bhà àko dhi 'á. Mí kòfè dì látí móndyá zyandre kòni ì dré lizo mányàngá nda àrà ayízó dhi fbe, bhà àma làgàsè dhi ì 'ásè ìndì gbàbhú 'ásè.» ¹³ Dì, Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi ki tàndì, mì fè ngá àyi dré nyàle dhi àmi.» Ì gò logóá dhi: «Áma ngbà 'í mápà fbe nzi ìndì kosyá fbe rì. Mí

adré làá dhi, àma ki tàndi, mà kòlì mányàngá gi mónnyá zyandre kòni i dré tíí?»
¹⁴ (Àngyá ko, àgo i tá ànyànyì ngùlù-nzi àrà nda 'á.) Di Yésu dré tàzoá áyi
 lebèbhá i dré dhi: «Mì tukù àyi lírìlé ngbungbu nyadhi-rì-drì-mudrí.» ¹⁵ Di
 lebèbhá ni i dré 'òzoá kònni gò, mónnyá nda i dré lírízó tíí. ¹⁶ Di Yésu kàdó
 mápà nzi nda i kosyá rì nda íbe dre dhi, dré mì tìngázó kurú na bhù na, tà tani
 zizo Giká tí ngá nda i dri. Dré ngá nda ki tojòzo lanzílé áyi lebèbhá i dré, i
 kòlanzíró mónnyá zyandre nda i dré. ¹⁷ Di àyi tíí nda i dré nyàzoá pìzo. Gò
 akódhi ni lebèbhá i dré àmbí ni ki lokózó gàle kánzì mudrí-drì-rì dhi i sè bíbi.

Pètèró tà ngádra 'á dhi, Yésu Mèsíyà 'i

(À kònò kpà Mátáyò 16:13-20; Márokò 8:27-30)

¹⁸ Kítú àlo dhi, Yésu adré tá tà ta Giká be kalóma. Akódhi ni lebèbhá i tá ngbà 'í
 akódhi làga àyi. Gò dré lízízóá àyi tí dhi: «Móndí zyandre dhi i adré tàá dhi, ma
 àdhi 'i?» ¹⁹ Ì logó drá dhi: «Móndí àruka i adré tàá dhi, mi Yòwánì Bátisimò fèlepi
 'i. Àruka ni i adré tàá dhi, mi Èlíyà 'i. Àruka ni i adré kó tàá dhi, mi pròfétà atú
 dhi ki àlo angalépi dràdrà lésè dhi 'i.» ²⁰ Yésu gò lízìá àyi tí dhi: «Di àmi ró dhi,
 mì adré àmikya tàá dhi, ma àdhi 'i?» Pètèró gò logóá dhi: «Mi Mèsíyà Giká dré
 amùle dhi 'i.» ²¹ Gò Yésu dré àyi ki logázó tà tàndi ró, i kòlongóró tà nda dhya àlo
 dré ko. ²² Dré tàzoá dhi: «Adré làá dhi, Móndí ni Mvá kònya kizà lavúlélé, ìndì
 Yúdà ànzi ki bhàgo i, kòwánà kàdrì i, ìndì tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi i kògà
 akódhi rè. Adré kpà làá dhi, à kòpfu akódhi dràle gò, kítú ni na sè dhi, Giká
 kòtìngáró akódhi dràdrà lésè.»

Yésu ni lebèma

(À kònò kpà Mátáyò 16:24-28; Márokò 8:34-9:1)

²³ Bvóá dhi, Yésu dré tàzoá mónnyá tíí dhi i dré dhi: «Dhya àlo kàdré làá alìle
 má vèsè dhi, lè akódhi nda kòtayí áyi tàndi ni tà, kàdré áyi fa kípákípa adó kítú
 àlo àlo tíí gò, kàdré ró áma lebè. ²⁴ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi áyi tàndi ni
 lídrì le tídrìlé dhi, a ni áyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya ángùdhi adrélépi ína áyi
 lídrì fe áma tà sè dhi, a ni áyi lídrì nda ni tídrì. ²⁵ Àngyá ko, dhya àlo kòkisú ngá

bvò kòndi àdhyà ì tíí gò, áyi tándi ni tayízó avìle dhi, akódhi nda kisú ína àdho tà dóro 'í? ²⁶ Dhya àlo kàdré kanyò ro áma tà sè ìndi áma kúlí ki tà sè dhi, Mòndí ni Mv́a ni kókpà adré kanyò ro akódhi nda ni tà sè, lókyá í dré dra agòzo áyi mìlanzilanzì na, áyi Atá ni mìlanzilanzì na, ìndi ángéló lólo kya na dhi tú. ²⁷ Má adré tà bàti ta àmi dré: Mòndí àruka adrèbhá àyi ki totó kònwa ni ì kitswá dràle drìdrì ì dré dra Gìká ni Òpì nòzo dhi kandrà ko.»

Yésu ni làsú ladzá ru atsálé lagulagu ró

(À kònò kpà Mátáyò 17:1-8; Márokò 9:2-8)

²⁸ Ànyíànyì kítú nzi-dri-na kúlí nda ì àmvolésè dhi, Yésu dré Pétèró ki drìzo Yòwánì fbe ìndi Yàkóbhò be, lizo àyi fbe mbàle kòngó àlo drìna, kitswálé tà ta Gìká be. ²⁹ Di dré adrérà'a tà ta Gìká be dhi 'á dhi, akódhi ni mìbhalé ni làsú dré ngàzo ru ladzá. Akódhi ni kítá ì dré kpà atsázó kemve kpírìkpírì lagulagu ró. ³⁰⁻³¹ Gbã kòdhwa, àgo rì, Mósè ì Èllyà be dhi ì dré agázó làsú be lagulagu ró àyi kandrà, adrélé tà ta Yésu be. Ì adré tá Yésu ni àzì lizo dràle Yèrúsalmà na dhi ni akí ngíni ya dhi ni tà ta. ³² Pétèró ì arúpi ni fbe dhi ki mì adré tá ayí ro. Di ì kòlaró dre dhi, ì dré Yésu ni nòzo lagulagu ró tùmání àgo rì adrèbhá àyi ki totó akódhi làga nda fbe. ³³ Àgo nda ì dré tá adrérà'a 'òle Yésu ni tayí dhi 'á dhi, Pétèró dré tàzoá drá dhi: «Mírì, dóro ni mà dré adrélé kònwa dhi. Mà kòledé wémà na dhi ì kònwa: àlo ni mí dré, àlo ni Mósè dré, ìndi àlo ni Èllyà dré.» (Akódhi ni tá tà í dré adrélé tàle dhi ko.)

³⁴ Dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, ndùrùku dré apfòzo àyi ki asó rùkù. Di Yésu ni lebèbhá nda ì dré tá adrérà'a fìle ndùrùku nda na dhi 'á dhi, tirì dré àyi ki 'òzo. ³⁵ Gò kúlí dré apfòzo ndùrùku nda lésè tàá dhi: «Kòndhi áma Mv́agó má dré zìle dhi 'í. Mí kòyi akódhi!» ³⁶ À kòtà tà nda dre dhi, ì dré nòzoá dhi, Yésu tá ína kalóma. Gò akódhi ni lebèbhá nda ì dré tà nda ki zùzo tayílé àyi léna. Lókyá nda sè dhi, ì tíí tá tà ì dré nòle nda ì dhya àlo dré ko.

Yésu tidrí mv́agó àlo tirí kònzì fbe í léna dhi

(À kònò kpà Mátáyò 17:14-18; Márokò 9:14-27)

³⁷ Kìtú bvóá dhi sè, Yésu ì kàsí kòngó nda drìlésè lebèbhá ni ìbe dre dhi, móndí zyandre lavúlé dhi ì dré alìzo ru kisú akódhi be. ³⁸ Gò agó àlo móndyá zyandre nda ì kòfalé dhi dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: «Tadhálépi, má adré ámi ti lizí, mí kòbheró mì áma mváagó véna. Tàko ko, akódhi áma mvá àlo kwákwá dhi 'ì.

³⁹ Tírí kònzi àlo dhi adré akódhi ni ru rä gò, dré adrézó trèle ngbò ró. Tírí nda dré adrézó akódhi ni kizí rìnyí sè gò, kápñútrá dré adrézó apfòle sílása. Adré ngbà 'í akódhi ni tayí lókyá tsà gò, gòzo adrélé akódhi ni ató í pálé. ⁴⁰ Má lizí tá ámi lebèbhá ki ti, ì kòdroró tírí nda ká. Di, ì kitswá tá àyikya bwà ko.»

⁴¹ Di Yésu logó dhi: «Àmi, móndyá ándrò tà ka'ika'ì àko ìndì àmi ki tayíbhá litílé ni ì, mà ni adré véle àmi ìbe vwàle lókyá be ángopí? Má ni àmi ki tà mvo vwàle lókyá be ángopí? Mí adri ámi mvá nda alìzo ába má véle.» ⁴² Mvámvá nda dré tá adrérà'a alìle Yésu véle dhi 'á dhi, tírí kònzi nda dré akódhi ni bhèzo kìní mi gò, kizízóá rìnyí sè. Di, Yésu dré ína ligízó tírí kònzi nda be, mvámvá nda ni tidrízó gò, logózóá atá ni véna. ⁴³ Di móndyá títi nda ki líndrí dré gàzo bhwábhwa Giká ni tà kàdrì sè.

Yésu gò áyi dràma ni tà longó

(À kònò kpà Mátáyò 17:22-23; Márokò 9:30-32)

Móndyá títi nda ì dré tá adrérà'a síbhálé be ngbo tà títi Yésu dré adrélé 'òle dhi ki tà sè dhi 'á dhi, dré tàzoá áyi lebèbhá ì dré dhi: ⁴⁴ «Mì kòyi tà má dré adrélé tàle àmi dré kònìdhi dóro: À ni Móndí ni Mvá ni lefè kàribhá ì drígá.» ⁴⁵ Di, kúlí nda fì tá ína àyi drina ko. Àndu ni zù tá ì zùzù àyi dré, ì kòkitswáro nìá bwà ko. Ì adré tá kpà ngá ro tà nda ni lizima Yésu tí dhi sè.

Dhya kàdrì lavúlé dhi àdhi 'ì?

(À kònò kpà Mátáyò 18:1-5; Márokò 9:33-37)

⁴⁶ Àmvolásà dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalésè, nìzoá ngalè dhya kàdrì lavúlé àyi kòfalé dhi àdhi 'ì ya dhi. ⁴⁷ Yésu dré tà ì dré adrélé kisùle nda ni nìzo kyá gò, mvámvá àlo dhi ni adózó bhàle í làga, ⁴⁸ tàzoá àyi dré dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi mvámvá kònìdhi tìni dhi ni ka'ì dòle dóro áma rú sè

dhi, adré áma tãndi ni ka'ì kòdhya. Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'ì dòle dóro dhi, adré dhya áma amùlepi dhi ni ka'ì kòdhya. Tàko ko, dhya tàko lavúlé àmi títi i kòfalé dhi ína dhya kàdrì lavúlé dhi 'i.»

Dhya adrélépi ru pfu àmi íbe ko dhi àmi ki àlo 'i

(À kònò kpà Márokò 9:38-40)

⁴⁹ Gò Yòwànì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Mírì, mà nò tá agó àlo dhi adrérà'a tírì kònzi ki dro ámi rú sè. Di mà dré akódhi nda ni logázó, dré tá adrélé àma ki àlo 'i ko dhi sè.» ⁵⁰ Di, Yésu logó drá dhi: «Mì logá akódhi ko. Àngyá ko, dhya ángùdhi adrélépi ru pfu àmi íbe ko dhi, àmi ki àlo 'i.»

Bhà àlo Sàmàríyà kya gà Yésu rè

⁵¹ Lókyá Yésu ni dòzo bhù na dhi kàtsá ànyi dre dhi, akódhi dré ína togó tsìzo lìzo Yèrúsalmà na. ⁵² Di dré móndí ki mùzo lìle drìdrì í kandrána gò, ì dré lìzo tsàle bhà àlo Sàmàríyà kya na kitswálé àrà ledé akódhi dré. ⁵³ Di, móndyá kònale dhi ì dré àyikya akódhi ni ka'ìma gazo rè, dré tá adrélé lìle Yèrúsalmà na dhi sè. ⁵⁴ Akódhi ni lebèbhá, Yàkóbhò i Yòwànì be dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Mírì, mí adré làá dhi, mà kàzì àtsí asílé bhù lésè, àyi ki za vèle nyĩnyi?» ⁵⁵ Di, Yésu dré ína áyi alázo, lawàle àyi dri. ⁵⁶ Gò ì dré lìzo bhà àzya na.

Móndyá adrèbhá Yésu ni le lebèle dhi i

(À kònò kpà Mátáyò 8:19-22)

⁵⁷ Ì dré tá adrérà'a lavúlé láti 'ásè dhi 'á dhi, agó àlo dhi dré tàzoá Yésu dré dhi: «Má ni ámi lebè àrà títi ángùdhi mí dré adrézó lìle dhi i 'ásè.» ⁵⁸ Yésu logó drá dhi: «Kìlìwá i àyi ki bhú íbe. Àrí i kpà àyi ki bhà íbe. Di, Móndí ni Mvá ína àrà dré kitswázó áyi drì la lovózó dhi àko.»

⁵⁹ Gò Yésu dré tàzoá agó àzya dré dhi: «Mí lebè ma.» Di, agó nda tà drá dhi: «Mírì, mí kòtayí rè zyà ma lìle áma atá ni si 'íká.» ⁶⁰ Yésu logó drá dhi: «Mí tayí móndí drèbhá dre dhi i àyi ki àbvò ki si. Di, mi ró dhi, mí lì mína Giká ni Òpì ni tà longóbe.»

⁶¹ Gò agó àzya dhi dré tàzoá dhi: «Mírì, má ni ámi lebè. Di, mí kòtayí rè zyà ma

lile lazilé bhà na 'íká.»⁶² Dì, Yésu logó drá dhi: «Dhya ángùdhi kǐbhó dòlepi kitswázó amvú 'a gò, gòzo áyi alá ngá no í àmvolé dhi kitswá ína Gìká ni Òpì sè ko.»

10

Yésu tìbhù áyi lebèbhá àruka nyadhi-na-drì-mudrí-drì-rì dhi ì àzì 'o

¹ Àmvolásà dhi, Mírì Yésu dré áyi lebèbhá àruka nyadhi-na-drì-mudrí-drì-rì dhi kǐ kípèzo gò, àyi kǐ tìbhùzo lile rì rì drìdrì í kandrána bhàandre wáyì, ìndì àrà wáyì í dré tá adrézó 'òle lile dhi ì 'ásè. ² Dré tá adrérà'a àyi kǐ tìbhù dhi 'á dhi, tà àyi dré dhi: «Lànyá ka amvú na lavúlé dre. Dì, àzìbhá adrèbhá lànyá nda ni lokó dhi kǐ àbvò yókódhó. Mì kàdré dǐ lànyá nda ni líyí ni ti lizí, kòmùró àzìbhá ì lile áyi lànyá lokó be dhi bvó. ³ Mì lǐ! Mì nò rè ká! Má adrè àmì kǐ mu ngóro kábilígyà ànzì ì tǐnì trú kàlagí ì kòfalé. ⁴ Mì kòdo làfa 'ì yà, kòmùvò 'ì yà, kó ngalè kámókà àzya 'ì yà dhi atsí sè ko. Látì bhálésè dhi, mì kòfè mòdo dhya àlo dré ko.

⁵ Dzó ángùdhi mì dré dra fizo lána dhi na dhi, mì kòtà rè zyà dhi: «Tà kǐdríkǐdrì kàdré dzó kònìdhi 'á.» ⁶ Dhya àlo adrélèpi tròle tà kǐdríkǐdrì rú dhi kàdré kònàle be dhi, tà kǐdríkǐdrì mì dré zìle nda ni adrè akódhi dri. Dì, dhya kònìni dhi kàdré yó dhi, tà kǐdríkǐdrì nda ni agò àmì vélé. ⁷ Mì kàdré ayílé dzó nda na, adrélé ngá ì dré dra fèle àmì dré dhi kǐ nya ìndì mvùá. Tàko ko, adrè lèá dhi, dhya àzì 'òlepi dhi kònnya áyi landè. Dì mì kòlavú dzó àlo àlo ì 'ásè, àrà ayízó dhi kǐ ndabe ko.

⁸ Bhàandre ángùdhi mónnyá lána dhi ì dré dra àmì kǐ ka'izo dòle dóro dhi na dhi, mì kàdré ngá ì dré dra bhàle àmì kandrá dhi kǐ nya. ⁹ Mì kàdré dràbhá kònàle dhi kǐ tǐdrí, adrézó tàá mónnyá nda ì dré dhi: «Gìká ni Òpì atsí ànyì àmì kòfalé dre.»

¹⁰ Dì, bhàandre ángùdhi mì dré dra fizo lána gò, àmì kǐ ka'izo dòle dóro ko dhi na dhi, mì kòpfò bhà nda ni látì andre bhálé, tàá àyi dré dhi: ¹¹ «Mà adrè ndìndì àmì kǐ bhàandre ni tàpfulíndrì tròlepi àma pá dhi ni towá tadházóá dhi, mà tayí àmì kǐ tà títi dre. Dì, lè mì kònì tàle dhi, Gìká ni Òpì atsí ànyì dre.» ¹² Má adrè tàá àmì dré dhi: Kítú Gìká dré dra tàbvò tàzo dhi tú dhi, a ni tà ño mónnyá bhàandre nda lèsè dhi ì dri, mónnyá Sòdómà lèsè dhi kya kǐ lavú.»

Kizà bhàandre Yésu ni gabhá rè dhi kya

(À kònò kpà Mátáyò 11:20-24)

¹³ Yésu gò tàá dhi: «Kizà àmi ki ngá 'i, àmi Kòràzínàbhá ro ni i! Kizà kpà àmi ki ngá 'i, àmi Bètèsàyídàbhá ro ni i! Àngyá ko, má kò'o tá tà líndrígá ró má dré 'òle àmi véna dhi i Tírè na ìndì Sídónà na dhi, kònò mónnyá bhàandre nda i 'àsè dhi i asó tá kítá lírí àyi rú kíno, lírízó àyi ki drì pfo tópfó sè tadházóá dhi, i ladzá àyi ki togó káyà dhi dre. ¹⁴ Ásà dhi, kítú Gíká dré dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, a ni tà ọ̀ àmi dri mónnyá Tírè i lésè Sídónà be dhi kya ki lavú. ¹⁵ Di àmi Kàpàrànwúmàbhá ro ni i, mì adré tsì kisùá dhi, Gíká ni àmi ki tà tìngá tsàle byá kurú na bhù na bàti? Tàdzí ko! A ni àmi ki tà tírí tsàle byá mónnyá dràbhá dre dhi ki àrà na.»

¹⁶ Yésu gò tàá àyi lebèbhá i dré dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi àmi ki kúlí yi dhi, adré áma kúlí yi kòdhya. Dhya ángùdhi adrélépi àmi ki ga dhi, adré áma ga kòdhya. Dhya ángùdhi adrélépi áma ga dhi, adré dhya áma amùlepi dhi ni ga kòdhya.»

Mónnyá nyadhi-na-drì-mudrí-drì-rì dhi ki agòma

¹⁷ Àmvolásà dhi, mónnyá nyadhi-na-drì-mudrí-drì-rì nda i dré agòzo arí be Yésu vélé, tàá dhi: «Mírì, ndìndì tírí kònzi i adré tà mà dré adrélé tàle àyi dri ámi rú sè dhi ki 'o, adrézó àyi ki bha àma zàle.» ¹⁸ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má nò Sàtánà adhéra'a bhù lésè ngóro bhù lagulagu tìni. ¹⁹ Mì yi rè ká! Má fè rìnyí àmi dré kítswázó ni ki ató dápáyà íbe, ìndì kítswázó àmi ki kàribhá, Sàtánà ni rìnyí wáyì dhi ni lavú. Di tà àlo kítswá gòle àmi ki 'o kònzi ko. ²⁰ Di, tágba dré adrézó kònini dhi, mì kòlenzé tírí kònzi i dré adrélé àyi ki bha àmi zàle dhi sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmíkya lenzélé Gíká dré àmi ki rú tisìle bhù na dhi sè.»

Yésu fè àwoyà Gíká dré

(À kònò kpà Mátáyò 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Lókyá nda sè dhi, Yésu gàlepi Tírí Lólo ni arí sè bí dhi dré tàzoá dhi: «Á! Tátá, Mírì bhù kya bvò be ni, má adré àwoyà ta mí dré, mí dré tà kòdhi ki zùle

tògyabhá i dré ìndì mónnyá tà nibhá i dré gò, tà nda ki tadházó ànzimvá i dré dhi sè. Àyíya, Tátá, tàko ko, tà mí dré 'òle nda tá dóro mí mìlésè.

²² Áma Atá tayí tà tíí dhi i má dríga dre. Dhya àlo nìlepi Giká ni Mváagó àdhi 'i ya dhi yókódhó, ngbà 'í Giká Atá nì nì. Dhya àlo nìlepi Giká Atá àdhi 'i ya dhi kpà yókódhó. Ngbà 'í akódhi ni Mváagó nì nì, ìndì dhya Mváagó nda dré adrézó áyi Atá ni le tadhálé àyi dré dhi i nì àyi.»

²³ Gò Yésu dré áyi alázó tàá ngbà 'í áyi lebèbhá i dré dhi: «Kólénzé àmi adrèbhá tà mì dré adrélé nòle dhi ki no ni i dré! ²⁴ Àngyá ko, má adrè tàá àmi dré dhi: Pròfètà bí dhi i ópí bí dhi íbe dhi i lè tá tà mì dré adrélé nòle dhi ki nòle tò gò, i dré àyikya nòzoá ko. Ì lè tá kpà tà mì dré adrélé yìle dhi ki yìle tò gò, i dré àyikya yìzoá ko.»

Pídhigó Sàmàriyà agó dóro dhi ni tà dri dhi

²⁵ Àmvolásà dhi, dhya àlo Mósè ni tátírítrí kúlí nìlepi dóro lavúlé dhi dré alizo tà kònìdhi ni lizí Yésu tí, kitswázó akódhi ni tabhì: «Tadhálépi, lè má kò'o àdho tà kòdhyà kitswázó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi?» ²⁶ Yésu logó drá dhi: «Mósè ni tátírítrí kúlí adrè tàá ngíni? Mí adrè tátírítrí kúlí nda ni na ngíni?» ²⁷ Dì tátírítrí kúlí tadhálépi nda logó dhi: «Lè mí kàdré Mírì àmi Giká ni le àmi togó sè wáyí, àmi lídrì sè wáyí, àmi rìnyí sè wáyí, ìndì àmi tà kisùkisù sè wáyí. Lè kpà mí kàdré àmi àzya ni le ngóro mí dré adrélé àmi tàndì ni le dhi tìni.»^s ²⁸ Yésu gò tàá drá dhi: «Mí logó kyá. Mí kò'o kònìni dhi, mí ni lídrì nda ni kisú.» ²⁹ Dì, tátírítrí kúlí tadhálépi nda lè tá ína áyi bhàle adrélé gyägya gò, dré lizízoá Yésu tí dhi: «Áma àzya nda ína àdhi 'i?»

³⁰ Yésu gò logó dhi: «Kítú àlo dhi, agó àlo dhi adrè tá sìle Yèrúsalmà lésè lile Yèríkò na gò, dré tsàzo file trú kùgubhá i kòfalé. Ì dré akódhi ni ngá wáyí dhi ki topázó, akódhi ni bhwàzo gò, tayízóá ànyíanyi dràdrà mìle. ³¹ Kòwánà àlo dhi adrè tá kpà asilé láti nda 'ásè bágí ro. Kònò agó nda dre dhi, dré ína ngá kizo làgàsà gò lizo. ³² Bvóá dhi, agó àlo Lévi ni sùrú lésè dhi dré kpà atsázó agó nda ni no gò, dré kpà ngá kizo làgàsà gò lizo.

^s10:27 À kònò Dùtèrònómè 6:5; Lèvitíkè 19:18.

³³ Di, Sàmàríyà agó àlo dhi adré tá kpà asílé láti nda 'ásè gò, dré atsázó àrà nda 'á. Kònò agó nda dre dhi, dré ína kizà dòzo áyi togó na akódhi ni tà sè. ³⁴ Dré áyi kisízó ànyi akódhi làga, dò ki da vínò be akódhi ni làzì i mi gò, làzì nda ki lambézó. Dré akódhi ni dòzo bhàle áyi tándi ni púndà dri, lizo ába tsàle kùmú ki dzó na gò, akódhi ni limvùzo kònàle. ³⁵ Kìtú bvóá dhi sè dhi, dré làfa lò'wa rì dhi ki adózó fèle dzó nda ni líyí dré, tàzoá dhi: «Mí kòlikí agó kònìdhi dóro. Làfa ángopí ya mí dré dra kizálé làfa kòndi dri akódhi ni tà sè dhi, má ni mána logóá mí dré, má dré dra agòrà'a kònwásè dhi 'á.»»

³⁶ Gò Yésu dré tátírítrí kúlí tadhálépi nda ni lizízó tàzoá dhi: «Mí mìlésè dhi, dhya na nda i kòfalé dhi, dhya ángùdhi atsá ína agó fìlepi trú kùgubhá i kòfalé nda ni arúpi ró nì?» ³⁷ Di tátírítrí kúlí tadhálépi nda logó dhi: «Dhya akódhi ni kizà bhàlepi dhi 'i.» Di Yésu tà drá dhi: «Mí lè, mí kàdréro kókpà 'òá kònìni.»

Yésu tsa Màràtà i bhàna Màríyà be

³⁸ Yésu ì dré tá adrérà'a lile lebèbhá ni íbe láti 'ásè dhi 'á dhi, ì dré tsàzo bhà àlo na gò, tòkó àlo rú be Màràtà dhi dré akódhi ni ka'izo dòle dóro í bhàna. ³⁹ Mírì kòfì dzó nda na dre dhi, tòkó nda ni amvúpi rú be Màríyà dhi dré lirízó akódhi ni pá làga, adrélé akódhi ni kúlí yi. ⁴⁰ Di, Màràtà adré tá ína landúlé àzì wáyi dré adrélé 'òle mányàngá tà sè dhi i sè. Dré áyi kisízó ànyi Yésu làga tàá drá dhi: «Mírì, áma amvúpi dré áma tayílé adrélé àzì wáyi dhi ki 'o kalóma ni, tà nda tà tàko 'i mí mìlésè? Mí kòtà ò drá dhi, kàlì drígá bha má vélé wà.» ⁴¹ Di, Mírì logó drá dhi: «Màràtà, Màràtà, mí adré mína ámi togó bha lanzìle, adrézó kpà bhàá kuru tà bí dhi i sè. ⁴² Di, tà kitswálépi à kò'o dhi ngbà 'í àlo kwákwá. Màríyà kipè ína tà dóro lavúlé dhi kòdhya. À kitswá kpà tà nda ni tingá vélàsà bwà ko.»

11

Yésu tadhá tà zìma Gìká tí dhi ni tà

(À kònò kpà Mátáyò 6:9-13; 7:7-11)

¹ Kìtú àlo dhi, Yésu adré tá tà zi Gìká tí àrà àlo dhi na. Kòzi tà akílé dre dhi,

akódhi ni lebèbhá kɪ àlo dré tazoá drá dhi: «Mírì, mí kòtadhá àma dré tà zìma Giká tí dhi, ngóro Yòwánì dré tadhálé áyi lebèbhá i dré dhi t́nì.» ² Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Mì dré adrérà'a tà zi Giká tí dhi 'á dhi, mì kàdré tàá dhi:

«Àma kɪ Atá, lè mónnyá wáyi dhi ì kònì dhi, mì Giká lólo 'i dhi be.

Ámi Òpì kàtsá mónnyá wáyi i kòfalé wà.

³ Mí kàfè àma dré mápà kitswálépi àma sè kítú àlo àlo títí i sè dhi wà.

⁴ Mí kòtrì àma kɪ tàkonzì i.

Tàko ko, àma kɪ tàndi mà adrè kpà mónnyá wáyi adrèbhá tàkonzì 'o àma rú dhi kya kɪ tri.

Mí kòtayí àma tà dré tabhìle, àma kɪ 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.»

⁵ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Àruka ni, dhya àlo àmi kòfalé dhi ni kitswá lile áyi arúpi véna ngátsi kítógá sè, tàá drá dhi: «Àma arúpi, mí afè má dré mápà na.

⁶ Àngyá ko, áma arúpi àlo dhi alì làwú làvo lésè atsálé má vélé. Dì, ma ngá àlo má dré kitswálé fèle drá dhi àko.» ⁷ Dì akódhi ni arúpi dzó nda lé dhi ni go logóá drá dhi: «Mí lagù ma ko. Má asé dzóti dre. Àma áma ànzi íbe dhi, mà ayí dre. Má kitswá ngàle ngá fe mí dré bwà ko.» ⁸ Dì, má adrè mána tàá àmi dré dhi: Gba dhya dzó nda lé nda kàdré ngàle ngá fe akódhi dré, dré adrélé áyi arúpi 'i dhi sè ko yà dhi, a ni nga ngá títí dré adrélé lèle dhi kɪ fe drá, dré adrélé zìá landè àko ró dhi sè.

⁹ Má adrè dì tàá àmi dré dhi: Mì kàdré tà zi Giká tí gò, kò'oró tà nda àmi dré. Mì kàdré ngá nda gò, mì kòkisúró. Mì kàdré dzóti ga gò, à kònzìró àmi dré.

¹⁰ Tàko ko, dhya àngùdhi adrélépi tà zi Giká tí dhi adrè kisúá. Dhya adrélépi ngá nda dhi adrè kisúá. Dhya adrélépi dzóti ga dhi dré dhi, à adrè kpà nziá.

¹¹ Àmi ànzi kɪ atá ro ni i, àmi kɪ mvá kàdré kosyá zi àmi tí dhi, mì ni tsì nì fe drá kòdhya? ¹² Kó ngalè, àmi kɪ mvá kàdré tà'ú bhú zi àmi tí dhi, mì ni tsì dápáyà fe drá kòdhya? ¹³ Dì àmi móndí kònzi ró ni i, mì kònì adrélé ngá dóro fe àmi kɪ ànzimvá i dré dhi be dhi, àmi kɪ Atá bhù na dhi ni Tirí Lólo fe dhya adrèbhá zìá í tí dhi i dré tà tàndi ró!»

Yésu ni tà, tirí kònzi kɪ kàdrì àdhya be dhi

(À kònò kpà Mátáyò 12:22-30; Márokò 3:22-27)

¹⁴ Kítú àlo dhi, Yésu adré tá tírí kònzi dro agó àlo ábhábhá ro dhi lésè. Tírí kònzi nda kòpfò lásà dre dhi, ábhábhá nda dré kidhózó adrélé kúlí ta gò, móndeí zyandre kònàle dhi ki líndrí dré gàzo bhwábhwa. ¹⁵ Di, àyi ki àrukabhá ì dré àyíkya tàzoá dhi: «Dhya kòdhi adré tírí kònzi ki dro topfòle móndeí ì lésè, Bèlèzèbúlè, tírí kònzi ki kàdrì ni rìnyí sè.» ¹⁶ Àyi ki àruka ì adré tá akódhi ni le tabhìle gò, ì dré akódhi ni ti lizízó, kò'oró tà àlo líndrìga ró angálèpi Gìká vélésè dhi.

¹⁷ Di, Yésu dré ína tà ì dré adrélé kisùle nda ni nìzo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Òpì ángùdhi móndeí zàlá dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalésè dhi, òpì nda ni tà ni akí tíí. Dzó ángùdhi móndeí lá dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalésè dhi, dzó nda ni arí nyínyí. ¹⁸ Kókpà kòdhi tíni, móndeí Sàtánà ni rìnyí zàle dhi ì kàdré ru lanzí àyi kòfalésè dhi, akódhi ni òpì ni kitswá àyi totó ngínìngíni ró? Má adré tà kòdhi ni ta, mì dré adrélé tàá dhi, má adré tírí kònzi ki dro Bèlèzèbúlè ni rìnyí sè dhi sè. ¹⁹ Má kàdré mána tírí kònzi ki dro Bèlèzèbúlè ni rìnyí sè dhi, àmi ki lebèbhá ì adré di àyi ki dro àdhi ni rìnyí sè? Di ásà dhi, àyi nda ki tà mì dré adrélé tàle nda ki bvó ta àyi. ²⁰ Di, má kàdré mána tírí kònzi ki dro Gìká ni tàndi ni rìnyí sè dhi, kòdhi adré tadhá dhi, Gìká ni Òpì atsá àmi kòfalé dre káyà dhi.

²¹ Agó kòmbá àlo àdzú ngá íbe bí dhi kàdré àyi dzó líkí dhi, akódhi ni ngá tíí dhi ì líná. ²² Di, dhya àzya rìnyí ró akódhi ni lavúlèpi dhi kàtsá àdzú bhu akódhi be gò, lavúzóá dhi, dhya nda ni akódhi ni àdzú ngá dré àyi togó bhàzo drìá dhi ki tìngá, akódhi ni ngá tíí dhi ki topázó lanzílé.

²³ Dhya ángùdhi adrélépi túmání má be ko dhi, adré ína ru pfu má be. Dhya adrélépi móndeí ki kimó túmání má be ko dhi, adré ína àyi ki lapé.»

Tírí kònzi ni agòma file móndeí léna dhi

(À kònò kpà Mátáyò 12:43-45)

²⁴ Yésu gò tàá dhi: «Tírí kònzi àlo dhi kòpfò dhya àlo lésè dhi, adré anyalé àrà fà ro dhi ì 'àsè, àrà í dré kitswázó lovólé lána dhi ni ndabe. Di, kòkitswá kisúá bwà ko dhi, adré tàá dhi: «Má ni go file áma dzó má dré apfòzo lásà dhi na.»

²⁵ Kògò tsàle dre dhi, adré kisúá dhi, à awá dzó nda ni 'álé, ngá lána dhi ki tobhàzo kpākpa dre. ²⁶ Di adré lile tirí kònzì áyi lavúbhá nzi-drì-rì dhi ki nda lizo àyi íbe gò, ì dré adrézó tífílé adrélé dhya nda léna. Di dhya nda ni tà kùdù ro dhi vélé kònzì wáláká ni ni lavú.»

Kólénzé mónnyá adrébhá Gìká ni kúlí ka'ì 'òle dhi i dré

²⁷ Yésu dré tá adrérà'a tà nda ki ta dhi 'á dhi, tòkó àlo móndí zyandre i kòfalé dhi dré kúlí yòzo tàzoá drá dhi: «Kólénzé tòkó ámi todólépi í léna gò, bà fèzo mí dré ndròle dhi dré!» ²⁸ Di, Yésu logó dhi: «Lavúlé dhi, kólénzé ína mónnyá adrébhá Gìká ni kúlí yi gò, ì dré adrézó ka'ìà 'òle dhi i dré!»

Tà tadhálé pròfétà Yónà ni tà rú dhi

(À kònò kpà Mátáyò 12:38-42)

²⁹ Móndí zyandre lavúlé dhi ì dré tá adrérà'a ru kimó Yésu làga dhi 'á dhi, akódhi dré ngàzo tàá dhi: «Mónnyá ándrò kòni i kònzì. Í adré àyikya tà líndrìga ró dhi ni nda nòle. Di, à kitswá tà àzya líndrìga ró dhi ni 'o àyi dré nòle dhi ko, kàdré ngbà 'í pròfétà Yónà àdhya 'i ko dhi. ³⁰ Tàko ko, ngóro Gìká dré tá áyi tà tadhálé Yónà rú Nínívèbhá i dré dhi tñi dhi, a ni kókpà áyi tà tadhá Móndí ni Mv́á rú mónnyá ándrò ni i dré. ³¹ Kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, ópí kàdrì tòko ró bvò tàbhu na dhi drìle dhi ni nga tà bha mónnyá ándrò ni i dri. Tàko ko, ópí nda angá tá ína làwú làvo lésè alìle ópí Sòlòmónò ni tògyakúlí yi 'í. Di mì nò rè ká! Dhya kàdrì Sòlòmónò nda ni lavúlépi dhi be kònwàré! ³² Kòdhi íbe dhi, kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, Nínívèbhá ki nga tà bha mónnyá ándrò ni i dri. Tàko ko, Nínívèbhá nda ì dré tá tà Yónà dré longólé àyi dré dhi ni yìzo dhi, ì ladzá tá àyikya àyi ki togó 'í. Di mì nò rè ká! Dhya kàdrì Yónà nda ni lavúlépi dhi be kònwàré!»

Tà tadhálé tálà ni tà rú dhi

(À kònò kpà Mátáyò 5:15; 6:22-23)

³³ «À dhì gà tálà bhàle àrà lùzu ró dhi na yà, kó ngalè lìdrí zàna yà dhi ko na. Be ró dhi, à adré dhíà bhàle zá kuru mísá drìna, kitswálé mónnyá títi adrébhá afílé

dzó lé dhi ì kàdréro ngádra no be dhi bvó.

³⁴ Ámi mì, tálà adrélépi ngádra fe ámi rúbhá dré dhi 'i. Ámi mì kàdré dóro dhi, ámi rúbhá wáyi dhi ngádra 'á. Di, ámi mì kàdré ína drà ro dhi, ámi rúbhá wáyi dhi tínímvá na. ³⁵ Mí kònò di dóro, ngádra mí léna dhi kàdréro tínímvá ro ko. ³⁶ Di ásà dhi, ámi rúbhá wáyi dhi kàdré ngádra 'á gò, rúbhá nda ni kígá àlo dhi dré adrézó tínímvá na ko dhi, ámi rúbhá nda ni adré rùkù ngádra kító na, ngóro tálà ni ngádra dré adrélé ngá kazá mí dré dhi tìni.»

Yésu tà tà Fàrisáyò i rú tatrítrí kúlí tadhábhá íbe

(À kònò kpà Mátáyò 23:1-36; Márokò 12:38-40)

³⁷ Yésu kòtà tà nda i akílé dre dhi, Fàrisáyò àlo dhi dré akódhi ni zizo ngá nya í bhàna. Yésu dré di lizo fíle dzó nda na gò, lírílé mísá làga. ³⁸ Di, Fàrisáyò nda dré ína nòzoá dhi, Yésu dzì drígá drìdrì ngá nyàma kandra ko gò, líndrì ni dré gàzo tà nda sè. ³⁹ Gò Mírì dré tàzoá drá dhi: «Ámi Fàrisáyò ro ni i, mì adré àmikya kópò ki rúbhá dzi sǎnì kya íbe gò, àmi léna dhi, mì dré adrézó gàle ngá lovó sè bí, ìndì tà kònzì sè bí. ⁴⁰ Ámi mómí azaaza ró dhi 'i! Giká ngá ki rúbhá ledélépi dhi, ledé kókpa ngá ki 'alé ko? ⁴¹ Di mì kòfè ngá àmi ki kópò na ìndì àmi ki sǎnì na dhi i lemerèbhá i dré gò, ngá títí dhi ì kàtsáro ndí àko àmi dré.

⁴² Ámi Fàrisáyò ro ni i, kizà àmi ki ngá 'i! Mì adré ngá nzǐ tsàtsà títí mì dré adrélé lokólé àmi ki amvú na, lanzílé 'a be mudrì dhi ki àlo fe Giká dré: ndìndì àmi ki ménètè, àmi ki rúwè, tsàle ngábí twátwa mì dré adrélé kidhílé dhi íbe.¹ Di, mì adré àmikya tà gyägya 'òma ìndì Giká ni lèma dhi ki tà tivì. Adré tá lèá dhi, mì kàdré tà nda kòdhi ki 'o, ngá fèma Giká dré dhi ni tivì àko ró.

⁴³ Ámi Fàrisáyò ro ni i, kizà àmi ki ngá 'i! Mì adré lèá lírílé àrà líndrì àdhya lísámbo dzó i 'ásè dhi i 'ásè. Mì adré kpà lèá dhi, à kàdré mòdo fe àmi dré líndrì sè ngá lagíra i 'ásè.

⁴⁴ Kizà àmi ki ngá 'i! Ámi ngóro mógó rabhá akílé gò, adrézó tatsílé driásà ni

¹11:42 «Ménètè» ìndì «rúwè» kòni i, ngábí tàdzí be dóro adrélé kidhílé dhi 'i. À kònò Lèvitíkè 27:30; Dùtèrònómè 14:22

àko ró dhi i t́ni.»

⁴⁵ Gò t́tŕtŕ ḱĺ tadhábhá ki àlo dré t́zoá Yésu dré dhi: «Tadhálepi, mí kàdré t́ kòdhi ki ta dhi, mí adré kókpà àma ki lodhá.»

⁴⁶ Di Yésu logó dhi: «Àmi t́tŕtŕ ḱĺ tadhábhá ro ni i, kizà kókpà àmi ki ngá 'i! Mì adré àmíkya ngá lanzìlanzi kítswálé dòle bwà ko dhi ki tobhà móndí i dri gò, mì dré adrézó nd̀nd̀ drígámbíí so àyi ki ledézó dhi ko.

⁴⁷ Kizà àmi ki ngá 'i! Mì adré mógó ki tobhà pròfétà i dré, tágba àmi ki tábhí i dré àyi ki tupfúzó todràle àyi dhi. ⁴⁸ Ásà dhi, mì adré àmíkya tadhá dhi, mì ka'ì t́ àmi ki tábhí i dré tá 'òle nda i. Tàko ko, i tupfú t́ àyíkya pròfétà nda i gò, mì dré àmíkya adrézó àyi ki mógó ki tobhà. ⁴⁹ Tà nda sè dhi, Gìkà t́ t́ àyi tògyá sè dhi: «Má ni pròfétà ki tìbhù àpóstolò fbe l̀le àyi véna. Di, i ni àyi ki àruka ki tupfú todràle, adrézó àruka ni ki mì pfo.» ⁵⁰ Di ásà dhi, Gìkà ni pròfétà tíí kìdhólé tupfúlé todràle bvò bhàrà lésè atsálé ándrò dhi ki kàrí ni t́ zi móndyá ándrò ni i tí, ⁵¹ kìdhólé Àbélè ni kàrí rú, atsálé Zàkàríyà pfùle dràle àlètárì i kòfalé àrà lólo be dhi ni kàrí rú. Àyíya, má adré t́à àmi dré dhi: Gìkà ni àyi tíí nda ki kàrí ni t́ zi móndyá ándrò ni i tí.

⁵² Àmi t́tŕtŕ ḱĺ tadhábhá ro ni i, kizà àmi ki ngá 'i! Mì kíkí láti adrézó Gìkà ni t́ ni dhi dre. Àmi ki t̀nd̀, mì fí láti nda 'ásè ko gò, mì dré kpà móndyá adrèbhá t́ lèá file dhi ki logázó.»

⁵³ Yésu kòtayí àrà nda dre dhi, Fàrìsáyò nda i t́tŕtŕ ḱĺ tadhábhá nda fbe dhi i dré ngàzo adrélé ligílé akódhi be rìnyí sè, adrézó akódhi ni lizí t́ b́ dhi i sè,

⁵⁴ kítswázó akódhi ni 'o la'̀le ḱĺ dré t́ adrélé t̀le dhi i sílé dhi bvó.

12

Yésu kodzó àyi lebèbhá i t́ twátwa i sè

(À kònò kpà Mátáyò 10:26-33)

¹ Lókyá nda sè dhi, móndí lizólizo lavúlé dhi i kímó t́ ru, tsàle i dré adrèrà'a àyi ki pá ató àyi kòfalésè dhi 'á. Gò Yésu dré zyà kìdhózó t́ ta àyi lebèbhá i dré, t́zoá dhi: «Mì kàdré àmi ki líkí tàkú Fàrìsáyò kya ni t́ sè. Tàkú nda àyi ki

túrúpfú tà 'i. ² Tà bàti ró dhi, à ni tà tíí lùzu ró dhi ki tadhá ngádra 'á. À ni kpà tà tíí zùle zùzù dhi ki 'o apfòle móndí ì dré nìle dóro. ³ Di àsà dhi, tà mì dré tàle tínímvá na dhi ì, à ni yìá ngádra 'á. Tà mì dré tàle àmi ki àzya bína kòyàyà sè dzó ki 'a kùle dhi ì 'ásè dhi ì, à ni longóá dzódri ì lésè.

⁴ Áma arúpi ì, má adrè tàá àmi dré dhi: Mì kòro dhya adrèbhá móndí ki rúbhá ki tupfú todràle gò, ì dré kitswázó tà àzya 'o bwà ko dhi ì ko. ⁵ Má ni dhya kitswálépi mì dré ròle dhi ni tadhá àmi dré: Mì kàdré Giká, móndí ki rúbhá ki tupfuma àmvolésè, adrélépi rìnyí fbe kitswázó àyi ki bhe líferò na dhi ni ro kòdhya. Àyíya, má adrè tàá àmi dré dhi: Mì kàdré akódhi nda ni ro kòdhya.

⁶ À adrè zakó tsì kùtsìkírìnyà nzi dhi ki lagí làfa lò'wa nzí rì dhi ì sè? Di tágba dré adrézó kònìni dhi, Giká adrè àyi nda ki àlo ni tà tivì ko. ⁷ Kàdré di àmi ki tà sè dhi, akódhi nà ndìndì àmi ki drìbhí ì tíí nàna. Di mì kòro ngá ko. Àmi ki tà lavú kùtsìkírìnyà zyandre dhi kya byá!

⁸ Má adrè tàá àmi dré dhi: Dhya ángùdhi adrélépi tàá móndí ì kandrà dhi í ka'ì ma dre dhi, Móndí ni Mv́a ni kókpà tàá Giká ni ángéló ì kandrà dhi, í ka'ì akódhi nda dre. ⁹ Di, dhya ángùdhi adrélépi ína áma ga móndí ì kandrà dhi, má ni kókpà akódhi nda ni ga Giká ni ángéló ì kandrà. ¹⁰ Dhya ángùdhi adrélépi kúlí kònzì ta Móndí ni Mv́a rú dhi, Giká ni akódhi nda ni tàkonzì tri. Di, dhya adrélépi ína làdhá dha Tírí Lólo rú dhi, à kitswá akódhi nda ni tàkonzì tri ko.

¹¹ À kàdré àmi ki dri tàbvó tàle lísambò dzó ki kàdrì ì kandrásè, ópí ì kandrásè ìndì móndí kàdrì ì kandrásè dhi, mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle tà mì dré dra tàle àmi rúsè yà, kó ngalè mì ni tà nda ni ta ngíni ya dhi dri dhi ko. ¹² Àngyá ko, Tírí Lólo ni tà mì dré kitswálé tàle dhi ni tadhá àmi dré gbà lókyá nda sè dhi nì.»

Pídhígó ngá líyí azaaza ró dhi ni tà dri dhi

¹³ Gò dhya àlo móndyá zyandre nda ì kòfalé dhi dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, mí kòtà áma arúpi dré dhi, kòlanzí ngá àma ki atá dré tayílé dhi ì àma dré túmání í be.» ¹⁴ Di, Yésu logó drá dhi: «Arúpi, àdhi bhà ma adrélé tà àmi kòfalé dhi ki bvó lanzí dhi nì?» ¹⁵ Gò tàá móndyá tíí dhi ì dré dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréró àmi ki líkí ngá lovó kára be tíí dhi ki tà sè. Àngyá ko, dhya ki lídrì

adré ína áyi totó dhyá ki ngá i dri ko, gba à kàdré ngá íbe zyandre ró yà dhi.»

¹⁶ Gò dré pídhígó kònìdhi ni pìzo àyi dré, tàzoá dhi: «Ngá líyí àlo dhi ni amvú ka tá lanya dóro. ¹⁷ Di akódhi dré ngàzo adrélé kisùá í léna dhi: «Má ni 'òá ngíni? Àrà má dré adrézó áma lanya bha likílé dhi kitswá ko.» ¹⁸ Gò tàá dhi: «Má ni 'òá kònìni: Má ni áma kòbhó ki awú, àruka ni kàdrì àyi ki lavúbhá dhi ki sizo gò, áma lanya wáyì bhàzo likílé lána, áma ngá àruka íbe. ¹⁹ Di má ni go tàá má léna dhi: Ma ngá dóro má dré lokólé dhi íbe bí. Ngá nda ki kitswá áma ledé kóná bí. Nyànomvá dhi, má ni rè lovó, adrélé ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó lenzélé.»

²⁰ Di, Giká gò ína tàá drá dhi: «Mì mómí azaaza 'i! Ándrò, ngátsi kònìdhi sè dhi, à ni ámi lídrì tingá. Di ngá mí dré lokólé mí dré dhi ki go adrélé àdhi dré?»»

²¹ Yésu gò tàá dhi: «Tà nda ni adré kókpà kònìni dhya ángùdhi adrélépi ngá lokó áyi tàndì dré gò, adrézó lemerè ro Giká véna dhi dré.»

Dhyá ki togó bhàma lanzìle ko dhi

(À kònò kpà Mátáyò 6:25-34)

²² Gò Yésu dré tàzoá áyi lebèbhá i dré dhi: «Tà nda sè dhi, má adré tàá ámi dré dhi: Mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle àmi ki lídrì ni tà sè ko, ngalè mì ni dra àdho ngá nya ya dhi. Mì kòbhà kpà àmi ki togó adrélé lanzìle àmi ki rúbhá ni tà sè ko, ngalè mì ni dra àdho asó àmi rú ya dhi. ²³ Tàko ko, àmi ki lídrì lavú mánýàngá byá. Àmi ki rúbhá lavú kpà kítá byá. ²⁴ Mì nò rè àrì i ká. Ì kidhí ngá ko na. Ì akónà kpà ngá ko na. Àyi kúkú àko, ìndì kòbhó àko. Di, Giká adré ína ngá fe àyi dré tèle. Di àmi ki tà lavú tsì àrì kya ko? ²⁵ Àmi kòfalé dhi, àdhi ni kitswá áyi lídrì ni lókyá ni drì timbà tsà, dré adrélé áyi togó bha lanzìle dhi sè bwà dhi nì?»

²⁶ Di mì kòkitswá tà mvá tsà kòdhi ni 'o bwà ko dhi, mì adré di àmi ki togó bha adrélé lanzìle tà àruka i sè àdho tà sè?

²⁷ Mì nò rè ngalè p̄fò mbì na dhi ì adré top̄fòle ngíni ya dhi ká. Ì 'o àzì ko na. Ì ledé kpà kítá ko na. Di, má adré mána tàá àmi dré dhi: Ndìndì ópí Sòlòmónò rúku ni íbe títi dhi asó tá kítá aveave p̄fò nda ki àlo àdhya tìni dhi ko. ²⁸ Giká kàdré kó mbì adrélépi ándrò kònwa gò, kídru dra bhèzoá àtsí na dhi ki tosó kònìni be dhi, a ni di véle àmi ki tosó dóro àyi ki lavú ngíni? Àmi àmikya mómí tà ka'ìka'ì íbe tsà

dhi 'i! ²⁹ Mî kòbhà àmi ki togó adrélé lanzile, adrézó ndàá nìle ngalè mî ni dra àdho ngá nya ya, kó ngalè mî ni dra àdho ngá mvu ya dhi ko. ³⁰ Tàko ko, pàgánò tííì bvò kòndi àdhya ì adrè àyíkya ngá nda ki nda kòdhya landè àko ró. Àmi ki Atá ni kpà tàle dhi, àmi lovó íbe ngá nda ki kisúzó dhi be. ³¹ Dì, mî kàdré àmíkya Giká ni Òpì nda kòdhya gò, akódhi kòtimbàró kpà ngá nda ì àmi dré.

Ngá làgí be kàdrì dhi ki lokoma bhù na dhi

(À kònò kpà Mátáyò 6:19-21)

³² Àmi pàrí mvá pabhá má làgàsè ni ì, mî kòro ngá ko. Tàko ko, àmi ki Atá mìlèsè dhi dóro áyì Òpì fèzo àmi dré. ³³ Dì mî kòlagí àmi ki ngá, làfa ni ni fèzo lemerèbhá ì dré. Mî kòledé àmi dré tsungà kitswábhá akùle bwà ko dhi ì. Mî kòlokó àmi dré ngá làgí be kàdrì, kitswábhá akílè bwà ko dhi ì bhù na. Kònàle dhi, kùgú fì gà ko na. Órò sì kpà gà ngá ko na. ³⁴ Tàko ko, àrà ángùdhi àmi ki ngá làgí be kàdrì dhi dré adrézó lána dhi na dhi, àmi ki togó ni adrè kókpà kònàle.»

Màràbà adrèbhá tàmìga dri dhi ì

³⁵ «Mî kàdré gànzi ró, adrélé àmi ki káfà 'ìle àmi ki kípílè 'á dhi íbe, ìndì àmi ki tálà dhìle adrélé kòle dhi íbe. ³⁶ Mî kàdré ngóro màràbà adrèbhá àyì ki mírì ni letè anzírà'a gwányá làmó àdhya lésè, kònì dra atsá dzóti ga dhi, ì kònzìró akódhi dré be dhi ì t́nì. ³⁷ Kólénzé ni adrè màràbà àyì ki mírì dré dra atsázó àyì ki kisú adrérà'a tàmìga dri dhi ì dré! Má adrè tà bàti ta àmi dré: Akódhi ni kítá àzì àdhya ni asó í rú, àyì ki 'òzo lírlé mísá làgàsè gò, ngá fèzo àyì dré nyàle. ³⁸ Kólénzé ni adrè àyì dré, àyì ki mírì kòkisú àyì adrérà'a tàmìga dri, gba kàtsá ngátsi kítógá sè yà, kó ngalè ngátsi kítógá àmvolésè yà dhi!

³⁹ Dì, lè mî kònì tà kònìdhi dóro: Dzó líyì kònì tá lókyá ángùdhi kùgú dré kitswázó atsálè dhi be dhi, kònò kitswá tá akódhi ni tayí áyì dzóti ño ko. ⁴⁰ Dì àmi ró dhi, mî kàdré kókpà gànzi ró. Tàko ko, Mòndí ni Mv́a ni atsá sáà mî dré adrélé kisùle ko dhi sè.»

Màràbà tògya ró mírì ni dré kitswálè ka'ìle dhi

(À kònò kpà Mátáyò 24:45-51)

⁴¹ Gò Pétèró dré akódhi ni lizízó tàzoá dhi: «Mírì, mí adré ngbà 'í kúlí alaala kòdhi ni ta àma dré àma pátí? Kó ngalè, mí adré tàá mónnyá títí i dré?»

⁴² Dì Mírì logó dhi: «Màrábà tògya ró mírì ni dré kitswálé ka'ile dhi, àdhi 'i? Akódhi nda, dhya mírì ni dré dra bhàle áyi màrábà àruka i drìle, kitswálé mányàngá fe àyi dré nyàle lókyá kitswálépi dhi sè dhi 'i. ⁴³ Màrábà nda ni mírì kàtsá akódhi ni kisú adrérà'a 'òá kònìni dhi, kólénzé ni adré akódhi dré! ⁴⁴ Má adré tà bàti ta àmi dré: Akódhi ni mírì ni akódhi ni bha adrélé áyi ngá títí dhi i drìle. ⁴⁵ Dì, màrábà nda kàdré ìna kisùá í léna dhi <Áma mírì adré gile agòma sè> gò, dré kidhózó adrélé màrábà àgo ró ìndì tòko ró dhi ki tswa, adrézó ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó kpà wá tsi dhi, ⁴⁶ akódhi ni mírì ni atsá kitú dré adrélé letèle ko dhi tú, ìndì sáà dré adrélé nìle ko dhi sè. Dì a ni akódhi ni togá, akódhi ni tà bhàzo adrélé túmání mónnyá Giká ni ka'ìbhá ko dhi kya íbe.

⁴⁷ Màrábà ángùdhi adrélépi tà áyi mírì dré adrélé lèle dhi ki ni gò, adrézó tà nda ki 'o ko, adrézó kpà gànzi ró ko dhi, à ni akódhi nda ni bhwa vèsè be bí. ⁴⁸ Dì, màrábà ángùdhi adrélépi tà nda ki ni ko gò, adrézó tà kitswábhá à kòbhwa akódhi ásà dhi ki 'o dhi, à ni akódhi nda ni bhwa vèsè be tsà. Tàko ko, dhya ángùdhi tà bí dhi ki fèzo drá dhi tí dhi, à ni tà bí dhi ki zi kòdhya. Dhya ángùdhi tà bí dhi ki bhàzo drígá dhi tí dhi, à ni tà bí lavúlé dhi ki zi kòdhya.»

Yésu alì tà ru lanzízó dhi ni bha móndí i kòfalé

(À kònò kpà Mátáyò 10:34-36)

⁴⁹ «Má alì kitswálé àtsí so bvò dri. Má lè tá dhi, àtsí nda kòko dre! ⁵⁰ Dì, adré lèá dhi, má kòdo rè zyà bàtìsimò kizà àdhya. Áma togó adré kizà nya tò, tsàle lókyá tà nda dré dra ru 'òzo kitswálé títí dhi 'á. ⁵¹ Mì adré kisùá dhi, má alì bvò dri kitswálé tà kìdríkìdri fe kòdhya? Kóko! Be ro dhi, má adré tàá àmi dré dhi: Má alì mána kitswálé tà ru lanzízó dhi ni bha móndí i kòfalé kòdhya! ⁵² Tàko ko, kìdhólé nyànomvá dhi, móndí nzi dzó àlo na dhi ki ru lanzí àyi kòfalésè: na dhi ki àyi ki alá rì dhi i rú, ìndì rì dhi ki àyi ki alá na dhi i rú. ⁵³ Ì ni ru lanzí: Atá ni áyi alá áyi mváagó rú, ìndì mváagó ni áyi alá áyi atá rú. Andre ni áyi alá áyi mvátòkó rú, ìndì mvátòkó ni áyi alá áyi andre rú. Àdrá ni áyi alá áyi àdramvá rú, ìndì

àdramvá ni áyi alá áyi àdrá rú.»

Lókyá nima lanzílé dhi

(À kònò kpà Mátáyò 16:2-3)

⁵⁴ Yésu gò tàá móndyá zyandre nda i dré dhi: «Mì kàdré ndùrùku no adrérà'a angálé kítú dré ndírà lésè dhi, mì adré tàá dhi: <Gí ko, bhù ni dra dhi> gò, bhù nda dré dhizo bàti. ⁵⁵ Lyă kàdré avilé tàbhu lésè dhi, mì adré tàá dhi <Kítú ni dra ka> gò, dré kàzo bàti. ⁵⁶ Àmì túrúpúbhá 'i! Mì ni kó bvò ki làsú bhù mibhalé be dhi lanzílé dhi be dhi, mì kitswá di àmikya lókyá ándrò kòndi ni tà ni lanzílé bwà ko àdho tà sè?»

Mì lotó àmi ki tà tàbvó tàma kandrà

(À kònò kpà Mátáyò 5:25-26)

⁵⁷ «Mì kitswá adrélé tà ki kòfalé ni lanzílé, adrézó tà gyăgya kipè 'òle dhi bwà ko àdho tà sè? ⁵⁸ Mì kàdré lile dhya adrélépi àmi asíkì dhi be tàbvó tǎrà na dhi, lè mí kòndà láti mì dré kitswázó ru yi akódhi be drìdrì mì dré tsàzo dhi kandrà. Mí kò'o kònini ko dhi, akódhi ni àmi dri tàbvó tàlepi kandrà, tàbvó tàlepi nda dré àmi fèzo pòlìsì drígá gò, akódhi nda dré àmi bhèzo bǎdzó na. ⁵⁹ Má adré tàá mí dré dhi: Mí kitswá apfòle kònalésè ko, tsàle lókyá mí dré dra màri nda ni logózó akílé títi dhi 'á.»

13

Dhyá ki togó ladzama

¹ Lókyá nda sè dhi, mómí àruka ì dré alizo Yésu vélé, mómí àruka Gàliláyà lésè dhi ki tupfuma ni tà longó drá. Pìlátò 'o tá àyi nda ì tupfúlé todràle, ì dré tá adrérà'a mòbòmà fe Gìká dré dhi 'á. ² Dì Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Mì adré kisùá dhi, dhya Gàliláyà lésè nda ì 'o tá tàkonzì mómí àruka títi Gàliláyà na dhi kya ki lavú, ì dré kizà nyàle todràzo làsú be kònini dhi sè? ³ Kóko! Dì, má adré mána tàá àmi dré dhi: Mì kòladzá àmi ki togó ko dhi, mì ni kókpà todrà akílé títi àyi nda ì tǎni. ⁴ Kàdré ngalè dhya mudrí-drì-nzi-drì-na dzó mvumvù Silòwámà

àdhya dré tá arízó àyi dri àyi ki tupfú dhi ki tà sè dhi, m̀ adré kisùá dhi, àyi nda ì 'o tá tàkonzì mónnyá àruka títi adrébhá Yèrúsalmà na dhi kya ki lavú? ⁵ Kóko! Dì, má adré mána tàá àmi dré dhi: M̀ kòladzá àmi ki togó ko dhi, m̀ ni kókpà todrà akílé títi àyi nda ì t́ni.»

Pídhígó figi fa lò'wa 'àlepi ko dhi ni tà dri dhi

⁶ Yésu gò pídhígó kònìdhi ni pi àyi dré, tàzoá dhi: «Agó àlo dhi bhe tá figi fa àyi amvú v́nò àdhya na. Bvóá dhi, dré l̀zo lò'wa nda sílá ká, di, dré kisúzóá ko. ⁷ Gò dré tàzoá amvú nda ni líkílépi dré dhi: «Ḿ nò rè ká! Kóná na, má landú lò'wa nda k̀le figi fa kònìdhi sílé ká, di, má dré kisúzóá ko. Ḿ ga di akódhi. Adré bvò kíkí àngyá àdho tà sè?» ⁸ Dì, amvú líkílépi nda gò logóá drá dhi: «Mírì, ḿ gò rè tayíá kóná kònìdhi sè ká. Má ni kìnì zàlá dhi ni agá kúrú gò, mb̀ àṅwá dàzo driá. ⁹ Àruka ni, a ni go lò'wa 'a kóná adrélépi al̀le dhi sè. Dì, kò'a ko dhi, ḿ ni kitswá 'òá g̀le.»»

Yésu tidrí tòkó àlo dhi sàbátù tú

¹⁰ Sàbátù àlo dhi, Yésu adré tá tà tadhá Yúdà ànzi ki l̀sámbò dzó ki àlo na. ¹¹ Dì tòkó àlo tírì kònzi dré rúbhá ni ni 'òzo adrélé drà ro dhi tá kpà kònàle. Tírì nda 'o tá akódhi ni àmvò atrulé vwàle kóná be mudrí-dri-nzi-dri-na gò, akódhi dré kitswázó àyi kidzì bwà ko. ¹² Dì Yésu kònò tòkó nda dre dhi, dré akódhi ni azízó, tàzoá drá dhi: «Tòkó, à atrì m̀ àmi drà lésè dre!» ¹³ Dré drígá bhàzo akódhi dri gò, gbã kòdhwa, akódhi dré àyi kidzìzo gò kidhólé adrélé Gíká ni rú bha k̀le.

¹⁴ Dì, l̀sámbò dzó nda ni kàdrì ni togó dré aswázó Yésu rú, dré móndí tidrílé sàbátù tú dhi sè. Gò dré tàzoá mónnyá zyandre kònàle dhi ì dré dhi: «Kítù adrézó àzì 'o ásà dhi ì nzi-dri-àlo. Lè m̀ kàdré di al̀le àmi ki 'o tidrílé kítù nda ì sè, kítù sàbátù àdhya sè ko.» ¹⁵ Dì, Mírì logó drá dhi: «Àmi túrúpfúbhá 'ì! Sàbátù tú dhi, àmi àlo àlo títi dhi ì, m̀ adré àmi ki tí 'ì yà, kó ngalè àmi ki púndà 'ì yà dhi ki atrì àrà ì dré adrézó ngá nya dhi lésè, adrézó àyi ki se l̀le ý mvu dhi ko? ¹⁶ Adré di tá lèá ko, à kàtrì tòkó Àbàramà ni zapi ró Sàtánà dré tá '̀le vwàle kóná be mudrí-dri-nzi-dri-na kònìdhi sàbátù tú dhi?» ¹⁷ Yésu kòtà tà nda dre dhi, akódhi ni kàribhá títi dhi ì adré tá vélé kanyò ro. Dì, mónnyá zyandre títi dhi ì adré tá

àyikya lenzélé, tà tíí línđrígá ró dré tá adrélé 'òle dhi kí tà sè.

Tà tadhále mùtáđi lò'wa ni tà rú dhi

(À kònò kpà Mátáyò 13:31-32; Márokò 4:30-32)

¹⁸ Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Giká ni Òpì sù ngóró àdho t́ni? Má ni tà ni ni tadhá àdho ngá rú? ¹⁹ Òpì nda sù ngóró mùtáđi lò'wa dhya àlo dré dòle rìle áyi amvú na dhi t́ni. Lò'wa nda dré apfòzo mbàle atsálé fa t́ni gò, àrí ì dré bhà sizo kólá ni ì drìna.»

Tà tadhále tàkú ni tà rú dhi

(À kònò kpà Mátáyò 13:33)

²⁰ Yésu gò tàá dhi: «Má ni kitswá Giká ni Òpì ni tà tadhá àdho ngá rú? ²¹ Òpì nda sù ngóró tàkú mvá tsà tòkó àlo dré adólé amúlé fòndro kàdrì dhi be gò, tàkú nda dré fòndro nda ni 'òzo avólé tíí dhi t́ni.»

Fìma dzóti wàlepi ko dhi 'ásè dhi

(À kònò kpà Mátáyò 7:13-14, 21-23)

²² Yésu dré tá adrérà'a lile Yèrusalémà na dhi 'á dhi, adré tá lavúlé tà tadhábe bhàandre ì 'ásè ìndì bhà tsàtsà ì 'ásè. ²³ Gò mónđí àruka ì dré akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Mírì, mónđyá dra lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisúbhá dhi kí ngbà 'í adré tsà?» Dì Yésu logó àyi dré dhi: ²⁴ «Mì kàdré àmi kí rìnyí fe tíí fizo Giká ni Òpì na dzóti wàlepi ko dhi 'ásè. Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Mónđí zyandre dhi kí láti nda kitswázó tá file lána ká. Dì, ì kitswá àyikya file bwà ko. ²⁵ Lókyá dzó líyí dré dra ngàzo dzóti asé dhi tú dhi, a ni àmi kí kí kivi na. Gò mì dré kídhózó adrélé dzóti ga, adrézó tàá dhi: «Mírì, mí nzi àma dré dzóti wà!» Dì, a ni logóá àmi dré dhi: «Má ni àmi ko. Má ni ngalè mì angá ángolésè ya dhi ko.» ²⁶ Dì mì ni tàá dhi: «Mà nya tá ngá, ìndì mà mvu tá ngá tùmání mí be. Mí tadhá tá kpà tà àma kí láti andre ì 'ásè.» ²⁷ Dì, dzó líyí nda ni go logóá àmi dré dhi: «Má ni àmi ko. Má ni ngalè mì angá ángolésè ya dhi ko. Àmi tà kònzi 'obhá tíí ni ì, mì nga má mìlésè!»

²⁸ Dì mì ni Àbàramà ki no, Ìsàkà fbe, Yàkóbhò be, ìndì pròfétà tíí dhi fbe Giká ni Òpì na gò, àmi ki bhèzo kivì na. Kònàle dhi, à ni adrè tongólé, adrézó kpà síkálándrà tsi. ²⁹ Mòndí ki alì kitú dré apfòrà lésè, kitú dré ndìrà lésè, kurú lésè, ìndì tàbhu lésè gò, lírìlé mísá làgàsè Giká ni Òpì na. ³⁰ Dì, mì yi rè ká! Mòndí àruka adrèbhá bvólé ro nyànomvá dhi ki go adrélé drìdrì. Mòndí àruka adrèbhá drìdrì nyànomvá dhi ki go adrélé bvólé ró.»

Yésu ngo Yèrúsalmà ni tà sè

(À kònò kpà Mátáyò 23:37-39)

³¹ Lókyá nda sè dhi, Fàrisáyò àruka ì dré àyi ki kisízó ànyi Yésu làga, tàá drá dhi: «Mí nga kònwàsè lile àrà àzya na! Tàko ko, Èródè adrè ína ámi le pfùle dràle.» ³² Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì lì tàá kìlìwá kòdhi dré dhi: «Ándrò tsàle kìdru dhi, má ni tírì kònzi ki dro topfòle mómí ì lésè, adrézó mómí ki tídrì àyi ki drà ì lésè. Kìtú ni na sè dhi, má ni áma àzì 'o akílé tíí.» ³³ Dì, ándrò, kìdru, tsàle kítú bvóá dhi tú dhi, adrè làá dhi, má kògò adrélé lile drìdrì. Tàko ko, kítswá à kòpfu pròfétà àlo dràle àrà twá Yèrúsalmà rúsè dhi na dhi ko.

³⁴ Á! Yèrúsalmà, Yèrúsalmà, mi adrélépi pròfétà ki tupfú todràle, adrézó kpà dhya Giká dré adrélé amùle mí vélé dhi ki lebhé todràle kírà sè ni! Tsàle vèsè be ángopí, má lè tá ámi ànzì ki kimólé má zàle, ngóro tà'ú dré adrélé áyi ànzimvá ki kimó áyi kupfú zàle dhi tìni dhi? Dì, mì lè tá àmíkya ko. ³⁵ Dì mì yi rè ká! À tayí àmi ki dzó ngbo dre. Má adrè tàá àmi dré dhi: Mì gò vélé áma no ko, tsàle lókyá mì dré dra tàzoá dhi «Tà tani kàdré dhya adrélépi alìle Mírì ni rú sè dhi dri!» dhi 'á.»^u

14

Yésu tídrì agó àlo dhi sàbátù tú

¹ Sàbátù àlo dhi, Yésu lì tá ngá nya Fàrisáyò ki kàdrì ki àlo bhàna. Mómíyá kònàle dhi ì adrè tá akódhi ni mì ga. ² Gò agó àlo rúbhá tovólépi dhi dré alìzo áyi

^u13:35 À kònò Longó ì 118:26.

totó Yésu kandrá. ³ Dì Yésu dré lizízóá Fàrísáyò ì tí tatrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi: «Àma kí tatrítrí kúlí ka'ì, à kàdré mómí kí tídrí sàbátù tú dhi 'í? Kó ngalè, ka'ì ko?» ⁴ Dì, ì dré àyíkya adrézó kíri. Dì Yésu dré drígá bhàzo agó nda dri, akódhi ní tídrízó gò, láti fèzo drá dré lizo. ⁵ Dré gòzo lizíá àyi tí dhi: «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré mvámvá íbe yà kó ngalè tí àlo dhi íbe yà gò, dré dhèzo bhú na sàbátù tú dhi, dhya nda kitswá tsì aséá gbã kítú nda sè ko?» ⁶ Dì, ì kitswá tá àyíkya kúlí logó tà nda dri bwà ko.

Dhyá kí tà bhàma kìní mi dhi

⁷ Gò Yésu dré atógyàzoá dhi, mómíyá azílé ngá nya nda ì adré tá àyíkya lírírà lindrì àdhya kí kípè kòdhya. Dì dré tà tadházó àyi dré kònìni: ⁸ «À kàdré ámi zi gwányá lámó àdhya na dhi, mí kòlírí àrà lindrì àdhya na ko. Tàko ko, àruka ní, dhya ámi zìlepi nda zi kpà mómí àzya ámi lavúlépi lindrì sè dhi 'í. ⁹ Kàdré kònìni dhi, a ní alì tàá mí dré dhi: «Mí tayí lírírà kònìdhi dhya kòdhi dré.» Dì kanyò ní ámi 'o, mí dré adrérà'a lile lírílé àrà kùdù ro dhi na dhi 'á. ¹⁰ Dì, à kàdré ámi zi ngá nya dhi, mí kòlírí mína àrà kùdù ro dhi na, kitswálé dhya ámi zìlepi nda kònì atsá dhi, kòtáro mí dré dhi: «Àma arúpi, mí nga lile lírílé àrà lindrì àdhya na!» Dì tà nda ní lindrì fe mí dré mómíyá títi m̀ dré adrézó lírílé mísá làgàsè tùmání àyi íbe dhi ì mìlèsè. ¹¹ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi áyi tà bha kuru dhi, Giká ní akódhi nda ní tà tírí kìní mi. Dì, dhya adrélépi áyi tà bha kìní mi dhi, Giká ní akódhi nda ní tà tíngá kuru.»

¹² Gò Yésu dré tàzoá dhya áyi azílépi nda dré dhi: «Mí kàdré gwányá 'o mómí ì dré dhi, gba kàdré kítú rírí sè yà, kó ngalè ìndró sè yà dhi, mí kòzi ámi arúpi ì 'ì yà, ámi adrúpi ì 'ì yà, ámi aró ì 'ì yà, kó ngalè ámi bhàzǐ ngábhá ro dhi ì 'ì yà dhi ko. Tàko ko, mí kàdré 'òá kònìni dhi, àyi nda kí go kpà ámi zi ngá nya, tà mí dré 'òle àyi dré nda ní vùdrì logózó mí dré. ¹³ Dì, mí kàdré gwányá 'o dhi, mí kòzi mína lemerèbhá ì, mómí rúbhá be yàyà dhi ì, mèrèkpè ì, ìndì mì kùdúkùdu íbe kòdhya. ¹⁴ Dì Giká ní tà tani bha mí dri ásà. Tàko ko, àyi nda ngá àko logólé mí dré. Dì, Giká ní ìna tà mí dré 'òle nda ní vùdrì logó mí dré, kítú mómíyá gyàgya dhi ì dré dra ngàzo dràdrà 'ásè dhi tú dhi nì.»

Pídíhígó gwányá kàdrì ní tà dri dhi

(À kònò kpà Mátáyò 22:1-10)

¹⁵Móndyá adrébhá tá mísá làgàsè tùmání Yésu be dhi ki àlo kòyi tà nda dre dhi, dré tàzoá drá dhi: «Kólénzé ní adré dhya dra gwányá nyabhá Giká ní Òpì na dhi i dré!»

¹⁶Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Agó àlo dhi adré tá gwányá kàdrì dhi ní 'o gò, dré móndí zyandre dhi ki azizó kitswálé ngá nya. ¹⁷Lókyá gwányá nda ní nyàzo dhi kòkitswá dre dhi, dré áyi màràbà ní mùzo lile tàá móndyá í dré tá azilé nda i dré dhi: «Mì alì wà! Tà tíí dhi i gànzi ró.» ¹⁸Dì, àyi àlo àlo tíí nda ì dré ngàzo adrélé tàá dhi, à kòdo àyi kònzi ko. Tà logá àyi nì. Dhya drìdrì dhi tà tá dhi: «Má gí mána amvú. Adré làá dhi, má kòlì nòá. Má adré ámi ti lizí, mí kòdoró ma kònzi ko!» ¹⁹Àzya ní tà tá dhi: «Má gí mána tí mudrí dhi i. Má adré lile tí nda ki tabhì. Má adré ámi ti lizí, mí kòdoró ma kònzi ko!» ²⁰Àzya ní tà tá dhi: «Má mo rè tòkó nyànomvá. Ásà dhi, má kitswá lile kònàle bwà ko.»

²¹Gò màràbà nda dré agòzo ta nda ki longó áyi mírì dré. Dì dzó líyí nda ní togó dré aswázó gò, dré tàzoá áyi màràbà nda dré dhi: «Mí lè mbèlè bhàandre ní láti andre i 'ásè ìndì láti tsàtsà i 'ásè. Mí adri lemerèbhá i, móndí rúbhá be yàyà dhi i, mì kùdúkùdu i, tsàle mèrèkpè íbe, alìzo àyi íbe kònwa.»

²²Gò màràbà nda dré gòzo agòle tàá dhi: «Mírì, má 'o tà mí dré tàle dhi dre. Dì, àrà àngyá dhi dhu rè be.» ²³Dì dzó líyí nda dré tàzoá áyi màràbà nda dré dhi: «Mí lè láti gbàbhú na dhi i 'ásè, ìndì láti amvú làga dhi i 'ásè. Mí 'o móndí i afílè rìnyí sè áma dzó lé, áma dzó kògaró móndí i sè bí be dhi bvó. ²⁴Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Dhya má dré tá azilé drìdrì nda ki àlo kitswá ína áma gwányá tabhì nyàle ko.»

Tà tíí dhi ki gàma adrézó Yésu ní lebè dhi

(À kònò kpà Mátáyò 10:37-38)

²⁵Móndí zyandre lavúlé dhi ì adré tá lile tùmání Yésu be láti 'ásè. Gò akódhi dré áyi alázó tàá àyi dré dhi: ²⁶«Dhya àngùdhi adrélépi alìle má véle gò, dré adrézó áma le áyi atá ní lavú, áyi andre ní lavú, áyi tòkó ní lavú, áyi ànzi ki lavú, áyi

adrúpi ki lavú, áyi amvúpi ki lavú, ìndì áyi tándì ni lídrì lavú ko dhi, dhya nda kitswá adrélé áma lebèlepi ró ko. ²⁷ Dhya ángùdhi adrélépi áyi fa kípákípa do, adrézó alìle má vésè dhi ko dhi, kitswá kpà adrélé áma lebèlepi ró ko.

²⁸ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré dzó mvumvù le sìle dhi, adré zakó rè zyà lírìlé làfa í dré dra dzó nda ni sìzo ásà dhi ni nda nìle 'íká, nòzoá ngalè ì làfa íbe kitswázó dzó nda ni si akílé tíí bwà yà dhi? ²⁹ Tàko ko, kòbhà dzó nda ni pá gò, kitswázó sìà akílé bwà ko dhi, mónyá tíí dra dzó nda ni nobhá dhi ki akódhi ni gu, ³⁰ adrézó tàá dhi: «Mì nò ká! Agó kòdhi kidhó tá dzó sìle gò, dré kitswázó sìà akílé bwà ko!»

³¹ Kó ngalè, ópí àlo dhi kàdré 'òle lile àdzú bhu ópí àzya be dhi, adré zakó rè zyà lírìlé kisùá 'íká ngalè àyi áyi sòdá ngùlù-mudrí dhi íbe dhi ki kitswá ópí àzya ì sòdá ni ngùlù-nyadhi-àlo dhi íbe adrèbhá alìle dhi ki lavú bwà yà dhi? ³² Akódhi kònò ì kitswá ko dhi, adré móndí ki mu lile ópí àzya nda véna, dré rè dhu adrèrà'a vwàvwà ro dhi 'á, akódhi ni ti lizí àdzú kàdréro àyi kòfalésè yó. ³³ Kókpa kòdhi tíni, dhya ángùdhi àmi kòfalé, áyi ngá tíí dhi ki gàlepi ko dhi, kitswá ína adrélé áma lebèlepi ró ko.

³⁴ Tà'í ngá dóro 'i. Dì, tà'í ni aswaaswa kòtì akílé lásà dhi, à ni kitswá logóá ngíni? ³⁵ Akódhi ni àzì véle kìnì dré yà, kó ngalè kòròsò àṅwá dré yà dhi yó. À adré véle ndiri kutúáakutua.

Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yìzo dhi kòyi!»

15

Pídhígó kábilígyà avìlepi dhi ni tà dri dhi

(À kònò kpà Mátáyò 18:12-14)

¹ Kìtú àlo dhi, mèdáyì lagíbhá bí dhi ì ìndì móndí bí adrélé nòle tàkonzìbhá ro dhi íbe dhi ì adré tá àyi ki kisí ànyi Yésu làga kitswálé akódhi ni kúlí yi. ² Dì Fàrisáyò ì tátírítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì dré dhèzo adrélé Yésu ni ndri, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi adré ína tàkonzìbhá ki ka'ì, adrézó ngá nya túmánì àyi íbe!»

³ Dì Yésu dré pídhígó kònìdhi ni pìzo àyi dré, tàzoá dhi: ⁴ «Dhya àlo àmi kòfalé

dhi kàdré kábilígyà fbe nyadhi-nzi gò, àyi ki àlo dré avìzo dhi, a ni 'òá ngíni? A ni zakó tsì kábilígyà nyadhi-su-drì-mudrí-drì-nzi-drì-su nda ki tayí ngálángbá 'á gò, lizo akódhi avìlepi nda ni ndabe, tsàle lókyá dré dra kisúzóá dhi 'á. ⁵ Di kòkisú kábilígyà nda dre dhi, a ni adóá abhélé í kembé, ⁶ nzìzo ába í bhàna arí sè. Kòtsa dre dhi, a ni áyi arúpi ki azí áyi bhàzǐ fbe, tàzoá àyi dré dhi: «Mà kòlenzé tùmání àmi fbe wà! Àngyá ko, má kisú kábilígyà mána avìlepi ni dre.» ⁷ Má adré tàá àmi dré dhi: Kókpà kòdhi tǐni, arí adré gàle bhù na bǐ tàkonzì líyí àlo áyi togó ladzálépi dhi ni tà sè, arí mómǐ gyǎgya nyadhi-su-drì-mudrí-drì-nzi-drì-su avìbhá ko dhi ki tà sè dhi ni lavú.»

Pídhígó làfa lò'wa avìlepi dhi ni tà dri dhi

⁸ «Kó ngalè, tòkó àlo dhi kàdré làfa lò'wa fbe mudrí gò àlo ni dré avìzo dhi, a ni 'òá ngíni? A ni zakó tsì tálà dhi, adrézó áyi dzó 'álé awá tíí adrézó làfa lò'wa nda ni nda, tsàle lókyá dré dra kisúzóá dhi 'á. ⁹ Di kòkisú dre dhi, a ni áyi arúpi ki azí áyi bhàzǐ fbe, tàzoá àyi dré dhi: «Mà kòlenzé tùmání àmi fbe wà! Àngyá ko, má kisú làfa lò'wa mána avìlepi ni dre.» ¹⁰ Má adré tàá àmi dré dhi: Kókpà kòdhi tǐni, arí adré gàle ángéló Gìká àdhyà í kòfalé bǐ, tàkonzì líyí àlo áyi togó ladzálépi dhi ni tà sè.»

Pídhígó mváagó avìlepi dhi ni tà dri dhi

¹¹ Yésu gò pídhígó kònìdhi ni pi, tàzoá dhi: «Agó àlo dhi tá ànziàgo fbe rì. ¹² Gò mvá tùgu ró dhi dré tàzoá áyi atá dré dhi: «Tátá, mí afè má dré ngá má dré kitswálé kisúlé ámi tàyiilé ro dhi í.» Di akódhi ni atá dré tàyiilé nda ni lanzízó àyi dré kàyo ni be.

¹³ Gí ko, mvá tùgu nda dré áyi ngá tíí nda ki lagízó, làfa ni ni dòzo lizo ába làwú làvo na. Kònàle dhi, dré ngàzo tatsílé tà swà 'obe, làfa ína ni kizázó.

¹⁴ Kòkizá ngá nda akílé tíí dre dhi, kàrábhò dré dhèzo bvò nda na gò, ngá dré kitswálé nyàle dhi dré véle adrézó yókódhó. ¹⁵ Di dré ngàzo lile àzì lizì 'òle bhàmvá àlo bvò nda lé dhi véna. Gò bhàmvá nda dré akódhi ni mùzo lile áyi amvú na adrélé áyi tǐgá ki líkí. ¹⁶ Mvá tùgu nda tá lovó fbe tò mányàngá tǐgá nda í dré tá adrélé nyàle dhi ki adózó nyàle. Di, à fè tá drá ngá àlo dré kitswálé nyàle

dhi ko.

¹⁷ Tà nda kòfì akódhi rú dre dhi, dré ngàzo kisúá í léna dhi: «Áma atá ni àzibhá ángopí dhi i mányàngá íbe bí gò, má dré mána adrézó dràle tàbirí dré dhi?» ¹⁸ Má ni nga nzìle áma atá bhàna gò, tàá drá dhi: Tátá, má 'o tàkonzì Gìká rú, ìndì mí rú.

¹⁹ Kitswá véle mí dré gòzo adrélé áma zi ámi mvá ro dhi ko. Mí kòdo véle ma ngóro ámi àzibhá ki àlo tìni.» ²⁰ Gò dré ngàzo láti do nzìzo áyi atá bhàna.

Dré rè dhu adrérà'a vwàvwà ro bhà rúsè dhi 'á dhi, atá ni dré akódhi ni nòzo, kizà dòzo áyi togó na akódhi ni tà sè gò, ràzo dhèle agá akódhi ni kamú. ²¹ Gò mvá tùgu nda dré tàzoá drá dhi: «Tátá, má 'o tàkonzì Gìká rú, ìndì mí rú. Kitswá véle mí dré gòzo adrélé áma zi ámi mvá ro dhi ko.» ²² Di, atá ni dré ína tàzoá áyi màràbà i dré dhi: «Mì adó kánzò avélépi lavúlé dhi asolé akódhi rú mbèlè. Mì adó trónjó asolé drígá, kámókà ki adózó kpà tosólé pá. ²³ Mì asé tí ngbòlò dò ro dhi lile, mà kònyaró gwányá lenzézó lavúlé. ²⁴ Tàko ko, áma mvá kònìdhi drà tá ína dràdrà gò, dré gòzo adrílé! Avì tá ína avìavì gò, má dré gòzo kisúá!» Di ì dré kìdhózó adrélé gwányá 'o.

²⁵ Lókyá nda sè dhi, agó nda ni mvá kàyo tá amvú na. Dré tá adrérà'a anzílé atsálé ànyi bhà làga dhi 'á dhi, dré làrì yìzo longó íbe. ²⁶ Di dré màràbà ki àlo azízó gò, lizízóá tíá ngalè kònàle àdho tà 'i ya dhi. ²⁷ Màràbà nda dré logózóá drá dhi: «Ámi adrúpi anzí nì gò, ámi atá dré tí ngbòlò dò ro dhi ni 'òzo lile, dré gòle akódhi ni kisú líná dhi sè.» ²⁸ Di mvá kàyo nda ni togó dré ngàzo aswálé gò, dré ína fìma dzó na dhi ni gàzo rè. Atá ni kòyi tà nda dre dhi, dré apfòzo akódhi ni ti lizí, kòfìró be dhi bvó. ²⁹ Di, mvá kàyo nda dré ína logózóá áyi atá dré dhi: «Mí nò rè ká! Kóná bí, má 'o àzì mí dré ámi màràbà tìni, ámi tòlí ki àlo ño àko ró. Di, mí afè ndìndì má dré ndrì mvá àlo dhi, mà kònyaró lenzézó túmání áma arúpi íbe dhi ko. ³⁰ Di, ámi mváagó ámi ngá títí dhi ki kizálépi akílé tòkó zàràbhù ki tà dri kòdhi kànzí dre dhi, mí dré mína tí ngbòlò dò ro dhi ni 'òzo lile drá!» ³¹ Atá ni gò tàá drá dhi: «Áma mvá, àma ngbú túmání mí be. Ngá títí mána i, mína 'i. ³² Di, adré tá leá dhi, mà kò'o gwányá lenzézó. Àngyá ko, ámi adrúpi kòdhi drà tá ína dràdrà gò, dré gòzo adrílé! Avì tá ína avìavì gò, mà dré gòzo kisúá!»»

Pídhígó dhya ngá líkílépi tògyá sè dhi ni tà dri dhi

¹ Gò Yésu dré pídhígó kònìdhi ni pìzo áyi lebèbhá i dré, tàzoá dhi: «Ngá líyí àlo dhi bhà tá dhya àlo adrélé áyi ngá ki líkí. Gò à dré akódhi nda ni asíkìzo ngá líyí nda véna, tàzoá dhi: «Akódhi adrélé ámi ngá ki kizá.» ² Di ngá líyí nda dré akódhi ni azízó, lizízóá tíá dhi: «Tà má dré adrélé yile ámi tà dri kòdhi, àdho tà 'i? Mí tà rè má dré, mí 'o àzì bhàle mí drígá dhi ngíni ya dhi ká! Àngyá ko, mí kitswá véle adrélé áma ngá líkílépi ró ko.»

³ Di ngá líkílépi nda dré ngàzo kisùá í léna dhi: «Má ni 'òá ngíni? Tàko ko, áma mírì adrélé 'òle àzì kòndi ni tingá má drígàsè. Áma rìnyí kitswá ína má dré amvú 'àzo dhi ko. Ngá zizì ni tá kpà adrélé má dri kanyò ro. ⁴ Má nì tà má dré dra 'òle dhi be, à kònì dra àzì kòndi ni tingá má drígàsè dhi, móndí ì kòka'iró ma dòle àyi véna dóro.» ⁵ Di dré ngàzo móndyá áyi mírì ni màri íbe àyi rú dhi ki azì àlo àlo tíí. Gò dré lizízóá dhya drìdrì dhi tí dhi: «Áma mírì ni màri mí rú dhi ángopí?» ⁶ Akódhi nda logó dhi: «Dò òlívè àdhya tsímangóro nyadhi-nzi.» Di ngá líkílépi nda tà drá dhi: «Mí adó ámi wárágà, lírízó mbèlè tisìá dhi: nyadhi-rì-drì-mudrí.» ⁷ Gò dré lizízóá àzya ni tí dhi: «Mí, áma mírì ni màri mí rú dhi ángopí?» Akódhi logó dhi: «Ngánò sákì nyadhi-nzi.» Di ngá líkílépi nda tà drá dhi: «Mí adó ámi wárágà tisìzoá dhi: nyadhi-su.»

⁸ Àmvolásà, mírì nda kòyi tà áyi ngá líkílépi gyägya ko nda dré 'òle dhi dre dhi, dré akódhi ni tà bhàzo kuru, dré tá tà 'òle tògyá sè dhi sè. Tàko ko, móndyá bvò kòndi àdhya ì adrélé àyikya tà 'o tògyá sè àyi kòfalésè, móndyá ngádra àdhya kya ki lavú.

⁹ Má adrélé di tàá àmi dré dhi: Mí kàdré móndí ki 'o adrélé àmi ki arúpi i ró làfa bvò kòndi àdhya sè, kitswálé làfa nda kònì dra akí dhi, à kòka'iró àmi file bhà dra adrébhá kóná vèsè kólyá dhi ì 'àsè be dhi bvò.

¹⁰ Dhya ángùdhi kitswálépi adrélé ka'ile tà tsà sè dhi, a ni kókpà kitswá adrélé ka'ile tà kàdrì sè. Di, dhya adrélépi tà 'o gyägya tà tsà sè ko dhi, a kitswá kókpà tà

'o gyägya tà kàdrì sè ko. ¹¹ Dì mì kòkìtswá adrélé ka'ile ngá bvò kòndi àdhya sè ko dhi, àdhi ni àmi ki ka'i, ngá tàndi bhù àdhya ki tayízó àmi drígá dhi nì? ¹² Mì kòkìtswá kpà adrélé ka'ile ngá móndí àzya àdhya sè ko dhi, àdhi ni ngá fe àmi dré adrélé àmikya ró dhi nì?

¹³ Màràbà àlo dhi kitswá mírì rì dhi ki tà 'o lókyá àlo sè bwà ko. Tàko ko, kàdré 'òá kònìni dhi, a ni àlo ni ni ga, adrézó àzya ni ni le. Kó ngalè, a ni tro àlo ni rú, adrézó àzya ni ni ayízè. Dì mì kitswá adrélé Gìká ni tà 'o, adrézó kpà làfa ni tà 'o àyi ki màràbà tíni lókyá àlo sè bwà ko.»

¹⁴ Fàrisáyò adrèbhá tá làfa le tò dhi ì kòyi tà nda ì títi dre dhi, ì dré dhèzo adrélé Yésu ni gu. ¹⁵ Dì akódhi dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré àmikya àmi ki bha gyägya móndí ì kandrà dhi àmi. Dì, Gìká ni ína àmi ki togó be. Àngyá ko, tà móndí ì dré adrélé bhàle kuru àyi kòfalé dhi, tà gàle gágà dhi 'i Gìká mìlésè.»

Tà àzya Yésu dré tadhálé dhi ì

(À kònò kpà Màtáyò 11:12-13; 5:31-32; Márokò 10:11-12)

¹⁶ «À longó tá tà tisìle Mósè ni tátírítrí kúlí na ìndì pròfètà ki búkù ì 'àsè dhi ì, tsàle Yòwànì Bàtìsimò fèlepi ni lókyá 'á. Dì kìdhólé lókyá nda sè dhi, à adré Rúbí Tanì Gìká ni Òpì àdhya ni longó kòdhya gò, móndyá títi dhi ì dré adrézó àyi ki rìnyí fe fìzo lána. ¹⁷ Dì, tágba dré adrézó kònìni dhi, bhù ì bvò be dhi ki kitswá akílé mbèlè lavúlé tà mvá tsà tisìle tátírítrí kúlí nda léna dhi rúsè.

¹⁸ Dhya ángùdhi àyi tòkó ni tingálépi gò gòzo tòkó àzya adó mòle dhi, adré ína múná tà 'o. Kòdhi íbe dhi, dhya ángùdhi tòkó tingálé dre dhi ni adólépi mòle dhi, adré kpà múná tà 'o.»

Pídhígó ngá líyí ì Làzàrò be dhi ki tà dri dhi

¹⁹ Yésu gò tàá dhi: «Agó àlo ngá líyí ro dhi tá be. Adré tá kítá aveave làgí kyàkyà dhi ki asó í rú, adrézó ngá dóro nya, adrézó kpà lenzélé kítú àlo àlo títi ì sè. ²⁰ Dì, akódhi nda ni bhà'álé tí dhi, à la tá agó àlo lemerè ro rú be Làzàrò, adrélépi làzì íbe bí í rú dhi. ²¹ Akódhi nda tá lovó íbe tò kitswázó ngá kórònyá adrèbhá tá ledhélé ngá líyí nda ni mísá drìlésè dhi ki nya ká. Dì, kitswá tá ína

bwà ko. Kòkí ì adré tá ndìndì alìle akódhì nì làzì kì mì lembé.

²² Kùdù ro dhi, agó lemerè ro nda dré dràzo gò, ángéló ì dré akódhì nì dòzo lizo bhàà ànyì Àbàràrà mà làga. Ngá líyí nda dré kókpa dràzo gò, sìzoá. ²³ Akódhì kòkísú ì adrèrà'a rúbhá aswálé dràbhá kì àrà na dre dhi, dré mì tìngázó Àbàràrà kì no làwú làvo na, túmánì Làzàrò ànyì làgá dhi be. ²⁴ Dì dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Tátá Àbàràrà, mí bhà áma kizà wà! Mí amù Làzàrò áyì drígámbílí so yí na, tìle áma làdra dri. Àngyá ko, áma rúbhá adré aswálé àtsí kònìdhi 'á tò.»

²⁵ Dì, Àbàràrà logó drá dhi: «Áma mvá, mí kisù rè ngá dóro títi mí dré tá kisúlé mí dré adrèrà'a lídrì be dhi 'á dhi ì ká. Dì, Làzàrò kisú tá ngbà 'í tà kònzi dhi ì kòdhya. Nyànomvá dhi, à adré dì akódhì nì togó tindrì kònwa. Dì, ámi rúbhá adré ína aswálé. ²⁶ Kòdhi íbe dhi, à bhà yábhù andre àma kì kòfalé 'á àmi íbe dre. Ásà dhi, dhya adrélépi là lavulé àmi véna dhi kitswá lavulé bwà ko. À kitswá kpà azyálé kònalésè àma véle dhi bwà ko.»

²⁷ Dì ngá líyí nda tà dhi: «Tátá, kàdré kònìni dhi, má adré ámi ti lizí, mí kòmùró Làzàrò lile áma atá nì dzó na, ²⁸ kòlongóro tà áma adrúpi nzi dhi ì dri, ì kàlìró kpà àrà rúbháaswa àdhya kònìdhi lé ko.» ²⁹ Àbàràrà logó drá dhi: «Áyì tà Mósè ì dré tisìle pròfétà íbe dhi íbe. Í kòyi tà nda ì kòdhya.» ³⁰ Dì, ngá líyí nda tà dhi: «Kóko, Tátá Àbàràrà! Dì, dhya àlo ngàlepi dràdrà 'ásè dhi kòlì ína àyì véna dhi, ì nì àyì kì togó ladzá.» ³¹ Dì, Àbàràrà tà drá dhi: «Í kòyi Mósè nì kúlí pròfétà kya íbe dhi ì ko dhi, tágba dhya àlo kònga dràdrà lésè yà dhi, ì kitswá kpà dhya nda nì kúlí yi ka'izoá bwà ko.»»

17

Tàkònzì ì tàkònzì trìma be dhi

(À kònò kpà Mátáyò 18:6-7, 21-22; Márokò 9:42)

¹ Yésu gò tàà áyì lebèbhá ì dré dhi: «Tà bàti ró dhi, tà kitswábhá móndí kì 'o ledhélé tàkònzì na dhi kì dra atsá. Dì, kizà nì adré kàdrì dhya ángùdhi adrélépi tà nda kì àndu bha dhi dré! ² Akódhì nda kàdré ndìndì ànzimvá kòni kì àlo 'o dhèle tàkònzì na dhi, dóro nì tá kírà kàdrì 'ìle akódhì kembé gò, akódhì nì bhèzo dràle

yǎandre na dhi. ³ Dì mì kàdré àmi kǐ líkí be!

Ámi adrúpi kǐ àlo kò'o tàkonzì mí rú dhi, mí kòtadhá akódhi nì tàkonzì nda drá. Akódhi kòladzá áyi togó tà nda sè dhi, mí kòtrì akódhi nì tàkonzì. ⁴ Gba kò'o tàkonzì mí rú vésè be nzi-drì-rì kítú àlo sè gò, dré adrézó agòle mí véle vésè àlo àlo tíí nda ì sè adrélé tàá dhi <Má ladzá áma togó dre> dhi, mí kòtrì akódhi nì tàkonzì nda ì tíí.»

Tà ka'ika'ì nì tà

⁵ Àpóstolò ì tà Mírì Yésu dré dhi: «Mí kòtìmbà àma kǐ tà ka'ika'ì wà.» ⁶ Dì Mírì logó dhi: «Mì kàdré tà ka'ika'ì ìbe tsàmvá ngóro mùtádì lò'wa tǐnì dhi, mì nì kitswá tàá fa kàdrè kònìdhi dré dhi <Mí ngi mi lizo ámi bhe tǐle yǎandre na> gò, fa nda dré àmi kǐ kúlí ka'izo 'òle.»

Tà kitswálépi màrábà dóro dhi dré 'òle dhi

⁷ «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré màrábà adrélépi amvú 'a yà, kó ngalè adrélépi kábilígyà líkí yà dhi ìbe gò, akódhi nda dré agòzo amvú lésè dhi, dhya nda adrè tàá drá ngíni? Adré tsì tàá drá dhi: <Mí aǎ mbèlè lírǐlé ngá nya>? ⁸ Kóko! Dì, adrè be ìna tàá dhi: <Mí ladhí ngá má dré kitswálé nyàle. Mí topfó ámi kítá, ngá bhàzo má dré nyàle ìndì má dré mvùle 'íká, gò mí kògòro mína nì nya, ìndì mína nì mvu ndò.» ⁹ Bvóá dhi, mírì nda adrè tsì àwoyà ta màrábà nda dré, dré tà tàle í dré dhi kǐ 'òle dhi sè 'í? Kóko! ¹⁰ Dì tà nda kòdhi kókpa kònìni àmi dré. Mì kò'o tà tíí tàle àmi dré dhi ì dre dhi, mì kàdré tàá dhi: <Àma màrábà tàko dhi 'ì. Mà 'o ngbà 'í tà kitswábhá mà dré 'òle dhi ì kòdhya.»»

Yésu tidrí móndí mudrí kàrí dré rùle dhi ì

¹¹ Yésu dré tá adrèrà'a lǐle Yèrúsalmà na dhi 'á dhi, adrè tá lavúlé bvò Gàliláyà àdhya kǐ bvò Sàmàríyà àdhya be dhi 'ásè. ¹² Dré tá adrèrà'a fǐle bhà àlo na dhi 'á dhi, móndí mudrí kàrí dré rùle dhi ì dré alizo kitswálé ru kisú ába. Àyi nda ì dré àyi kǐ kíkízó vwàvwà ro tsà gò, ¹³ kúlí loyó tàzoá dhi: «Yésu, Mírì, mí bhà àma kǐ kizà wà!» ¹⁴ Yésu kònò àyi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Mì lǐ àmi kǐ rúbhá kǐ tadhá kòwánà ì dré.» Dì ì dré adrèrà'a lǐle dhi 'á dhi, ì dré adrízó.

¹⁵ Di àyi ki àlo kònò í adrí dre dhi dre dhi, dré agòzo Giká ni rú bhabè kùle kúlí 'u'ù sè. ¹⁶ Dré adhézo Yésu pá, áyi mì bha kìní mi gò, àwoyà tàzo drá tà dré tá 'òle í dré nda ni tà sè. Di akódhi nda tá ína Sàmàríyà agó 'í. ¹⁷ Gò Yésu dré lizízóá mómódí í làga dhi í tí dhi: «Àyi adríbhá kòdhi í tá tsì mudrí ko? Di àruka ni nzi-drì-su nda í ángwà? ¹⁸ Dhya àlo àyi kòfalé agòlepi Giká ni rú bha kùle dhi yókódhó, ngbà 'í agó sùrú twá ro kònìdhi 'í?» ¹⁹ Gò dré tàzoá agó nda dré dhi: «Mí nga lile. Ámi tà ka'ika'ì tídrí mi dre.»

Giká ni Òpì ni atsama

(À kònò kpà Mátáyò 24:23-28, 37-41)

²⁰ Kítú àlo dhi, Fàrisáyò ì lizí tá Yésu tí dhi: «Giká ni Òpì ni atsá ángutú?» Di Yésu logó àyi dré dhi: «Giká ni Òpì adré ína alìle ngóro mómódí ì dré adréle ngá letè nòle dhi t́ni ko. ²¹ À kitswá kpà tàá dhi «Mì nò ká, Giká ni Òpì kònwa!» yà, kó ngalè «Giká ni Òpì kònàle!» yà dhi ko. Tàko ko, Giká ni Òpì àmi kòfalé be.»^y

²² Dré gòzo tàá àyi lebèbhá í dré dhi: «Lókyá adrélepi alìle dhi sè dhi, mì ni adré lovó fbe tò kitswázó ndìndì Mómódí ni Mvá ni kítú ki àlo no. Di, mì kitswá àmikya nòá ko. ²³ Mómódí ki tàá àmi dré dhi «Mì nò ká, akódhi kònàle!» yà, kó ngalè «Akódhi kònwa!» yà dhi. Di, mì lì àmikya ràle àyi vésè ko. ²⁴ Tàko ko, kítú Mómódí ni Mvá dré dra agòzo dhi tú dhi, a ni agò ngóro bhù dré adréle lagulé ngá kazá bhù mibhalé ni bvó àlo lésè tsàle bvó ni àzya na dhi t́ni. ²⁵ Di, adré lèá dhi, akódhi kònwa rè zyà kizà lavúlé, ìndì mómódí ándrò kòni ì kògà rè zyà akódhi.

²⁶ Lókyá Mómódí ni Mvá dré adrerà'a 'òle agòle dhi 'á dhi, tà ki adré ngóro Nówè ni lókyá 'á dhi t́ni. ²⁷ Mómódí ì adré tá àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó ru mo, adrézó àyi ki ànzi ki fe mòle, tsàle kítú Nówè dré firà'a bwátù kàdrì na dhi 'á. Gò yí liti andre dré atsázó ngbõ ró àyi ki tufú todràle tíí.

²⁸ Tà nda ki adré kpà ngóro Lótò ni lókyá 'á dhi t́ni. Mómódí ì adré tá àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó ngá gi, adrézó ngá lagí, adrézó ngá kidhí, adrézó

^y17:21 À kitswá kpà kúlí tsìle Gíríkì ti sè kòni ki ladzá kònìni: «Giká ni Òpì àmi léna be.»

kpà dzó si. ²⁹ Di, kítú Lótò dré apfòzo Sòdómà lésè dhi sè dhi, àtsí i bàrúti fbe dhi ì dré adàzo ngbõ ró bhù lésè àyi ki tupfú todràle tíí. ³⁰ Tà nda kòdhi ki adrè kókpà kònini kítú Mòndí ni Mv́a dré dra apfòzo dhi tú.

³¹ Kítú nda sè dhi, lè dhya dra adrélépi áyi dzó drina dhi kàsí file dzó na, áyi ngá ki do lapázó ába dhi ko. Kókpà kòdhi tíni, dhya dra adrélépi amvú na dhi kògò nzìle í bhàna ko. ³² Mí kisù rè tà atsálépi Lótò ni tòkó rú dhi ká! ³³ Dhya ángùdhi adrélépi áyi tàndi ni lídrì le líkílé dhi, a ni áyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya ángùdhi adrélépi ína áyi lídrì fe dhi, a ni áyi lídrì nda ni líkí.

³⁴ Má adrè tàà àmi dré dhi: Ngátsi nda sè dhi, mòndí rì dhi ki adrè ayílé lánɡá àlo dri. À ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí. ³⁵ Tòkó rì dhi ki adrè ngá 'i tùmání. À ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.» [^{36 w}] ³⁷ Yésu ni lebèbhá ì gò lizíá dhi: «Mírì, tà nda ki ru 'o ángolé?» Di Yésu logó àyi dré dhi: «Àrà ángùdhi àbvò dré adrézó lána dhi drìle dhi, àrí àgáàga dhi ki kókpà ru kimó kitswálé àbvò nda ni te.»

18

Pídhígó tàytòkó i tàbvó tàlepi be dhi ki tà dri dhi

¹ Gò Yésu dré pídhígó kònidhi ni pìzo, tadházóá áyi lebèbhá i dré dhi, lè ì kàdré tà zi Giká tí landè àko ró ngíni ya dhi. ² Tà dhi: «Tàbvó tàlepi àlo dhi tá bhàandre àlo dhi na. Adré tá ína Giká ni ro ko, adrézó kpà mòndí ki tà kisù ko. ³ Di tàytòkó àlo bhàandre nda 'á dhi adrè tá ína alìle akódhi vélé rä, adrélé tàà dhi: «Mí lanzí rè tà àma kòfalé áma kàribhá be dhi ni bvó, tà gyägya 'òzo má dré dhi ká!»

⁴ Lókyá be vwàvwà ro dhi, tàbvó tàlepi nda adrè tá tà nda ni ga rè. Di, kùdù ro dhi, dré ína kisùzoá í léna dhi: «Gba má dré adrézó Giká ni ro ko yà, adrézó kpà mòndí ki tà kisù ko yà dhi, ⁵ má ni tà gyägya 'o tàytòkó kòdhi dré, dré adrélé áma lagù tò dhi sè. Tàko ko, má kò'o kònini ko dhi, akódhi ni ngbú adrélé alìle áma

^w17:36 Wáràgà Giká ni Kúlí tisìzo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Àgo rì dhi ki adrè amvú na. À ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.]

drì kizá.»»

⁶ Di Mírì gò tàá dhi: «Mi yi rè tà tàbvó tàlepi gyägya ko nda dré tàle dhi ká. ⁷ Di Giká kitswá tsì tà gyägya 'o mónnyá í dré zìle gò ì dré adrézó liyílé í rú kítú vésè ìndì ngátsi vésè dhi ì dré ko? A ni tsì lókyá tigí àyi ki ledézó? ⁸ Má adré tàá àmi dré dhi: A ni tà gyägya 'o àyi dré mbèlè. Di, lókyá Mónde ni Mvá dré dra agòzo dhi tú dhi, a ni tsì mónnyá adrèbhá àyi ka'ì bàti dhi ki kisú bvò dri dhi 'í?»

Pídhígó Fàrisáyò ì mèdáyì lagílépi be dhi ki tà dri dhi

⁹ Gò Yésu dré pídhígó kòndhi ni pìzo mónnyá adrèbhá tá àyi ki no gyägya gò, adrézó mónnyá àruka títi dhi ki ayízè dhi ì dré. ¹⁰ Tà dhi: «Àgo rì dhi ì mbà tá tépelò na kitswálé tà ta Giká be. Àlo ni tá Fàrisáyò 'i. Àzya ni tá mèdáyì lagílépi 'i. ¹¹ Di Fàrisáyò nda totó tá ì adrélé tà ta Giká be í léna kònni: «Á! Giká, má adré àwoyà ta mí dré, má dré adrélé mónnyá àruka títi dhi ì tìni ko dhi sè. Àyi nda ì ngá lovó bhabhá 'i, tà kònzì 'obhá 'i, ìndì múná tà 'obhá 'i. Má adré kpà àwoyà ta mí dré, má dré adrélé mèdáyì lagílépi kòdhi tìni ko dhi sè. ¹² Má adré mána tàbirí mvo, adrézó tà zi mí tí vésè be rì pòsò àlo sè. Má adré kpà ngá títi má dré adrélé kisúlé, lanzílé 'a be mudrí dhi ki àlo fe mí dré.»

¹³ Di, mèdáyì lagílépi nda totó tá ína ì lárá ro, adrélé ndìndì àyi mì le tingálé kurú na bhù na ko. Adré tá àyi agá di kizà dré, adrézó tàá dhi: «Á! Giká, ma tàkonzì líyí 'i. Mí bhà áma kizà wà!»

¹⁴ Má adré tàá àmi dré dhi: Mèdáyì lagílépi nda gò ína nzìle í bhàna móndí Giká dré bhàle gyägya dhi ró dhi nì. Di, Fàrisáyò nda nzi ína kònni ko. Tàko ko, Giká ni dhya ángùdhi adrélépi àyi tà bha kuru dhi ni tà tirí kìní mi. Di, a ni dhya adrélépi àyi tà bha kìní mi dhi ni tà tingá kuru.»

Yésu zi tà tani Giká tí ànzimvá ì dri

(À kònò kpà Mátáyò 19:13-15; Márokò 10:13-16)

¹⁵ Àmvolàsà dhi, móndí ì adré tá àyi ki ànzimvá ki adó alizo àyi íbe Yésu vélé, kòtabèrò àyi, tà tani zìzo Giká tí àyi dri be dhi bvó. Akódhi ni lebèbhá ì kònò tà nda dre dhi, ì dré dhèzo adrélé lawàle mónnyá nda ì dri tà nda sè. ¹⁶ Di, Yésu dré

ína ànzimvá nda ki azizó í véle gò, tàzoá áyi lebèbhá i dré dhi: «Mí tayí ànzimvá kòni i alìle má véle. Mí logá àyi ko. Àngyá ko, Gìká ni Òpì mónnyá adrèbhá àyi nda i tíni dhi i dré. ¹⁷ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélèpi Gìká ni Òpì ka'ì ànzimvá kya tíni ko dhi, kitswá tàdzí file lána ko.»

Yésu i agó àlo ngá líyí ro dhi be dhi

(À kònò kpà Mátáyò 19:16-30; Márokò 10:17-31)

¹⁸ Àmvolàsà dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì ki àlo dré alìzo Yésu véle akódhi ni lizí, tàzoá dhi: «Dhya dóro adrélèpi tà tadhá ni, lè má kò'o àdho tà kòdhya kitswázó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi?» ¹⁹ Yésu logó drá dhi: «Mí adrè áma zi dhya dóro dhi ró àdho tà sè? Dhya adrélèpi dóro dhi yókódhó, ngbà 'í Gìká 'i kalóma. ²⁰ Mí ni tà tátírí kúlí dré adrélè tàle à kò'o dhi i be: «Lè mí kò'o múná tà ko. Mí kòpfu móndí dràle ko. Mí kòkugù ngá ko. Mí kòtà tà móndí rú kinzò sè ko. Mí kàdré ámi atá ni lindrì bha ámi andre be.» ²¹ Dì agó nda tà drá dhi: «Má líkí tòlí nda kòdhi i títi, kídhólé má dré tá adrérà'a kàdhúra ro dhi 'á.»

²² Yésu kòyi tà nda dre dhi, dré tàzoá drá dhi: «Tayí rè dhu mí dré tà àlo kòdhya: Mí lí ámi ngá títi dhi ki lagí, làfa ni ni lanzizó lemerèbhá i dré gò, mí kàdréro ngá làgí be kàdrì dhi íbe bhù na. Dì mí alì adrélè áma lebè.» ²³ Agó nda kòyi tà nda dre dhi, kizà dré akódhi ni 'òzo lavúlé, dré tá adrélè ngá íbe zyandre ró dhi sè.

²⁴ Yésu kònò akódhi tá kizà ro dhi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Ngábhá ki fíma Gìká ni Òpì na dhi kòkóròko! ²⁵ Ngá líyí ni fíma Gìká ni Òpì na dhi ína kòkóròko lavúlé, kàmílò ni fíma lavúlé sèndàni ni bhálé 'ásè dhi rúsè!»^x ²⁶ Gò mónnyá kúlí nda ki yibhá dhi i dré lizizóá dhi: «Kàdré kònìni dhi, àdhi ni di kitswá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú nì?» ²⁷ Yésu logó dhi: «Tà kitswálé 'òle bwà ko móndí i mìlèsè dhi, tà Gìká dré kitswálé 'òle nì dhi 'i.»

²⁸ Gò Péteró dré tàzoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mà tayí àma ki ngá títi dhi i adrézó ámi lebè.» ²⁹ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi áyi dzó 'i yà, áyi tòkó 'i yà, áyi adrúpi i 'i yà, áyi tibhá i 'i yà, kó ngalè

^x18:25 «Kàmílò» kònìdhi, kà'wá kàdrì dònjí tíni dhi 'i.

áyi ànzi ì 'i yà dhi kɪ tayílépi Giká ni Òpè ni tà sè dhi, ³⁰ a ni ngá nda kɪ vúdrì kisú tsàle vèsè be bí lókyá kònìdhi sè. Kòdhi fbe dhi, a ni kókpà lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú lókyá adrélépi alìle dhi sè.»

Yésu gò tódhyá áyi dràma ni tà longó, áyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be

(À kònò kpà Mátáyò 20:17-19; Márokò 10:32-34)

³¹ Àmvolásà dhi, Yésu dré áyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi kɪ drìzo gàrà dri gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì yi rè ká! Mà adré mbàle Yèrúsalémà na. Kònàle dhi, tà tíí pròfétà ì dré tisìle Mónde ní Mv́a ní tà dri dhi kɪ ru 'o. ³² À ní akódhi ní lefè págánò ì drígá. Áyi nda ì dré akódhi ní gùzo, lodházóá, túsú lufúzó miá, ³³ tswàzoá gò, pfùzoá dràle. Dì kítú ní na sè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè.»

³⁴ Dì, tà Yésu dré tàle nda kɪ àlo fí tá ína àyi drìna ko. Tà nda kɪ àndu zù tá ì zùzù àyi dré. Dì ì nì ngalè Yésu adré tá àdho tà ta ya dhi ko.

Yésu tidrí agó àlo mì be kùdúkùdu ró dhi

(À kònò kpà Mátáyò 20:29-34; Márokò 10:46-52)

³⁵ Yésu dré tá adrérà'a tsàle ànyi Yèrìkò làga dhi 'á dhi, agó àlo mì kùdúkùdu ró dhi lírì tá láti làga adrélé ngá zi móndí ì tí. ³⁶ Akódhi nda kòyi móndí zyandre ì adrérà'a lavúlé dre dhi, dré lizízóá ngalè tà nda àdho tà 'i ya dhi. ³⁷ Gò logózóá drá dhi: «Yésu Nàzàrétà lésè dhi adré lavúlé nì.» ³⁸ Kòyi tà nda dre dhi, dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Yésu, Dàwídì ní Mv́a, mí bhà áma kizà wà!» ³⁹ Móndeýá adrébhá lavúlé drìdrì dhi ì dré adrézó tetrélé akódhi dri, kòtayíró kúlí adrézó kíri. Dì, dré gòzo véle adrélé kúlí loyó wáláká ní ní lavú: «Dàwídì ní Mv́a, mí bhà áma kizà wà!»

⁴⁰ Gò Yésu dré áyi kikízó tàá dhi, à kàdrì agó nda alìzo ába í véle. Akódhi nda kàtsá ànyi dre dhi, Yésu dré lizízóá tíá dhi: ⁴¹ «Mí adré làá má kò'o mí dré àdho tà kòdhya?» Akódhi logó dhi: «Mírì, má lè ngá nòle!» ⁴² Dì Yésu tà drá dhi: «Mí kònò ngá. Ámi tà ka'ika'lì tidrí mì dre.» ⁴³ Gbã kòdhwa, akódhi dré kidhózó adrélé ngá no. Gò dré ngàzo adrélé Yésu ní lebè adrézó Giká ní rú bha kùle. Móndeýá tíí dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré kpà adrézó Giká ní rú bha kùle.

Yésu i Zàkáyò be dhi

¹ Yésu dré fizo Yèrikò na gò adrélé lavúlé bhàandre nda 'ásè. ² Di agó àlo rú be Zàkáyò, adrélépi mèdáyì lagfhá ki kàdrì ro ìndì ngá líyí ro dhi tá kpà bhàandre nda na be. ³ Akódhi nda adré tá lèá nòle ngalè Yésu àdhi 'i ya dhi. Di, mómí zyandre dhi ki tà sè dhi, kitswá tá ína nòá bwà ko, dré tá mbàle tàli dhi sè. ⁴ Gò dré ràzo drìdrì mbàle fa rú be sikhómòrò dhi drìna, kitswálé Yésu ni no dhi bvó. Tàko ko, akódhi nda adré tá 'òle lavúlé láti nda 'ásè. ⁵ Yésu kàtsá àrà nda 'á dre dhi, dré mì tingázó Zàkáyò ni no gò, tàzoá drá dhi: «Zàkáyò, mí así mbèlè. Àngyá ko, adré lèá dhi, má kàyí àndrò mí bhàna.» ⁶ Di Zàkáyò dré asízó mbèlè gò, dré Yésu ni ka'izo dòle í bhàna arí sè.

⁷ Mómíyá tíí tà nda ni nobhá dhi ì adré tá Yésu ni ndrì, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi lè ína fìle ayilé tàkonzì líyí ni dzó na!» ⁸ Di, Zàkáyò dré ngàzo áyi totó Mírì kandrà tàá drá dhi: «Mírì, mí nò rè ká! Má ni áma ngá tíí lanzílé 'a be rì dhi ki àlo fe lemerèbhá i dré. Kòdhi fbe dhi, má kòkàrí mómí ni làfa túrúpú sè dhi, má ni làfa nda ni logó drá, àzya ni ni bhàzo drìá vèsè be na.» ⁹ Di Yésu tà drá dhi: «Ándrò, tà tídrízó dhi afí dzó kònìdhi lé dre. Tàko ko, dhya kònìdhi kókpà Àbàràrà ni ànzi ki àlo 'i. ¹⁰ Àngyá ko, Mómí ni Mvá alì kitswálé mómíyá avìbhá dhi ki nda, àyi ki tídrízó dhi bvó.»

Pídhígó màràbà mudrí dhi ki tà dri dhi

(À kònò kpà Mátáyò 25:14-30)

¹¹ Mómíyá zyandre nda ì dré tá adrérà'a Yésu ni yi dhi 'á dhi, dré gòzo pídhígó àlo dhi ni pí àyi dré. Tàko ko, akódhi tá ànyi Yèrúsalmà làga, ìndì ì adré tá àyikya kisùá dhi, Giká ni Òpì ni atsá gbă lókyá nda sè. ¹² Di tà àyi dré dhi: «Agó àlo ópí ki sùrú lésè dhi adré tá 'òle lile bvò vwàvwà ro dhi na, à kòbhàró i adrélé ópí ro gò, í kàgòró adrélé áyi òpì nya be dhi bvó. ¹³ Di dré áyi màràbà mudrí dhi ki azízó, làfa lò'wa mudrí dhi ki lanzízó àlo àlo àyi drígàsè gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì kàdré àzì 'o làfa kònìdhi sè adrézó tìmbàá, tsàle lókyá má dré dra agòzo dhi

'á.⟩^y

¹⁴ Di, mónyá akódhi ni bvò nda lé dhi ì adré tá àyikya togó kònzi bha akódhi rú. Gò ì dré móndí mùzo lile akódhi vésè tàà dhi: «Mà adré làá dhi, dhya kòdhi kònya òpì àma dri dhi ko.»

¹⁵ Di, tágba kònini dhi, à dré akódhi ni bhàzo ópí ro gò, dré agòzo. Dré màràbà mudrí í dré tá làfa tayízó àyi drígá nda ki azízó gò, àyi ki lizízó nizoá ngalè ì timbà tá àyi làfa ni drì ángopí ya dhi. ¹⁶ Dhya drìdrì dhi kàtsá dre dhi, dré tàzoá dhi: «Mírì, má 'o àzì làfa lò'wa mína sè gò, làfa lò'wa mudrí àruka ki kisúzó bhàle dríá.» ¹⁷ Di ópí nda tà drá dhi: «Áma màràbà dóro ni, mí 'o dóro! Mí dré kitswálé má dré ka'ile tà mvá tsà sè dhi sè dhi, má ni ámi bha adrélé bhàandre mudrí dhi ì drìle.»

¹⁸ Gò màràbà ni rì dré atsázó tàà dhi: «Mírì, má 'o àzì làfa lò'wa mína sè gò, làfa lò'wa nzi àruka ki kisúzó bhàle dríá.» ¹⁹ Di ópí nda tà drá dhi: «Má ni ámi bha adrélé bhàandre nzi dhi ì drìle.»

²⁰ Gò màràbà ni na dré atsázó tàà dhi: «Mírì, làfa lò'wa mína kònidhi. Má zù tá làfa nda tayílé kítá na. ²¹ Má adré tá ámi ro, mí dré adrélé agó tòmbá 'i dhi sè. Mí adré mína ngá mí dré bhàle ko dhi ki do, adrézó kpà ngá mí dré kidhílé ko dhi ki akónà.»

²² Di ópí nda tà drá dhi: «Mi, màràbà kònzi ni, má ni ámi tàbvó ta ámi tàndi ni kúlí sè. Mí nì tá tàle dhi, ma agó tòmbá 'i dhi be. Má adré ngá má dré bhàle ko dhi ki adó, adrézó ngá má dré kidhílé ko dhi ki akónà. ²³ Mí bhà di tá làfa mána dzó adrézó làfa 'o lendréle dhi na ko àdho tà sè? Kònò má ni tá kitswá làfa nda ni adó àmupi ni be.» ²⁴ Gò dré tàzoá móndí í làga dhi ì dré dhi: «Mí do làfa lò'wa kòdhi akódhi drígàsè, fèle dhya adrélépi ába mudrí dhi dré.» ²⁵ Di ì tà drá dhi: «Mírì, akódhi nda làfa lò'wa íbe mudrí!» ²⁶ Akódhi logó àyi dré dhi: «Má adré tàà àmi dré dhi: Dhya ángùdhi adrélépi ngá íbe dhi dré dhi, à ni akódhi ni ngá nda ki drì timbà. Di, kàdré ína dhya adrélépi ngá àko dhi ni tà sè dhi, à ni ndìndì ngá

^y19:13 À adré tá làfa lò'wa kònidhi ni rú zi «mínà». Mínà àlo dhi tá làfa adrélé fèle móndí àlo dré àzì 'òle mbă na sè dhi tí dhi 'i.

mvá tsà dré adrézó ába dhi ni do drígásà. ²⁷ Di, kàdré áma kàribhá lèbhá tá má kònya òpì àyi dri ko nda ki tà sè dhi, mì adrì àyi alìzo àyi ki tilí todràle má kandrà.»»

Yésu fì Yèrúsalémà na ópí tìni

(À kònò kpà Mátáyò 21:1-11; Márokò 11:1-11; Yòwánì 12:12-19)

²⁸ Yésu kòtà tà nda i dre dhi, dré gòzo láti do adrézó mbàle Yèrúsalémà na.

²⁹ Kòtsa ànyi bhà rú zìle Bètèfágè ìndì Bètàníyà dhi i kandrà, ànyi kòngó Òlívè fa kya làga dre dhi, dré àyi lebèbhá rì dhi ki mùzo lile drìdrì, ³⁰ tàzoá àyi dré dhi: «Mì lè bhà àmi kandrà kònàdhi léna. Mì kòfì lána dre dhi, mì ni púndà mvá 'lè, à dré dhu rè mbàzo driá ko dhi ni kisú. Mì atrì akódhi, alìzo ába má véle. ³¹ Dhya àlo kòlizí àmi tí dhi: «Mì adrè trìa àdho tà sè?» ya dhi, mì kòtà drá dhi: «Mìrì adrè lèá nì.»»

³² Di dhya mùle nda ì dré lizo tà nda ni kisú ngóro Yésu dré tá tàle àyi dré dhi tìni. ³³ Ì dré tá adrèrà'a púndà mvá nda ni atrì dhi 'á dhi, púndà nda ni líyí ì dré lizízoá àyi tí dhi: «Mì adrè púndà mvá kòdhi ni trì àdho tà sè?» ³⁴ Ì logó dhi: «Mìrì adrè lèá nì.» ³⁵ Gò ì dré púndà mvá nda ni asézó atsázó ába Yésu véle. Ì dré àyi ki kítá bhèzo driá gò, Yésu ni 'òzo lírìlé driá.

³⁶ Di akódhi dré tá adrèrà'a lile dhi 'á dhi, móndí zyandre dhi ì adrè tá àyi ki kítá ki lasé láti mǐsè, kòlavúro driásà be dhi bvó. ³⁷ Ì kòtsa ànyi Yèrúsalémà làga láti adrélèpi sile kòngó Òlívè fa kya drìlésè dhi 'á dre dhi, akódhi ni lebèbhá zyandre títí dhi ì dré ngàzo adrélè lenzélé lúlúgyá be, adrézó Giká ni rú bha kùle tà títí líndrìga ró ì dré nòle dhi ki tà sè. ³⁸ Ì adrè tá tàá dhi:

«Tà tani kàdré ópí adrélèpi alìle Mìrì ni rú sè dhi dri!

Tà kèdrìkèdri kàdré bhù na, ìndì rúku kàdré Giká kurú na bhù na dhi dré!»^z

³⁹ Gò Fàrìsáyò àruka mónnyá zyandre nda i kòfalé dhi ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálèpi, mí kòlawà àmi lebèbhá ni i dri, ì kòtayíró kúlí!» ⁴⁰ Di Yésu logó dhi: «Má adrè tàá àmi dré dhi: Ì kòtayí kúlí dhi, kírà ki lúlúgyá ga nì!»

^z19:38 À kònò Longó i 118:26.

Yésu ngo Yèrúsalémà ni tà sè

⁴¹ Yésu kòtsa ànyi Yèrúsalémà làga bhàandre nda ni no dre dhi, dré ngàzo ngòle tà ni sè, ⁴² tàzoá dhi: «Á! Yèrúsalémà, kònò mí kònì tá tà kitswálépi tá tà kìdríkìdrì fe mí dré lókyá ándrò kònìdhi sè dhi be dhi! Di, nyànomvá dhi, tà nda zù ì zùzù mí dré. ⁴³ Tàko ko, lókyá ni atsá ámi kí gò, ámi kàribhá ì dré ámi gàrà kìzo kúrú, ngá tobhàzo kitswázó àdzú bhu mí rú gò, ì dré àdzú bhùzo mí be ámi gàrà tíí dhi ì 'ásè. ⁴⁴ Ì ni àmi kí bhe kinyílé kìní mi, ámi ànzi mí lé dhi íbe. Ì kitswá kírà kí àlo tayí àzya ni dri ko. Àngyá ko, mí nì tá mína lókyá Gìká dré alìzo kitswálé ámi tídrí dhi ko.»

Yésu dro móndyá adrèbhá ngá lagí dhi ì topfòle tépelò 'ásè

(À kònò kpà Mátáyò 21:12-17; Márokò 11:15-19; Yòwánì 2:13-22)

⁴⁵ Àmvolásà dhi, Yésu dré fizo tépelò na gò, dré ngàzo móndyá adrèbhá tá ngá lagí kònàle dhi kí dro topfòle 'ásà. ⁴⁶ Dré tàzoá àyi dré dhi: «Gìká ni Kúlí adrè tàá dhi: <Áma dzó ni adrè dzó adrézó tà ta má be dhi 'i.> Di, mì gò àmíkya dzó nda ni bha adrélé àrà kùgubhá ì dré adrézó àyi kí zu dhi ró!»^a

⁴⁷ Kìtú àlo àlo tíí ì sè dhi, Yésu adrè tá tà tadhá tépelò na. Kòwánà kàdrì ì, tátítrí kúlí tadhábhá ì tsàle Yúdà ànzi kí drì kobhá íbe dhi, ì adrè tá láti nda kitswázó akódhi ni pfu dràle. ⁴⁸ Di, ì kitswá tá àyíkya láti kisú bwà ko. Àngyá ko, móndyá tíí dhi ì adrè tá akódhi ni kúlí yi lovó sè.

20

À lizí Yésu tí ngalè akódhi ni rìnyí angá ángolésè ya dhi

(À kònò kpà Mátáyò 21:23-27; Márokò 11:27-33)

¹ Kìtú àlo dhi, Yésu adrè tá mómí kí tadhá tépelò na, adrézó Rúbí Tani longó àyi dré. Gò kòwánà kàdrì ì, tátítrí kúlí tadhábhá ì ìndì bhàgo íbe dhi ì dré alìzo akódhi véle, ² lizíá tíá dhi: «Mí tà rè àma dré ká: Rìnyí mí dré adrézó tà kòdhi kí

^a19:46 À kònò Èsáyà 56:7; Yèrèmíyà 7:11.

'o dhi angá ína ángolésè? Àdhi fè rìnyí nda mí dré nì?»

³ Yésu logó àyi dré dhi: «Má ni kókpà tà àlo dhi ni lizí àmi tí. Mì tà rè má dré ká! ⁴ Bâtísimò Yòwánì dré fèle dhi angá tá ína ángolésè: Gìká vélésè, kó ngalè mómí í vélésè?» ⁵ Gò ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalésè, adrézó tàà dhi: «Mà kòtà dhi <Bâtísimò nda angá Gìká vélésè> dhi, akódhi ni go lizíá àma tí dhi: <Mì ka'ì di Yòwánì ko àdho tà sè?» ⁶ Di, mà kòtà kó dhi <Bâtísimò nda angá mómí í vélésè> dhi, mómíyá tíí dhi kì àma kì lebhé todràle kírà sè. Àngyá ko, ì adré ka'ìà dhi, Yòwánì tá ína pròfétà 'í.» ⁷ Di ì dré logózóá drá dhi: «Mà nì ngalè bātísimò nda angá ángolésè ya dhi ko.»

⁸ Yésu gò tàà àyi dré dhi: «Kàdré kònìni dhi, má kitswá kókpà tàà àmi dré ngalè rìnyí má dré adrézó tà nda kì 'o dhi angá ángolésè ya dhi ko.»

Pídhigó vínò líkíbhá kònzi dhi kì tà dri dhi

(À kònò kpà Mátáyò 21:33-46; Márokò 12:1-12)

⁹ Gò Yésu dré pídhigó kònìdhi ni pìzo mómí í dré, tàzoá dhi: «Agó àlo dhi bhe tá vínò áyi amvú na. Dré amvú nda ni tayízó vínò líkíbhá àruka í drígá gò, lizo atsí na lókyá be vwàvwà ro. ¹⁰ Lókyá vínò lò'wa kizo dhi kòkitswá dre dhi, dré áyi màrábà kì àlo mùzo lile vínò líkíbhá nda í véna, ì kòfèró í dré lò'wa ína tíni dhi be dhi bvó. Di, vínò líkíbhá nda ì dré àyikya màrábà nda ni tswàzo gò, logózóá nzìle drígálé sè. ¹¹ Gò amvú líyí nda dré màrábà àzya mùzo lile àyi véna. Di, ì dré kpà akódhi nda ni tswàzo, kanyò fèzo drá gò, logózóá drígálé sè. ¹² Dré gòzo màrábà ni na mu lile gò, ì dré akódhi nda ni pfùzo bí íbe gò, dòzoá bhèle amvú 'ásè kivì na.

¹³ Di amvú líyí nda kòyi tà nda dre dhi, dré kisùzoá í léna dhi: «Má ni 'òá ngíni? Má ni áma mváagó má dré lèle tò dhi ni mu kòdhya. Àruka ni, ì ni akódhi ni lindrì bha.»

¹⁴ Di, vínò líkíbhá nda ì kònò mváagó nda adrérà'a alile dre dhi, ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Kònàdhi dhya dra amvú kònìdhi ni kisúlépi tàyílé ro dhi 'í. Mà kòpfu akódhi dràle, amvú dré tá kitswálé kisúlé tàyílé ro nda kàdréro àma dré!»

¹⁵ Di ì dré ngàzo akódhi ni ru bhèle amvú nda 'ásè kivì na gò, pfùzoá dràle.»

Yésu gò lizíá dhi: «Mì adré kisùá dhi, amvú líyí nda ni 'òá ngíni àyi kì tà sè dhi?
¹⁶ Akódhi ni tsa vínò líkíbhá nda kì tupfú todràle gò, gòzo amvú vínò àdhya nda ni tayí móndí àruka i drígá.»

Dì móndyá zyandre nda i kòyi tà nda dre dhi, i dré tàzoá dhi: «Tà nda kòdhi i kò'o ru tàdzí ko!»

¹⁷ Dì Yésu dré àyi kì nòzo dhi gò, tàzoá dhi: «Tà tisile Giká ni Kúlí na kònìdhi adré di làà tàle ngíni?

«Kírà dzó sibhá i dré gàle gàgà dhi,
gò atsálé kírà agógó dzó nda dré adrézó àyi totó driá dhi ró.»^b

¹⁸ Dhya ángùdhi dra dhèlepi kírà nda dri dhi ni ño. Kòdhi íbe dhi, kírà nda ni dhya ángùdhi i dré dra adhézó driá dhi ni kinyí.»

¹⁹ Gbă lókyá nda sè dhi, tátrítrí kúlí tadhábhá i kòwánà kàdrì íbe dhi i dré láti ndàzo kitswázó Yésu ni ru. Àngyá ko, i nì tá tàle dhi, akódhi pi tá pídhígó nda àyi rú dhi be. Dì, i dré tá adrélé móndyá zyandre dhi kì ro dhi sè dhi, i dré akódhi ni tayízó.

Kàyisàrà, Rómà kì ópí kàdrì ni mèdáyì gìma

(À kònò kpà Mátáyò 22:15-22; Márokò 12:13-17)

²⁰ Dì i dré ngàzo adrélé Yésu ni mì ga gò, móndí àyi kì 'obhá adrélé móndí gyăgya ró dhi kì mùzo lùzu ró ìle Yésu véna. Àyi nda i adré tá akódhi ni le 'òle la'ile kúlí dré tá adrélé tàle dhi i sílé, i kòkitswáró akódhi ni fe Rómà kì gùvèrènerè drígá. ²¹ Dì i dré akódhi ni lizízó tàzoá dhi: «Tadhálépi, mà nì tàle dhi, tà mí dré adrélé tàle ìndì tadhálé dhi i gyăgya dhi be. Mí adré móndí kì no twátwa ko. Mí adré kpà Giká ni tà tadhá tà bàti sè. ²² Dì mí tà rè àma dré ká: Àma kì tátrítrí kúlí ka'ì, mà kàdré Kàyisàrà ni mèdáyì gí dhi 'í? Kó ngalè, ka'ì ko?»

²³ Dì, Yésu dré ína àyi kì túrúpú tà nìzo kyá gò, logózóá àyi dré dhi: ²⁴ «Mì afè dènári àlo dhi má dré nòle.» Ì kòfè làfa lò'wa nda drá dre dhi, dré lizízóá dhi: «Móndí líndrí kònìdhi tsàle rú tisile driá kònìdhi be dhi, àdhi àdhya 'í?» Ì logó drá

^b20:17 À kònò Longó i 118:22.

dhi: «Kàyìsàrà àdhya 'i.»²⁵ Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kàdré dì ngá Kàyìsàrà àdhya ni fe Kàyìsàrà dré, adrézó kpà ngá Gìká àdhya ni fe Gìká dré.»

²⁶ Dì ì kitswá tá akódhi ni 'o la'ile kúlí dré tá tàle móndí ì kandrá dhi ì sílé bwà ko. Be ró dhi, àyi kì línđrí ga tá kúlí dré logólé nda sè gò, ì dré kúlí tayízó adrézó kírì.

Tà lizílé ngangà dràdrà 'ásè dhi ni tà dri dhi

(À kònò kpà Mátáyò 22:23-33; Márokò 12:18-27)

²⁷ Àmvolàsà dhi, Sàdùkáyò àruka ì dré alizo Yésu vélé kitswálé tà lizí tíá. (Àyi nda ì adré tàá dhi, ngangà dràdrà 'ásè dhi yókódhó.) Dì ì tà drá dhi: ²⁸ «Tadhálépi, Mósè tisì àma dré dhi: «Agó àlo adrélépi mvá àko dhi kòdrà áyi tòkó ni tayí dhi, lè adrúpi ni kòdo tàyítòkó nda mòle, kitswázó ànzì ti áyi adrúpi dràlepi nda dré.»^c

²⁹ Dì àgo nzi-drì-rì adrúpi ró dhi ì tá be. Àyi kì kàyo dré tòkó àlo dhi ni mòzo gò, dràzo tólò mvá ti àko ró. ³⁰ Adrúpi ni ni rì dré tòkó nda ni dòzo mòle gò, dré kpà dràzo tólò mvá ti àko ró. ³¹ Tà nda dré kpà ru 'òzo kònìni adrúpi ni ni na rú, tsàle byá adrúpi ni ni nzi-drì-rì rú. Àyi títi nda ì todrà mvá ti àko ró. ³² Kùdù ro dhi, tòkó nda dré kpà dràzo. ³³ Dì kítú móndí ì dré dra ngàzo dràdrà 'ásè dhi tú dhi, adrúpi nzi-drì-rì nda ì kòfalé dhi, tòkó nda ni adré tsítsì dhi àdhi dré? Àngyá ko, àyi títi nda ì do tá akódhi mòle àyi dré tòko ró.»

³⁴ Yésu logó àyi dré dhi: «Móndyá ándrò kòni ì adré ru mo, adrézó kpà àyi kì ànzì kì fe mòle. ³⁵ Dì, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, móndyá kitswábhá Gìká mìlése ì kòngaró dràdrà 'ásè dhi ì gò adrélé ru mo ko, adrélé kpà àyi kì ànzì kì fe mòle ko. ³⁶ Ì kitswá kpà gòle dràle ko. Àngyá ko, ì ni àyikya adré ngóro ángéló ì tíni. Àyi Gìká ni ànzì 'i, ànzì ngabhá dràdrà 'ásè dhi 'i. ³⁷ Dì, kàdré ína ngangà dràdrà 'ásè dhi ni tà sè dhi, ndìndì Mósè tadhá tá ngádra 'á dhi, móndyá dràbhá dre dhi kì nga dràdrà 'ásè dhi 'í. Tàko ko, dré tá fanzì adrélépi kòle àtsì ró dhi ni tà tisìzo dhi, zi Mírì «Gìká Àbàràrà àdhya, Gìká Ísákà àdhya, ìndì Gìká Yàkóbhò

^c20:28 À kònò Dùtèrònómè 25:5-6.

àdhya.»^d ³⁸ Di Giká nda Giká àbvò kya 'i ko. Be ró dhi, akódhi ína Giká mónnyá lídrì ro dhi kya 'i. Àngyá ko, akódhi mìlèsè dhi, àyi títi nda i lídrì ro.»

³⁹ Di tátrítrí kúlí tadhábhá ki àruka ì logó drá dhi: «Tadhálépi, mí tà tà kòdhi kyá!» ⁴⁰ Di dhya àlo dré gòzo vélé tà tabhì lizílé akódhi tí ko.

Mèsíyà i Dàwídì be dhi

(À kònò kpà Mátáyò 22:41-46; Márokò 12:35-37)

⁴¹ Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «À adré tàà dhi, Mèsíyà Dàwídì ni mvá 'i dhi ngíni? ⁴² Tàko ko, Dàwídì ni tàndi tà tá búkù Yúdà ànzi ki Longó kya na dhi:

«Mírì Giká tà áma Mírì dré dhi:

Mí alì lírìlé áma dríágó lésè,

⁴³ tsàle lókyá má dré dra ámi kàribhá ki bhàzo

adrélé ámi pá zàle dhi 'á.»^e

⁴⁴ Kòdhi Dàwídì adré Mèsíyà ni zi áyi Mírì ro. Di Mèsíyà nda ni kitswá kpà adrélé akódhi ni mvá ro ngíningíni ró?»

Yésu se áyi lebèbhá ki bí tátrítrí kúlí tadhábhá ki tà sè

(À kònò kpà Mátáyò 23:1-36; Márokò 12:38-40)

⁴⁵ Mónnyá zyandre títi dhi ì dré tá adrerà'a Yésu ni yi dhi 'á dhi, dré tàzoá áyi lebèbhá i dré dhi: ⁴⁶ «Mì kàdré àmi ki líkí tátrítrí kúlí tadhábhá ki tà sè. Àngyá ko, àyi nda ì adré kánzò kàtswákàtswa dhi ki le asólé àyi rú, adrézó tatsílé ába móndí i kòfalésè. Ì adré làá dhi, à kàdré mòdo fe àyi dré lindrì sè ngá lagírà i 'ásè. Ì adré làá lírìlé àrà lindrì àdhya lìsàmbò dzó i 'ásè dhi i 'ásè, adrézó kpà làá lírìlé mísá lindrì àdhya gwányá i 'ásè dhi i làgàsè. ⁴⁷ Ì adré tàyítòkó ki ngá ki kàrí títi. Ì adré kpà tà zi Giká tí vwàvwà ro, à kònòró àyi be dhi bvó. Di kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, à ni tà ño àyi dri tà tàndi ró.»

21

^d20:37 À kònò Pfòma 3:6.

^e20:43 À kònò Longó i 110:1.

Ngá tàytòkó àlo lemerè ro dhi dré fèle Giká dré dhi

(À kònò kpà Márokò 12:41-44)

¹ Yésu dré tá adrerà'a tépelò na dhi 'á dhi, dré mì tìngázó ngábhá ki no adrerà'a àyi ki làfa bhe kpúkúbhú adrezó làfa líkí dhi na. ² Dré kpà tàytòkó àlo lemerè ro dhi ni nòzo làfa lò'wa nzi tsàtsà rì dhi ki bherà'a lána. ³ Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Tàytòkó lemerè ro kòdhi bhà ína làfa kàdrì, mónyá àruka títi dhi kya ki lavú. ⁴ Tàko ko, àyi títi nda ì adó àyikya àyi ki ngá ki dri fèle kòdhya. Di, tòkó lemerè ro nda adó ína ngá títi í dré tá adrezó ába kitswázó adrifé ásà dhi ì fèle kòdhya.»

Yésu longó tépelò ni pfuma ni tà

(À kònò kpà Mátáyò 24:1-2; Márokò 13:1-2)

⁵ Yésu ni lebhé há àruka ì adré tá tépelò ni tà ta, kírà aveave tépelò nda ni sìzo ásà dhi íbe, ìndì ngá fèle Giká dré tépelò nda ni 'òzo avélé ásà tò dhi íbe. Di, Yésu dré ína tàzoá dhi: ⁶ «Kàdré ngá mì dré adrelé nòle kòni ki tà sè dhi, lókyá adrelépi alìle dhi sè dhi, à gò véle kírà kòni ki àlo kisú àzya ni dri ko. À ni kírà nda ki lebhé títi kìní mi.»

Tà dra ru 'obhá lókyá kùdù ni tà tadházó dhi ì

(À kònò kpà Mátáyò 24:3-14; Márokò 13:3-13)

⁷ Gò ì dré Yésu ni lizízó tàzoá dhi: «Tadhálépi, tà kòdhi ki atsa ángutú? Àdho tà ni ru 'o drìdrì tadházóá dhi, tà nda ì adré 'òle ru 'o káyà dhi nì?» ⁸ Yésu logó dhi: «Mì kàdré àmi ki líkí dóro, à kòlitíró àmi ko. Tàko ko, móndí bí dhi ki alì áma rú sè adrelé tàá dhi: «Ma Mèsíyà 'ì!» ìndì «Lókyá kitswá dre!» Di, mì kòlì àmikya àyi vèsè ko. ⁹ Mì ni àdzú ki rúbí yi, móndí ki ligìma àyi ki ópí íbe dhi ki rúbí be. Di, mì kòtayí àmi ki togó adrelé gàle tirì dré ko. Tàko ko, adré làá dhi, tà nda kòdhi ì kò'o rè zyà ru 'íká. Di, lókyá kùdù kitswá ína atsálé mbèlè ko.»

¹⁰ Gò tàá àyi dré dhi: «Súrú ki àdzú bhu súrú àruka íbe. Òpì ki kpà àdzú bhu òpì àruka íbe. ¹¹ Kàdíkàdi ni bvò kosé rìnyí sè, ìndì kàrábhò ni dhe drà kònzì íbe àrà twátwa ì 'ásè. Tà dra tirì febhá dhi ki ru 'o, ìndì tà kàdrì líndrìga ró dhi ki agá bhù

mìbhalé 'á.

¹² Dì, tà tíí nda i kandrà dhi, à ni àmi ki turú adrélé mì p̄òle. À ni àmi ki lefè t̄àbvó t̄ale lisám̀b̀ò dzó i 'ásè, adrézó àmi ki lebhé b̄ádzó i 'ásè. Áma tà sè dhi, à ni àmi ki tidrì topf̄òzo àmi íbe ópí kàdrì i kandrásè ìndì gùvèrènerè i kandrásè. ¹³ Tà nda ni láti nzi àmi dré kitswázó áma tà mì dré nòle ìndì mì dré yìle dhi ki longó àyi dré. ¹⁴ Dì ásà dhi, mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle, adrézó mì ni tà ta àmi rúsè ngíni ya dhi ni kisù drìdrì dhi ko. ¹⁵ Tàko ko, má ni mána kúlí fe àmi dré kitswálé logólé t̄ogyá sè àmi ki kàribhá i tí, ì kòkitswáró kayíá ko, ìndì ì kòkitswáró tà ta rúásà twá ko dhi ma. ¹⁶ Nd̀nd̀ ìndì àmi ki tibhá i, àmi ki adrúpi i, àmi ki aró i, tsàle àmi ki arúpi íbe dhi ki àmi ki lefè kàribhá i drígá gò, àmi ki àruka ki tupfúzó todràle. ¹⁷ M̀nd̀yá tíí dhi ki togó k̀nzi bha àmi rú áma tà sè. ¹⁸ Dì, t̄agba k̀ǹni dhi, àmi ki drìbhí ki àlo kitswá ína tavìle ko. ¹⁹ M̀ kàdré togó tsi, adrézó àmi ki totó t̄at̄a dhi, mì ni lídrì kisú.»

Yésu longó Yèrúsalémà ni p̄fuma ni tà

(À k̀ǹnò kpà M̀t̄áyò 24:15-21; M̀arokò 13:14-19)

²⁰ «M̀ k̀ǹnò sòdá zyandre dhi i adrérà'a Yèrúsalémà ni gàrà ki kúrú dre dhi, mì ni niá t̄ale dhi, bhàandre nda ni p̄fuma atsá ànyi dre dhi be. ²¹ Lókyá nda sè dhi, lè m̀nd̀yá dra adrèbhá bvò Yùdáyà àdhya na dhi ì k̀lapá ràle k̀ngó i drina, àyi adrèbhá Yèrúsalémà na dhi ì k̀pf̄ò lásà, ìndì àyi adrèbhá gbàbhú 'ásè dhi ì k̀f̄i bhàandre nda na ko. ²² Tàko ko, k̀tú nda k̀na ki adrè k̀tú tà ñòzo m̀nd̀í i dri dhi 'i, kitswálé tà tíí t̄isìle Giká ni Kúlí na dhi ì k̀'oró ru be dhi bvò. ²³ K̀tú nda i tú dhi, kizà ni adrè kàdrì tòkó adrèbhá 'a íbe dhi i dré, ìndì tòkó adrèbhá bà fe ànzimvá i dré dhi i dré. Kizà ni adrè kàdrì lavúlé bvò nda na, ìndì Giká ni kombà ni adrè kàdrì súrú nda rú. ²⁴ À ni àyi ki àruka ki tupfú todràle sápi sè, àruka ni ki turúzó l̄izo àyi íbe bvò tíí súrú twá ro dhi i 'ásè. Gò m̀nd̀yá súrú twá ro dhi ì dré Yèrúsalémà ni atózó àyi p̄alé, tsàle m̀nd̀yá súrú twá ro nda ki lókyá dré akírà'a tíí dhi 'á.»

M̀nd̀í ni M̀vá ni agòma

(À kònò kpà Mátáyò 24:29-31; Márokò 13:24-27)

²⁵ «Tà twátwa líndrígá ró dhi ki agá kítú mi, mbă mi, ìndì bhìbhínyà ì mi. Di sùrú tíí bvò dri dhi ki togó ki adré kizà ro lavúlé, àyi ki drì dré adrézó abílé, yíandre dré dra adrélé ru kăgbă adrélé kpòrò 'o lavúlé dhi sè. ²⁶ Móndí ki dra tirì dré, ì dré adrérà'a tà adrėbhá alìle bvò dri dhi ki letè dhi 'á. Àngyá ko, rìnyí bhù na dhi ki ru kizí. ²⁷ Di lókyá nda sè dhi, móndyá tíí dhi ki Móndí ni Mvá ni no adrérà'a alìle ndùrùku ì 'ásè, rìnyí kàdrì be ìndì mìlanzìlanzì kàdrì be. ²⁸ Di tà nda kòdhi ì kòkidhó adrélé ru 'o dre dhi, mì kòtotó àmi àmi ki drì tìngá kuru, adrézó gánzi ró. Tàko ko, lókyá Gìká dré dra àmi ki apázó dhi atsá ànyi dre.»

Tà tadhálé figi fa ni tà rú dhi

(À kònò kpà Mátáyò 24:32-35; Márokò 13:28-31)

²⁹ Gò Yésu dré tà kònìdhi ni tàzo àyi dré kúlí alaala sè, tàzoá dhi: «Mì nò rè figi fa túmání fa àruka tíí dhi íbe dhi ì ká! ³⁰ Mì kàdré àyi ki bí no adrérà'a ròle dhi, mì nì tàle dhi, yígú ànyi dhi be. ³¹ Kókpà kòdhi tìni, lókyá mì dré dra tà nda kòdhi ki nòzo adrérà'a ru 'o dhi tú dhi, lè mì kònì tàle dhi, Gìká ni Òpè ànyi káyà dhi. ³² Má adré tà bàti ta àmi dré: Móndyá dra adrėbhá lídrì íbe lókyá nda sè dhi ì kitswá dràle tíí drìdrì tà tíí nda ì dré dra ru 'òzo dhi kandrà ko. ³³ Bhù ì bvò be dhi ki akí. Di, áma kúlí ì kitswá àyikya tàdzí akílé ko.

³⁴ Mì kònò dóro, mì kòbhàró àmi ki togó adrélé lanzìle gwányá 'òma ni tà sè, wá tsìma ni tà sè, ìndì tà bvò kòndì àdhya ki kisùma ni tà sè ko, kítú tàbvó tàzo nda kòkiró àmi ngbò ró ko. ³⁵ Tàko ko, kítú nda ni atsá móndyá tíí bvò dri dhi ì dré. ³⁶ Lè mì kàdré di tàminga dri, adrélé tà zi Gìká tí lókyá wáyì sè, mì kòkitswáró tà tíí adrėbhá alìle nda ki lavú, kitswázó àmi ki totó kanyò àko Móndí ni Mvá kandrà.»

³⁷ Kítú àlo àlo tíí ì sè dhi, Yésu adré tá tà tadhá tépelò na gò, ngátsi sè dhi, dré adrézó p̄fòle mbàle ayílé kòngó Òlívè fa kya drìna. ³⁸ Di drùbhì kínó, móndyá tíí dhi ì adré tá lile akódhi ni yi tépelò na.

Yùdàsì ì yi ru kòwánà kàdrì fbe, kòlefèró Yésu àyi drígá

(À kònò kpà Mátáyò 26:14-16; Márokò 14:10-11)

¹ Yúdà ànzì kì gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya, adrélé kpà rú zìle Pásikà dhi adré tá atsálé ànyi. ² Kòwánà kàdrì ì tatrítrí kúlí tadhábhá fbe dhi ì adré tá láti nda kitswázó Yésu ni pfu dràle lùzu ró. Tàko ko, ì adré tá àyikya mónnyá zyandre dhi kì ro.

³ Dì Sàtánà dré fizo Yùdàsì adrélé kpà rú zìle Ìsikàrìyótà dhi na. Akódhi nda tá Yésu ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi kì àlo 'i. ⁴ Gò dré ngàzo lile tà ta kòwánà kàdrì fbe ìndì tépelò líkíbhá kì kàdrì fbe, í ni Yésu ni lefè àyi drígá ngíni ya dhi ni tà dri. ⁵ Àyi nda ì dré lenzézó tà nda sè gò, ì dré lazízóá dhi, ì ni làfa fe drá. ⁶ Dì Yùdàsì dré ka'izoá gò, kidhózó adrélé lókyá dóro Yésu ni lefèzo àyi drígá dhi ni nda, mónnyá zyandre dhi ì kòniró ko.

À ledé tà Yésu ì dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo lebèbhá ni fbe

(À kònò kpà Mátáyò 26:17-25; Márokò 14:12-21; Yòwánì 13:21-30)

⁷ Gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya tú dhi, kitú adrézó kábilígyà mvá Pásikà àdhya ni pfu dràle mòbòmà ro dhi dré atsázó. ⁸ Dì Yésu dré Pétèró kì mùzo Yòwánì be, tàzoá dhi: «Mì lè ngá ladhí àma dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo.» ⁹ Ì lizí akódhi tàzoá dhi: «Mí adré lèá dhi, mà kòlì ladhíá ángwà?» ¹⁰ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kòfì bhàandre na dre dhi, mì ni drì si agó àlo adrélépi yí do lèdrí na dhi be. Mì dhe akódhi nda bvó, tsàle dzó dré dra fizo lána dhi na. ¹¹ Mì kòtà dzó nda ni líyí dré dhi: «Dhya tà tadhálépi dhi adré ámi lizí: Dzó 'a kìle mà dré kitswázó Pásikà nya áma lebèbhá fbe dhi ángwà?» ¹² Dì akódhi nda ni dzó 'a kìle kàdrì kurú na dhi ni tadhá àmi dré. À tobhà mísá ì ngá àruka fbe tayílé lána dre. Mì kòladhí ngá àma dré kònàle.» ¹³ Dì ì kòlì dre dhi, ì dré tà títi nda kì kisúzó ngóro Yésu dré tá tàle àyi dré dhi tíni. Gò ì dré ngá ladhízó kitswázó gwányá Pásikà àdhya ni nya.

Mírì ni rúbhá ì kàrí ni be dhi

(À kònò kpà Mátáyò 26:26-30; Márokò 14:22-26; 1 Kòrítòbhá ì 11:23-25)

¹⁴ Lókyá kòkítswá dre dhi, Yésu ì dré tsàzo lirílé mísá làgàsè tùmání akódhi ni àpóstolò mudrí-drì-rì dhi íbe. ¹⁵ Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Ma tá lovó íbe tò atsálé nyànomvá dhi, mà kònyaró Pásikà kònìdhi tùmání àmi íbe áma kizà nyàma kandrà. ¹⁶ Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Má gò vélé nyàá ko, tsàle lókyá tà ni ni dré dra ru 'òzo kitswálé tíí Gìká ni Òpì na dhi 'á.» ¹⁷ Dì dré kópò adózó, àwoyà fèzo Gìká dré gò, tàzoá dhi: «Mì do vínò kópò kònìdhi lé ni lanzílé àmi kòfalésè. ¹⁸ Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Má gò vélé vínò mvu ko, tsàle lókyá Gìká ni Òpì dré dra atsázó dhi 'á.»

¹⁹ Dré mápà adózó, àwoyà fèzo Gìká dré gò, ñòzoá fèle áyi lebèbhá ì dré gò, tàzoá dhi: «Kònìdhi áma rúbhá má dré adrélé fèle àmi kì tà sè dhi 'i. Mì nya, ìndì mì kàdré 'òá kònìni adrézó áma tà kisù.»

²⁰ Ngá nyàma àmvolésè dhi, dré kókpà 'òzoá kònìni kópò sè. Adó kópò nda, tàzoá dhi: «Kópò kònìdhi adré tà tídhí Gìká dré bhàle ru yìzo móndí íbe áma kàrì kutúlépi àmi dré dhi sè dhi ni tà tadhá.

²¹ Dì, mì yi rè ká! Dhya adrélépi 'òle áma lefè kàribhá ì drígá dhi adré lirílé tùmání má be mísá kònìdhi làga. ²² Tà bàti ró dhi, Móndí ni Mv́a ni lí dràle ngóro Gìká dré tá tà ni ni bhàle drìdrì dhi t́ni. Dì, kizà ni ína adré kàdrì dhya dra Móndí ni Mv́a nda ni lefèlepi dhi dré!» ²³ Dì ì dré kìdhózó adrélé lizíá àyi kòfalésè, ngalè àdhi àyi kòfalé dhi ni tà nda ni 'o nì ya dhi.

Dhya kàdrì lavúlé dhi àdhi 'i?

²⁴ Gò Yésu ni lebèbhá nda ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalésè, nìzoá ngalè dhya kàdrì lavúlé àyi kòfalé dhi àdhi 'i ya dhi. ²⁵ Dì Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Móndyá bvò kòndì àdhya kì ópí ì adré àyíkya òpì nya àyi dri rìnyí sè. Dhya kàdrìkàdrì àyi drìle dhi ì adré kpà àyi kì tándì kì zi móndí kì ledébhá ì ró. ²⁶ Dì, adré lèá dhi, àmi kì tà kàdré kònìni ko. Be ró dhi, lè dhya kàdrì lavúlé àmi kòfalé dhi kàdré àmi kì t̀gumvá t́ni. Lè kpà dhya adrélépi àmi kì drì ko dhi kàdré tà 'o àmi kì màrábà t́ni. ²⁷ Àngyá ko, mì adré kisùá dhi, dhya kàdrì lavúlé dhi àdhi 'i: dhya adrélépi ngá nya mísá na dhi, kó ngalè, dhya adrélépi ngá bha nyàle dhi? Zakó tá dhya adrélépi ngá nya mísá na dhi 'i? Dì, ma mána àmi kòfalé dhi ngóro

dhya adrélépi tà 'o àmi dré dhi t́ni. ²⁸ Àmi ró dhi, àmi tá ngbú dhya adrèbhá t́mání má be tà dré adrèrà'a áma tabhì dhi 'á dhi 'i. ²⁹ Di má adrè àmi ki bha adrélé òpì nya, ngóro áma Atá dré áma bhàle adrélé òpì nya dhi t́ni, ³⁰ mì kàdréro ngá nya ìndì ngá mvu áma mísá làgàsè áma Òpì na. Kònàle dhi, mì ni lírì lírìrà adrézó òpì nya dhi i drìsè, adrélé Ìsèrèlè ànzi ki sùrú mudrí-drì-rì dhi ki tàbvó ta.»

Yésu longó dhi, Pétèro ni áyi ga

(À kònò kpà Mátáyò 26:31-35; Márokò 14:27-31; Yòwánì 13:36-38)

³¹ Yésu gò tàá dhi: «Sìmonà, Sìmonà, mí yi rè ká! Sàtánà zi tà Giká tí, kòfèro láti í dré àmi ki tabhìzo, ngóro à dré adrélé ngánò kiyá dhi t́ni. ³² Di, má zi mána tà Giká tí mí dré, mí kòtayíro ámi tà ka'ika'i ko dhi bvó. Di mí kògò agòle má vélé dre dhi, mí kòtìmbà ámi adrúpi i àyi ki tà ka'ika'i na.» ³³ Di, Pétèro tà drá dhi: «Mírì, ma gànzi ró lile bã nya, ìndì lile dràle t́mání mí be.» ³⁴ Yésu logó drá dhi: «Pétèro, má adrè tàá mí dré dhi: Ándrò drìdrì àgólòwa dré dra tsírà bhèzo dhi kandrá dhi, mí ni áma ga vèsè be na tàzoá dhi, mí ni ma ko.»

Yésu tà áyi lebèbhá i dré dhi, ì kòlotó àyi kitswálé àdzú bhu

³⁵ Yésu gò lizíá àyi tí dhi: «Lókyá má dré tá àmi ki mùzo lile làfa àko, kòmvò àko, ìndì kámókà àzya àko dhi sè dhi, ngá àlo dhi pi tá àmi vélé?»^f Ì logó dhi: «Kóko.» ³⁶ Akódhi tà àyi dré dhi: «Di, nyànomvá dhi, dhya adrélépi làfa íbe dhi, kòdo làfa nda be. Dhya adrélépi kòmvò íbe dhi, kòdo kpà be. Dhya adrélépi sápi àko dhi, kòlagí áyi kítá kidhì àdhya kitswázó sápi gi í dré. ³⁷ Tàko ko, má adrè tàá àmi dré dhi: Lè tà tisìle áma tà dri Giká ni Kúlí na kònìdhi kàtsá má rú: «À amú akódhi nàle tátrítrí kúlí ñobhá íbe.»^g Tà bàti ró dhi, tà tisìle áma tà dri kòdhi adrè 'òle ru 'o.» ³⁸ Akódhi ni lebèbhá ì gò tàá dhi: «Mírì, sápi rì dhi i be kònìdhi.» Akódhi logó àyi dré dhi: «Kòdhi kitswá dre.»

Yésu zi tà Giká tí kòngó Òlívè fa kya drìna

^f22:35 À kònò Lúkà 9:3; 10:4.

^g22:37 À kònò Èsáyà 53:12.

(À kònò kpà Mátáyò 26:36-46; Márokò 14:32-42)

³⁹ Yésu kàpfò kònalésè dre dhi, dré lizo mbàle kòngó Òlívè fa kya drina, ànzyà gà dré adrélé 'òle dhi tìni. Akódhi ni lebèbhá ì dré kpà akódhi ni lebèzo. ⁴⁰ Ì kòtsa àrà nda na dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì kàdré tà zi Gìká tí, kòtayíró àmi tà dré tabhile, àmi kì 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.»

⁴¹ Gò dré lizo vwàle àyi rúsè ànyíànyì ngóro kírà vùle dhi dré adrélé lile adhéle dhi pí. Dré dhèzo áyi kórókó titì, tà zizo Gìká tí kònìni: ⁴² «Tátá, mí kòlè dhi, mí kòdo kópò kizà àdhya kòdhi má vélésè wà. Dì, mí kò'o tà má dré adrélé lèle dhi kòdhya ko. Be ró dhi, mí kò'o tà mí dré adrélé lèle dhi kòdhya.» [⁴³ Gò ángéló àlo bhù lésè dhi dré agázó akódhi kandrá, rìnyí fe drá. ⁴⁴ Yésu ni togó dré adrélé kizà ro lavulé dhi sè dhi, dré gòzo adrélé tà zi Gìká tí togó wáyi sè. Gò kúrì adrélépi apfòle rúásà dhi dré atsázó kàrí tìni, adrélé títile kìnì mi.]^h

⁴⁵ Akódhi kòzi tà nda akílé dre dhi, dré ngàzo gòle áyi lebèbhá nda ì véna, àyi kì kisú adrérà'a ayí ko kizà dré. ⁴⁶ Dì dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré ayí ko àdho tà sè? Mì nga adrélé tà zi Gìká tí, kòtayíró àmi tà dré tabhile, àmi kì 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.»

Yésu ni rùma

(À kònò kpà Mátáyò 26:47-56; Márokò 14:43-50; Yòwánì 18:3-11)

⁴⁷ Gbã kòdhwa, Yésu dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, móndí zyandre dhi ì dré atsázó. Dì dhya rú zìle Yùdásì, Yésu ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi kì àlo dhi adri tà ína àyi nì. Gò dré áyi kisízó ànyì Yésu làga, kitswálé akódhi ni kamú. ⁴⁸ Dì, Yésu dré tàzoá drá dhi: «Yùdásì, mí adré tsì Móndí ni Mvá ni kamú, kitswázó akódhi ni lefè kàribhá ì dríga bàti?»

⁴⁹ Yésu ni lebèbhá ì kònò tà adrélépi 'òle ru 'o nda dre dhi, ì dré akódhi ni lizízó: «Mírì, mà kòtogá àyi sápi sè wà?» ⁵⁰ Gò àyi kì àlo dré kòwánà kì kàdrì ni màràbà ni bí dríágó lésè dhi ni bvwàzo kìle. ⁵¹ Dì, Yésu dré ína tàzoá dhi: «Mì tayí!

^h22:44 Wárágà àruka Gìká ni Kúlí tisìzo àyi dri dhi ì léna dhi, à adré 22:43-44 kì kisú ko.

Kòdhi kitswá dre!» Dré agó nda ni bí tabèzo, akódhi ni tidrízó.

⁵² Gò Yésu dré tàzoá kòwánà kàdrì ì, tépelò líkíbhá ki kàdrì ì ìndì bhàgo atsábhá áyi ru dhi ì dré dhi: «Ma vo kùgú 'ì gò, mì dré adrézó alìle sápi íbe ìndì fa íbe kitswálé áma ru ni?» ⁵³ Kitú àlo àlo títi ì sè, má adré tá àmi kòfalé tépelò na dhi, mì bhà tá drígá má rú ko. Dì, lókyá kòndhi àmikya 'ì, ìndì dhya adrélépi áyi rìnyí tadhá tínímvá na dhi àdhya 'ì.»

Pétèró gà Yésu rè

(À kònò kpà Mátáyò 26:57-58, 69-75; Márokò 14:53-54, 66-72; Yòwánì 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Gò ì dré Yésu ni rùzo, drizoá lizo ába kòwánà ki kàdrì ni dzó na. Dì Pétèró adré tá ína àyi ki lebè lará ro. ⁵⁵ Àyi ki àruka ì turú tá àtsí bhà'álé nda ni kító 'á gò, ì dré lírízó làgàsà. Dì Pétèró dré kpà lírízó àyi kòfalé. ⁵⁶ Gò mvátòkó àlo màrábà ro dhi dré akódhi ni nòzo adrérà'a lírìlé àtsí mìle. Dré mì tingbózó driá gò, tàzoá dhi: «Dhya kòndi tá kókpà tùmání Yésu be.» ⁵⁷ Dì, Pétèró dré ína tà nda ni gàzo rè, tàzoá dhi: «Tòkó, má ni akódhi ko.»

⁵⁸ Gí ko, dhya àzya dré akódhi ni nòzo gò, tàzoá dhi: «Mì kókpà àyi ki àlo 'ì.» Dì Pétèró logó dhi: «Kóko, ma 'ì ko!»

⁵⁹ Ànyíanyi sáà àlo àmvolésè dhi, dhya àzya dré gòzo tàá rìnyí sè dhi: «Bàti, dhya kòndi tá tùmání Yésu be! Àngyá ko, akódhi kókpà móndí angálépi Gàliláyà lésè dhi 'ì.» ⁶⁰ Dì Pétèró logó dhi: «Agó, má ni ngalè mí adré àdho tà ta ya dhi ko!» Gbã lókyá dré adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, àgólòwa dré tsírà bhèzo. ⁶¹ Gò Mírì Yésu dré áyi alázó Pétèró ni no dhi. Dì kúlí Mírì dré tá tàle Pétèró dré dhi dré agázó lána. Tà tá dhi: «Ándrò, drìdrì àgólòwa dré dra tsírà bhèzo dhi kandrà dhi, mí ni áma ga vésè be na.» ⁶² Dì Pétèró dré pfòzo kivi na gò, ngòle ka'ilé ka'ika'i kizà dré.

À gu Yésu, akódhi ni tswàzo

(À kònò kpà Mátáyò 26:67-68; Márokò 14:65)

⁶³ Dì dhya adrèbhá Yésu ni líkí dhi ì adré tá akódhi ni gu, adrézó akódhi ni tswa.

⁶⁴ Ì dré akódhì nì m̀ dr̀zo g̀, adr̀zó tàá drá dhi: «Mí tà r̀ àma dré pr̀f̀t̀ ro dhi, ngal̀ àdhi sa m̀ ǹ ya dhi ká!» ⁶⁵ Dì ì adr̀ tá akódhì nì lodhá kanyò kúlí àruka bí dhi ì s̀.

Yésu pf̀ k̀wánà k̀ k̀dr̀ ì kandrà bhàgo k̀dr̀ íbe

(À k̀ǹ kpà M̀táyò 26:59-66; M̀rokò 14:55-64; Ỳwánì 18:19-24)

⁶⁶ Ngá k̀wa dre dhi, Yúdà ànzì k̀ bhàgo k̀dr̀ ì, k̀wánà k̀dr̀ ì ìndì t̀tr̀tr̀ kúlí tadhábhá íbe dhi, ì dré ru k̀m̀zó k̀ǹle. G̀ Yésu nì dr̀zo pf̀le àyì nda ì kandrà. ⁶⁷ Dì ì dré tàzoá drá dhi: «Mí k̀dr̀ M̀s̀yà 'ì bàti dhi, mí tà r̀ àma dré ká!» Yésu logó àyì dré dhi: «Má k̀t̀ tà nda àm̀ dré dhi, m̀ k̀tswá ka'íá ko. ⁶⁸ Má k̀lìzì kpà tà àm̀ tí dhi, m̀ k̀tswá t̀dzì kúlí logó ko. ⁶⁹ Dì, k̀dhólé nyànomvá dhi, M̀ndí nì Mv́ nì l̀r̀ adr̀lé G̀kà r̀nyí líyí nì dr̀ágó lésè.» ⁷⁰ Dì àyì tíí nda ì lizì tíá dhi: «Mì d̀ m̀na G̀kà nì Mv́agó 'ì?» Yésu logó àyì dré dhi: «Àm̀ k̀ t̀ndì m̀ tà kyá tàle dhi, ma 'ì dhi.» ⁷¹ Dì ì tà dhi: «Mà nì d̀ go véle m̀ndí àruka k̀tswábhá tà ta akódhì rú dhi k̀ nda àdho tà s̀? Àma k̀ t̀ndì, mà yì kúlí apf̀lepi akódhì nì t̀ndì sílésè dhi dre!»

23

Yésu pf̀ Pilátò kandrà

(À k̀ǹ kpà M̀táyò 27:1-2, 11-14; M̀rokò 15:1-5; Ỳwánì 18:28-38)

¹ G̀ àyì tíí ru k̀m̀bhá nda ì dré ng̀zo Yésu nì dri l̀zo ába Pilátò, Rómà k̀ g̀v̀r̀ǹr̀ kandrà. ² G̀ ì dré dh̀zo adr̀lé Yésu nì asíkì, adr̀zó tàá dhi: «Mà k̀sú dhyà k̀ǹdhì adr̀rà'a àma k̀ s̀rú nì kodzó ligílé. Akódhì adr̀ ína K̀yìsàrà nì mèdáyì g̀ma logá m̀ndí ì dré. Adr̀ kpà àyì t̀ndì nì zì M̀s̀yà ro, ìndì ópí ro.» ³ Dì Pilátò dré lizìzóá Yésu tí dhi: «Mì, m̀ ópí Yúdà ànzì kya 'ì?» Yésu logó drá dhi: «Ám̀ t̀ndì mí tà dre.» ⁴ G̀ Pilátò dré tàzoá k̀wánà k̀dr̀ ì dré, m̀ndyá zyandre íbe dhi: «Má k̀sú m̀na tà àlo tà bh̀zo agó k̀ǹdhì dri dhi ko.» ⁵ Dì, ì g̀ àyìkya tàá r̀nyí s̀ dhi: «Akódhì adr̀ m̀ndí zyandre dhi k̀ kodzó ligílé tà dré adr̀lé tadhálé dhi ì s̀. Adr̀ 'òá k̀ǹnì Yúdà ànzì k̀ bv̀ 'ásè tíí, k̀dhólé G̀lìláyà

lésè atsálé kònwa Yèrúsalmà 'a.»

⁶ Pìlátò kòyi tà nda dre dhi, dré lizízóá ngalè Yésu móndí angálépi Gállílayà lésè dhi 'i yà dhi. ⁷ Kòyi tàle dhi, akódhi tá ópí Èródè ni rìnyí zàle dhi dre dhi, dré akódhi ni mùzo Èródè véna. Àngyá ko, akódhi nda tá Yèrúsalmà 'a lókyá nda sè.

Yésu p̄fò Èródè kandra

⁸ Èródè kònò Yésu dre dhi, dré lenzézó lavúlé. Tàko ko, yi tá Yésu ni rúbí kíno gò, adrézó akódhi ni le nòle tò. Adré tá mì bha kitswálé akódhi ni no tà àlo líndrígá ró dhi ni 'orà'a. ⁹ Dì dré akódhi ni lizízó tà bí dhi i sè. Dì, Yésu logó ína drá kúlí àlo ko. ¹⁰ Kòwánà kàdrì i tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi i totó tá àyi kònàle adrélé akódhi ni asíkì rìnyí sè. ¹¹ Dì Èródè i sòdá ni íbe dhi i dré kpà akódhi ni ayízèzo, adrézó akódhi ni gu. Gò i dré kánzò aveave asózó rúá, gòzo akódhi ni mu Pìlátò véna. ¹² Dì kítú nda sè dhi, Èródè i Pìlátò be atú adrèbhá tá kàrìbhá ro dhi i, i dré atsázó véle arúpi ró.

À nò tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè

(À kònò kpà Mátáyò 27:15-26; Márokò 15:6-15; Yòwánì 18:39–19:16)

¹³ Gò Pìlátò dré kòwánà kàdrì ki azízó, Yúdà ànzi ki dri kobhá íbe, ìndì mónnya zyandre íbe, ¹⁴ tàzoá àyi dré dhi: «Mì adrì àmikya agó kònìdhi alìzo ába má véle tàzoá dhi, adrè móndí ki kodzó ligílé. Dì, mì yi rè ká! Má lizí tá akódhi àmì kandra gò, má dré mána tà mì dré adrézó akódhi ni asíkì ásà dhi ni kisúzó vélána ko. ¹⁵ Èródè kisú kpà tà àlo vélána ko. Àngyá ko, logó akódhi àma véle. Dì dhya kònìdhi 'o tà àlo kitswálépi dràdrà sè dhi ko. ¹⁶ Ásà dhi, má ni akódhi ni 'o bhwàle gò, trìzoá ìle.» [¹⁷ i]

¹⁸ Dì àyi títi nda i dré ngàzo kúlí loyó tàzoá dhi: «Mí kò'o dhya kòdhi dràle! Mì kàtrì àma dré Bàrábà kòdhya!» ¹⁹ (À bhe tá Bàrábà nda bádzó na, móndí ki kodzoma ligílé bhàandre nda 'á dhi ni tà sè, ìndì móndí p̄fuma ni tà sè.) ²⁰ Pìlátò

^{23:17} Wárágà àruka Gìká ni Kúlí tisìzo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adrè kúlí kònì ki kisú kònwa ko: [Adré tá lèá dhi, Pìlátò kòtrì móndí àlo ìle bádzó na dhi àyi dré gwányá Pásikà àdhya tú.]

dré gòzo tódhyá tàá àyi dré dhi, í lè tá ína Yésu ni trìle. ²¹ Di ì dré ngàzo adrélé tetrélé, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi fa kípakipa dri! Mí tidí akódhi!»

²² Pìlátò dré gòzo tàá àyi dré vésè ni na sè dhi: «Akódhi 'o àdho tà kònzì 'i? Má kisú mána tà àlo kitswálépi dràdrà sè dhi vélána ko. Ásà dhi, má ni akódhi ni 'o bhwàle gò, trìzoá lile.» ²³ Di, ì dré àyikya gòzo tetrélé rinyí sè tàzoá dhi, à kòtidí akódhi fa kípakipa dri gò, àyi kì kúlí dré lavúzó.

²⁴ Di Pìlátò dré tà ì dré adrélé zìle nda ni ka'izo 'òle àyi dré. ²⁵ Dré Bàràbà, bhèle tá bádzó na móndí kì kodzoma liglé dhi ni tà sè ìndì móndí p̄fuma ni tà sè nda ni trìzo, ngóro ì dré adrélé zìle dhi t̄ni. Dré Yésu ni f̄ezo àyi drígá, ì kò'oró ngóro ì dré adrélé lèle dhi t̄ni.

Yésu ni tidima fa kípakipa dri dhi

(À kònò kpà Mátáyò 27:32-44; Márokò 15:21-32; Yòwánì 19:17-27)

²⁶ Ì dré tá adrérà'a Yésu ni dri lizo ába dhi 'á dhi, ì dré agó àlo rú be Sìmónà angálépi Kìrénè lésè dhi ni nòzo adrérà'a agòle amvú lésè.^j Di ì dré akódhi nda ni ruzo, fa kípakipa bhàzo driá gò, akódhi ni 'òzo fa nda ni do lizo ába Yésu vésè.

²⁷ Móndí zyandre lavulé dhi ì adrè tá lile Yésu vésè. Àyi nda ì kòfalé dhi, tòkó àruka ì adrè tá àwó ngo, adrézó tongólé Yésu ni tà sè. ²⁸ Di Yésu dré áyi alázó tàá àyi dré dhi: «Àmi ànzitòkó Yèrúsalmà àdhya ni i, mì kòngo má sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya ngòle àmi kì t̄ndì ì sè, ìndì àmi kì ànzì ì sè. ²⁹ Àngyá ko, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, à ni tàá dhi: «Kólénzé tòkó kóndó ro tibhá ko, ìndì bà febhá ànzimvá ì dré ko dhi ì dré!» ³⁰ Lókyá nda sè dhi, móndí kì tàá kòngó kàdrìkàdrì ì dré dhi: «Mì kàdhé àma dri wà!» adrézó kpà tàá kòngó tsàtsà ì dré dhi: «Mì kàbvù àma wà!»^k

³¹ Tàko ko, à kàdré 'òá kònìni fa lídrì ro dhi rú dhi, àdho tà ni di vélé atsá fa à'yo ró dhi rú dhi nì?»

^j23:26 «Kìrénè» kònìdhi tá bhàandre bvò Lìbìyà àdhya lé, bvò kàdrì Àfiríkà àdhya lé dhi 'i.

^k23:30 À kònò Òsèyà 10:8.

³² À adri tá kpà àgo rì drìkònzìbhá ro dhi ì pfùle dràle tùmání Yésu be.

³³ Ì kòtsa àrà adrelé zìle Drìfà ro dhi na dre dhi, ì dré Yésu ni tidízó fa kipakipa dri. Ì dré kpà drìkònzìbhá rì nda ki tidízó fa àruka ì drìsè, àlo ni Yésu ni dríágó lésè, àzya ni lidzì ni lésè. ³⁴ Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Tátá, mí kòtrì àyi ki tàkonzì. Àngyá ko, ì nì tà ì dré adrelé 'òle dhi ko.» Gò sòdá ì dré akódhi ni kítá ki lanzízó àyi kòfalésè dzègé sè.¹

³⁵ Mòndyá zyandre nda ì totó tá àyi adrelé tà nda ni no. Yúdà ànzì ki kàdrì ì adré tá àyikya Yésu ni gu, adrézó tàá dhi: «Akódhi tidrí mómá àruka ì 'í. Di kàdré Mèsýà Gìká dré zìle dhi 'ì bàti dhi, kòtidrí àyi tàndi wà!» ³⁶ Sòdá ì adré tá kpà akódhi ni gu. Ì kisí tá àyi ànyi akódhi làga, vìnègàrì fe drá, ³⁷ tàzoá dhi: «Mí kàdré ópí Yúdà ànzì kya 'ì bàti dhi, mí tidrí ámi tàndi wà!» ³⁸ À di tá wárágà tà tisìzo dríá dhi akódhi drìle. À tisì tá dhi: «Kòndhi ópí Yúdà ànzì kya 'ì.»

³⁹ Drìkònzìbhá tidílé Yésu làga nda ki àlo adré tá kpà akódhi ni lodhá, adrézó tàá dhi: «Mí mína Mèsýà 'ì ko? Mí tidrí di àma tùmání ámi tàndi be wà!» ⁴⁰ Di, drìkònzìbhá àzya dré ína lawàzo dríá, tàzoá dhi: «À òò kó tà kitswálépi dràdrà sè dhi mí dri akódhi àdhyà tñi dhi, mí adré di mína Gìká ni ro ko àdho tà sè? ⁴¹ Àma ró dhi, à òò tà àma dri gyägya. Mà adré àmakya tà kitswálépi tà mà dré 'òle dhi ì sè dhi ni kisú. Di, dhyà kòndhi 'o ína tà kònzì àlo dhi ko.» ⁴² Gò dré tàzoá dhi: «Yésu, lókyá mí dré dra fìzo ámi òpì na dhi tú dhi, mí kòtivì ma ko.» ⁴³ Yésu logó drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Ándrò, mà ni adré tùmání mí be pàràdísò na.»

Yésu ni dràma

(À kònò kpà Mátáyò 27:45-56; Márokò 15:33-41; Yòwánì 19:28-30)

⁴⁴ Ànyíànyì kítú rírì sè dhi, tínímvá dré bvò ni mì dòzo wáyi, tsàle sáà na kítú rírì àmvolésè dhi na. ⁴⁵ Tàko ko, kítú tayí tá ína ngá kazama. Gò kítá 'ìle tépelò ni 'a lakízó dhi dré lasízó 'a be rì. ⁴⁶ Gò Yésu dré liyízó kúlí 'u'ù sè tàzoá dhi: «Tátá, má tayí áma lídrì mí dríágá.» Kòtà tà nda dre dhi, dré dràzo.

⁴⁷ Rómà ki sòdá ki kàdrì kònò tà tíí lavúbhá nda ì dre dhi, dré Gìká ni rú bhàzo

¹23:34 À kònò Longó ì 22:19.

kùle, tàzoá dhi: «Dhya kòdhi tá ína mómí gyägya 'i bàti!»⁴⁸ Mómíyá zyandre tíí ru kímóbhá tà nda ni no dhi ì kònò tà lavúbhá nda ì dre dhi, ì dré ngàzo nzìle àyi kì agá dibe kizà dré.⁴⁹ Dì, mómíyá tíí Yésu ni nibhá dhi ì tùmání tòkó akódhi ni lebèbhá Gàliláyà lésè dhi ìbe dhi ì totó tá àyi adrélé tà nda kì no lará ro.

Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi

(À kònò kpà Mátáyò 27:57-61; Márokò 15:42-47; Yòwání 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Yúdà ànzi kì bhàgo kàdrì ì kòfalé dhi, agó àlo rú be Yòséfà angálépi Àrìmátáyà, bhàandre àlo Yúdáyà le dhi lésè dhi tá be. Dì, akódhi nda ka'ì tá ína tà bhàgo àruka tíí dhi ì dré ru yìzo 'òzoá dhi ko. Akódhi tá mómí dóro ìndì gyägya, adrélépi Gìká ni Òpì letè nòle dhi 'i.⁵² Dì dré lizo Pìlátò véna Yésu ni rúbhá zi tíá.⁵³ Pìlátò kòka'ì dre dhi, Yòséfà dré lizo rúbhá nda ni tirí fa kìpakìpa drìlésè, lambézóá kítá kemve sè gò, lizo bhàá mógó àlo gàle kírà na, àbvò bhàzo lána rè ko dhi na.⁵⁴ Kìtú nda tá kítú adrézó tà ledé sàbátù kandrà dhi 'i. Dì sàbátù adrè tá 'òle kìdhólé.

⁵⁵ Tòkó alìbhá tá Gàliláyà lésè tùmání Yésu be nda ì lebè tá Yòséfà gò, ì dré mógó nda ni nòzo, ìndì à bhà Yésu ni rúbhá lána ngíni ya dhi ni nòzo.⁵⁶ Dì ì dré gòzo nzìle gò, dò tàdzí be dóro amúlé màlàsì be dhi ni ladhí. Dì sàbátù tú dhi, ì dré lovózó ngóro tátírí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi tìni.

24

Yésu ni ngàma dràdrà 'ásè dhi

(À kònò kpà Mátáyò 28:1-10; Márokò 16:1-8; Yòwání 20:1-10)

¹ Kìtú ni àlo pòsò àdhya sè dhi, tòkó nda ì dré ngàzo drùbhì kínó dò tàdzí be dóro ì dré tá ladhílé nda ni do lizo ába mógó na.² Ì kòtsa dre dhi, ì dré kisúzóá dhi, à lí kírà mógó nda tísè dre.³ Dì, ì dré fizo lána dhi, ì kisú àyíkya Mírì Yésu ni rúbhá ko.⁴ Àyi kì drì dré adrèrà'a abílé tà nda sè dhi 'á dhi, àgo rì kítá lagulagu ró dhi kì asóbhá dhi ì dré agázó àyi kandrà.⁵ Dì tirì dré gàzo tòkó nda ì léna bí gò, ì dré tandìzo mìbhalé bha kìnì na ró. Dì, àgo nda ì dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adrè

dhya lídrì ro dhi ni nda àbvò i kòfalé àdho tà sè? ⁶ Akódhi kònwa yókódhó. Nga ína dràdrà 'àsè dre! Mì kisù rè tà dré tá tàle àmi dré, dré rè dhu adrèrà'a Gàlilàya na dhi 'á dhi ká. ⁷ Akódhi tà tá dhi: «Adrè làà dhi, à kòlefè Mòndí ni Mv́à tàkonzìbhá i drígá, akódhi ni tidízó dràle fa kípakipa dri gò, kítú ni na sè dhi, akódhi dré ngàzo dràdrà 'àsè.» ⁸ Di kúlí dré tá tàle nda ì dré agázó àyi léna.

⁹ Di ì kàgò mógó lésè dre dhi, ì dré tà tíí nda ki titízó àpòstolò mudrí-drì-àlo dhi ì dré, móndyá àruka tíí dhi íbe. ¹⁰ Tòkó nda i tá: Màríyà Màgàdàlénè, Yòwánà, Màríyà Yàkóbhò ni andre, tsàle tòkó àruka i. ¹¹ Di, tà ì dré titílé nda ì sù tá ngóro kúlí azaaza i tíni àpòstolò nda i bína gò, ì dré ka'izoá ko. ¹² Di, Péteró dré ína ngàzo ràle mógó na. Kòtsa tandile ngá no dre dhi, dré ngbà 'í kítá kàtswákàtswa dhi ki nòzo kòdhya. Di akódhi ni líndrí dré gàzo gò, dré gòzo nzìle í bhàna, adrélé lizíá í léna ngalè àdho tà 'o tá ru nì ya dhi.

Yésu ni lebèbhá rì dhi i Èmáwù ni láti na

(À kònò kpà Márokò 16:12-13)

¹³ Gbã kítú nda sè dhi, Yésu ni lebèbhá ki rì dhi ì adrè tá lile bhà àlo rú be Èmáwù dhi na. Bhà nda vwà tá Yèrusalémà rúsè dhi ànyíanyi kílóméterè mudrí-drì-àlo. ¹⁴ Ì adrè tá tà tíí lavúbhá Yèrusalémà na dhi ki tití. ¹⁵ Ì dré tá adrèrà'a tà ta ìndì tà kayí àyi kòfalésè dhi 'á dhi, Yésu ni tàndi dré áyi kisízó ànyi àyi làga gò, ì dré adrézó lile túmání àyi íbe. ¹⁶ Di, à kíkí tá àyi ki mì, ì kòkìswáro nìá akódhi àdhi 'i ya dhi ko.

¹⁷ Yésu dré àyi ki lizízó tàzoá dhi: «Mì adrè tá àdho tà tíí àmi kòfalésè, mì dré adrèrà'a atsí to dhi 'á dhi?» Di ì dré àyi ki kíkízó gò, àyi ki mìbhalé dré adrézó kizà ro lavúlé. ¹⁸ Àyi ki àlo rú be Kèlèyópà dhi dré logózóá drá dhi: «Móndyá tíí adrèbhá tá Yèrusalémà na dhi i kòfalé dhi, mì ngbà 'í mómá àlo tà lavúbhá kònàle kítú kòni i sè dhi ki nìlepi ko dhi 'i?» ¹⁹ Yésu lizí dhi: «Àdho tà 'i?» Ì logó drá dhi: «Tà atsábhá Yésu, Nàzàrètà lésè dhi rú dhi 'i. Akódhi tá pròfètà rìnyi ró kúlí tàma sè ìndì tà 'òma sè Giká kandrà ìndì mómá tíí i kandrà dhi 'i. ²⁰ Di, kòwánà kàdrì i àma ki drì kobhá íbe dhi ì lefè tá àyikya akódhi, à kòbhàro tà akódhi dri kìtswále dràdrà sè. Gò ì dré akódhi ni tidízó fa kípakipa dri. ²¹ Mà adrè tá àmakya

mì bha kisùzoá dhi, kònò akódhi ni tá Ìsèrélè ànzì kì apá nì. Kòdhi fbe dhi, ándrò kònìdhi, kítú ni na tà tíí lavúbhá nda ì àmvolésè dhi 'ì. ²² Dì tòkó àruka àma kòfalé dhi ì tigá àma kì líndrí tà tàndì ró. Ì ìì tá drùbhì kínó mógó na. ²³ Dì, ì kisú àyikya akódhi ni rúbhá ko. Gò ì dré agòzo longóá àma dré dhi, ángéló ì agá tá àyi kandrà tàà àyi dré dhi, Yésu be lídrì ro. ²⁴ Dì àma kì arúpi àruka ì dré ìzo mógó na gò, ì dré tà nda ni kisúzó ngóro tòkó nda ì dré tá tàle dhi tìni. Dì, ì nò àyikya akódhi ko.»

²⁵ Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Á! Àmi móndí azaaza ró ni ì, mì adré tà tíí pròfètà ì dré longolé dhi kì ka'ì mbèlè ko! ²⁶ Adré tá leá dhi, Mèsíyà kònya kizà làsú be kònìni gò, kòfíró áyi mìlanzìlanzì na dhi ko?» ²⁷ Gò Yésu dré tà tíí tisìle áyi tà dri Giká ni Kúlí na dhi kì àndu ngìzo àyi dré, kidhólé Mósè ni búkù ì lésè pròfètà tíí dhi kya fbe.

²⁸ Ì kòtsa ànyi bhà ì dré tá adrézó ìle lána dhi làga dre dhi, Yésu dré áyi 'òzo ngóro ì adré tá lavúlé na tìni. ²⁹ Dì, ì dré akódhi ni ti lizízó tà tàndì ró tàzoá dhi: «Mí kàdré rè tùmání àma fbe. Kítú ndì dre, ìndì ngá adré anílé.» Dì dré fizo dzó na adrélé àyi fbe.

³⁰ Ì kòlirí tùmání mísá làgàsè dre dhi, Yésu dré mápà adózó, tà tani zìzo drìá Giká tí gò, ñòzoá adrélé fèle àyi dré. ³¹ Gbã kòdhwa, àyi kì mì dré ru nzìzo gò, ì dré akódhi ni nìzo. Dì, dré ína tavìzo àyi mìlèsè. ³² Gò ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Àma kì togó adré tá zakó àtsì ró, dré tá adrérà'a tà ta àma dré láti na, adrézó tà Giká ni Kúlí na dhi kì àndu ngì àma dré dhi 'á!»

³³ Gbã lókyá nda sè dhi, ì dré ngàzo gòle Yèrúsalmà na. Ì kòtsa dre dhi, ì dré Yésu ni lebèbhá mudrí-drì-àlo ru kímóbhá móndí àruka fbe dhi kì kisúzó. ³⁴ Àyi nda ì dré tàzoá dhi: «Bàti, Mírì nga dràdrà 'àsè dre! Agá ína Pétèró kandrà!» ³⁵ Gò àyi rìti nda ì dré tà tíí lavúbhá láti na dhi kì títízó àyi dré. Ì títí tá kpà, ì nì tá Yésu àdhi 'ì ya dhi, dré tá adrérà'a mápà ño dhi 'á.

Yésu agá áyi lebèbhá ì kandrà

(À kònò kpà Mátáyò 28:16-20; Márokò 16:14-18; Yòwánì 20:19-23; Tà 'òle dhi ì 1:6-8)

³⁶ Ì dré rẹ̀ dhu adrérà'a tà nda kɪ ta dhi 'á dhi, Yésu ni tándi dré agázó áyi totó àyi kòfalé gò, tàá àyi dré dhi: «Tà k̀drík̀dri k̀dré àmi ɪbe!» ³⁷ Di àyi kɪ l̀ndr̀í dré g̀azo tirì dré gò, ì dré adrézó kisùá dhi, ì adré m̀ndí l̀ndr̀í no kòdhya. ³⁸ Di, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Àmi kɪ dri adré abílé àdho tà sè? M̀i adré kpà tà kayí àmi léna àdho tà sè? ³⁹ M̀i nò rẹ̀ áma drígá ì áma pá ɪbe ni ì ká. K̀ǹndhi áma tándi 'i! M̀i tabè ma atógyàzoá dhi, m̀ndí l̀ndr̀í ză ɪbe ìndi fà ɪbe, ngóro m̀i dré adrélé nòle má dré adrézó ába k̀ndi t̀ni dhi ko.» ⁴⁰ Kòtà tà nda dre dhi, dré áyi drígá kɪ tadházó áyi pá ɪbe àyi dré. ⁴¹ Di, ì kitswá tá àyikya tà nda ni ka'ì dhu rẹ̀ ko togó k̀ǹí dré ìndi l̀ndr̀iga dré. Di Yésu dré lizízóá dhi: «Àmi ngá nyàle dhi ɪbe k̀nwa?» ⁴² Di ì dré kosyá ì dré libhílé dhi ni àmbí fèzo drá. ⁴³ Gò dré dòzoá nyàle àyi mi.

⁴⁴ Di dré tàzoá àyi dré dhi: «Mà dré tá adrérà'a tùmáńi àmi ɪbe dhi 'á dhi, má tà tá tà k̀ni ì àmi dré: «Adré leá dhi, tà títi tisìle áma tà dri M̀sè ni tátírí k̀l̀í na, pròfétà kɪ búkù ì 'ásè, ìndi Yúdà ànzì kɪ Longó ì 'ásè dhi ì kò'o ru.» ⁴⁵ Gò dré àyi kɪ tògyá nzizo, ì k̀niró tà tisìle Giká ni K̀l̀í na dhi kɪ àndu be dhi bvó. ⁴⁶ Dré tàzoá àyi dré dhi: «À tisì tá tà k̀ni ì: M̀sýà ni kizà nya dràzo gò, kitú ni na sè dhi, dré ngàzo dràdrà 'ásè. ⁴⁷ À tisì kpà dhi, à ni k̀l̀í longó akódhi ni rú sè súrú títi ì dré kidhólé Yèrusaléma na tàzoá dhi, ì kòladzá àyi kɪ togó, Giká k̀triró àyi kɪ tàkonzì ì be dhi bvó. ⁴⁸ Àmi dhyà tà nda kòdhi kɪ nobhá m̀i sè, ìndi yibhá bíbhálé sè dhi 'i. ⁴⁹ M̀i yi rẹ̀ ká! Má ni mána Tirí Lólo áma Atá dré lazílé dhi ni amù àmi dré. Di àmi ró dhi, m̀i k̀dré adrélé bhàandre 'á, tsàle lókyá rinyí apfòlepi bhù lésè nda dré dra àmi kɪ asózó dhi 'á.»

Yésu mbà bhù na áyi lebèbhá ì misè

(À k̀nò kpà Márokò 16:19-20; Tà 'òle dhi ì 1:9-11)

⁵⁰ Gò Yésu dré àyi kɪ drizo l̀zo àyi ɪbe tsàle ànyi Bètáníyà làga. Dré drígá t̀ngázó kurú na, tà tani zizo Giká tí àyi dri. ⁵¹ Di dré adrérà'a tà tani zi àyi dri dhi 'á dhi, dré àyi kɪ tayízó gò, Giká dré akódhi ni dòzo bhù na. ⁵² Di ì dré àyikya ledhézó àyi kɪ kórókó titi akódhi ni l̀ndr̀i bhàzo gò, ì dré gòzo Yèrusaléma na kòlénzé be bí. ⁵³ Di kitú àlo àlo títi ì sè dhi, ì adré tá t̀pelò na, adrélé Giká ni rú

bha kùle landè àko ró.